

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta

Dla Zarządu i Rady Nadzorczej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.

Sprawozdanie z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

---

Nasza opinia

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A. („Towarzystwo”) na dzień 31 grudnia 2022 r. zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej („Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”) oraz tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) i tytułu I rozporządzenia Komisji (UE) 2019/981 z dnia 8 marca 2019 r. zmieniającego rozporządzenie delegowane (UE) 2015/35 uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (razem „Rozporządzenie”).

Przedmiot naszego badania

Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A., które zawiera:

- podsumowanie,
- opis działalności i wyników operacyjnych za rok zakończony 31 grudnia 2022 r.,
- opis systemu zarządzania na dzień 31 grudnia 2022 r.,
- informacje dotyczące profilu ryzyka na dzień 31 grudnia 2022 r.,
- informacje dotyczące wyceny aktywów oraz pasywów do celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2022 r., oraz
- opis zarządzania kapitałem, wykazujący dopuszczone środki własne oraz kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2022 r.

Podstawa opinii

Podstawa opinii

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do wymogów art. 290 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez firmę audytorską („Rozporządzenie w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności”) oraz zgodnie z Krajowymi Standardami Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętymi uchwałą przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”). Nasza odpowiedzialność zgodnie z KSB została dalej opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę naszej opinii.

Niezależność

Jesteśmy niezależni od Towarzystwa zgodnie z Międzynarodowym Kodeksem Etyki Zawodowych Księgowych (w tym Międzynarodowymi Standardami Niezależności) wydanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych ("Kodeks IESBA") przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do przeprowadzania badań sprawozdań o wypłacalności i kondycji finansowej w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IESBA.

Akapit objaśniający ze zwróceniem uwagi – podstawa sporządzenia

Zwracamy uwagę na podstawę sporządzenia opisaną w podsumowaniu sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej. W związku z tym, sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej może nie być odpowiednie dla innego celu. Nasze sprawozdanie przeznaczone jest wyłącznie dla Towarzystwa oraz innych wcześniej uzgodnionych odbiorców i nie może być udostępniane ani wykorzystywane przez strony inne niż Towarzystwo i Komisja Nadzoru Finansowego. Nasza opinia nie jest zmodyfikowana w odniesieniu do tej sprawy.

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej za sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za sporządzenie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz Rozporządzenia. Zarząd Towarzystwa jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

W trakcie sporządzania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Towarzystwa do kontynuacji działalności, ujawnienie, jeśli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności, jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji, gdy Zarząd Towarzystwa albo zamierza dokonać likwidacji Towarzystwa, albo zaniechać prowadzenia działalności, albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Towarzystwa.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta za badanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności czy sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeśli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywy, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Towarzystwa;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Towarzystwa;
- wyciągamy wnioski na temat odpowiedności zastosowania przez Zarząd Towarzystwa zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Towarzystwa do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Towarzystwo zaprzestanie kontynuacji działalności.

Komunikujemy się z Komitetem Audytu odnośnie, między innymi, do planowanego zakresu i czasu przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleń badania, w tym wszelkich znaczących słabości kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Ogólna charakterystyka Towarzystwa

- a. Siedziba Towarzystwa znajduje się we Wrocławiu, ul. Gwiazdzista 62.
- b. Akt założycielski Towarzystwa sporządzono w formie aktu notarialnego w Kancelarii Notarialnej notariusza Wojciecha Kamińskiego we Wrocławiu w dniu 27 grudnia 2001 r. i zarejestrowano w Rep. Nr 12371/2001. W dniu 20 lutego 2002 r. Sąd Rejonowy we Wrocławiu dla Wrocławia-Fabrycznej, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu Towarzystwa do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000092396.
- c. Towarzystwo prowadzi działalność w oparciu o zezwolenie Ministra Finansów z dnia 17 stycznia 2002 r.
- d. Przedmiotem działalności Towarzystwa jest:
  - prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczeń na życie;
  - prowadzenie działalności powiązanej z działalnością ubezpieczeniową.

Stwierdzenie uzyskania żądanych informacji, danych, wyjaśnień i oświadczeń

W toku badania uzyskano od Zarządu Towarzystwa żądane informacje, wyjaśnienia i oświadczenia.

Informacje wymagane przez § 4 pkt 6 Rozporządzenia w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej Towarzystwa

Zarząd Towarzystwa jest obowiązany do przestrzegania wymogów w zakresie wypłacalności określonych przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz Rozporządzeniem. Zarząd Towarzystwa odpowiedzialny jest za przestrzeganie tych wymogów, w tym w szczególności za ustalenie wartości aktywów do celów wypłacalności, ustalenie zobowiązań do celów wypłacalności innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, ustalenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności, obliczenie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego, ocenę jakości i wysokości środków własnych zgodnie z określonymi wymogami, a także wyjaśnienie istotnych różnic podstaw i metod stosowanych do wyceny aktywów do celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe do celów wypłacalności, w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów rachunkowości i pozostałych zobowiązań w sprawozdaniach finansowych.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było zbadanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej jako całości. Zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakres naszego badania obejmował w szczególności procedury badania dotyczące zgodności wyceny i ujmowania aktywów do celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności oraz innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zobowiązań do celów wypłacalności, obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego, a także dokonanej przez Zarząd Towarzystwa oceny jakości i wysokości środków własnych zgodnie z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej oraz Rozporządzeniem. Celem naszego badania nie było jednakże wyrażenie opinii oddzielnie na ich temat.

Informacja biegłego rewidenta

Na podstawie przeprowadzonego badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej biegły rewident informuje, że we wszystkich istotnych aspektach:

- a. Towarzystwo ustaliło wartość aktywów do celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2022 r. w kwocie 1.779.253 tysięcy złotych zgodnie z art. 223 ust. 1 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem II w tytule I Rozporządzenia;
- b. Towarzystwo ustaliło wartość zobowiązań do celów wypłacalności innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe do celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2022 r. w kwocie 38.158 tysięcy złotych zgodnie z art. 223 ust. 2 i 3 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem II w tytule I Rozporządzenia;
- c. Towarzystwo ustaliło wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2022 r. w kwocie 1.119.355 tysięcy złotych zgodnie z art. 224–235 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem III w tytule I Rozporządzenia;
- d. Towarzystwo obliczyło kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2022 r. w wysokości 132.842 tysięcy złotych zgodnie z przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej dotyczącymi obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej oraz rozdziałami V i X w tytule I Rozporządzenia;
- e. Towarzystwo obliczyło minimalny wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2022 r. w wysokości 33.211 tysięcy złotych zgodnie z art. 271–275 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałami VII i X w tytule I Rozporządzenia;
- f. Towarzystwo dokonało oceny jakości środków własnych oraz ustaliło wysokość dopuszczonych środków własnych stanowiących pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności na dzień 31 grudnia 2022 r. w kwocie 586.057 tysięcy złotych i wysokość dopuszczonych podstawowych środków własnych stanowiących pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego na dzień 31 grudnia 2022 r. w kwocie 566.131 tysięcy złotych zgodnie z art. 238 i art. 240–248 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i rozdziałem IV w tytule I Rozporządzenia;
- g. Towarzystwo posiada dopuszczone środki własne na dzień 31 grudnia 2022 r. w kwocie 586.057 tysięcy złotych, to jest w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności ustalony na ten dzień w kwocie 132.842 tysięcy złotych;

- h. Towarzystwo posiada dopuszczone podstawowe środki własne na dzień 31 grudnia 2022 r. w kwocie 566.131 tysięcy złotych, to jest w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy ustalony na ten dzień w kwocie 33.211 tysięcy złotych;
- i. Towarzystwo przedstawiło kompletne wyjaśnienia dotyczące istotnych różnic podstaw i metod stosowanych do wyceny na dzień 31 grudnia 2022 r. aktywów do celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe do celów wypłacalności, w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do wyceny na dzień 31 grudnia 2022 r. aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów rachunkowości i pozostałych zobowiązań w sprawozdaniach finansowych.

Przeprowadzający badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k., spółki wpisanej na listę firm audytorskich pod numerem 144.

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Tomasz Orłowski
Data: 2023.04.06 10:41:55 CEST

Tomasz Orłowski

Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 12045

Warszawa, 6 kwietnia 2023 r.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku

Wrocław, 6 kwietnia 2023

Spis treści

Definicje.....	1
Podsumowanie.....	2
Podstawa Sporządzenia.....	2
Działalność Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.	2
Wyniki operacyjne	2
System zarządzania	2
Profil ryzyka.....	3
Wycena dla celów wypłacalności	3
Zarządzanie kapitałem	3
A. Działalność i wyniki operacyjne.....	5
A.1. Działalność	5
A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej.....	6
A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej).....	8
A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	9
A.5. Wszelkie inne informacje.....	9
B. System zarządzania	11
B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania	11
B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji.....	15
B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	16
B.4. System kontroli wewnętrznej	21
B.5. Funkcja audytu wewnętrznego	23
B.6. Funkcja aktuarialna	24
B.7. Outsourcing.....	24
B.8. Inne informacje.....	25
C. Profil ryzyka	26
C.1. Ryzyko aktuarialne (ubezpieczeniowe).....	27
C.2. Ryzyko rynkowe	28
C.3. Ryzyko kredytowe	30
C.4. Ryzyko płynności	32
C.5. Ryzyko operacyjne	32
C.6. Pozostałe istotne ryzyka	33
C.7. Inne informacje	36
D. Wycena do celów wypłacalności	37
D.1. Aktywa	38
D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	41
D.3. Inne zobowiązania.....	46
D.4. Alternatywne metody wyceny.....	47
D.5. Inne informacje.....	49
E. Zarządzanie kapitałem.....	50
E.1. Środki własne.....	50

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	52
E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności	53
E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym	53
E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	53
E.6. Wszelkie inne informacje	54
Załączniki:.....	54

Definicje

- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2022 r., poz.2283), zwana dalej „Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyplacalność II), zwana dalej „Dyrektywa/Dyrektywa Wyplacalność II/Wyplacalność II”;
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające Dyrektywę Wyplacalność II, zwane dalej „Rozporządzenie delegowane”;
- Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE zwanym dalej „Rozporządzeniem wykonawczym”;
- Wytyczne EIOPA, standardy techniczne, wytyczne lokalnego nadzoru powiązane z Dyrektywą Wyplacalność II zwane dalej „Regulacje powiązane/Wytyczne EIOPA”;
- EIOPA ang. European Insurance and Occupational Pensions Authority- Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych
- Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r., poz. 120), zwana dalej „Ustawa o rachunkowości”;
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji zwane dalej „Rozporządzeniem Ministra Finansów”;
- SCR ang. Solvency Capital Requirement – Kapitałowy wymóg wypłacalności;
- MCR ang. Minimum capital requirement – Minimalny wymóg kapitałowy;
- Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Europa SA zwane dalej „TU na Życie Europa S.A. / Spółka / Towarzystwo”;
- SFCR ang. Solvency and Financial Condition Report - Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej;
- Sprawozdanie finansowe – sprawozdanie sporządzone za okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2022 roku zgodnie z Ustawą o rachunkowości, zatwierdzone przez Zarząd w dniu 6 kwietnia 2023 roku;
- Formuła standardowa – formuła obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności określona w rozdziałach V i X tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- KNF – Komisja Nadzoru Finansowego dalej „Komisja”;
- UOKiK – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- UFK – Ubezpieczeniowy Fundusz Kapitałowy;
- Ryzyka / Grupy ubezpieczeń – ryzyka lub grupy ubezpieczeń w rozumieniu Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- KOR - Komitet Oceny Ryzyka;
- RTU - Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe;
- ORSA ang. Own risk and solvency assessment - Własna ocena ryzyk i wypłacalności;
- CRO ang. Chief risk officer - Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem,
- TFI - Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych,
- RF – Rzecznik Finansowy;
- GPW- Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie;
- Podatek od aktywów - podatek uiszczany na podstawie Ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1685);
- MSSF 16 - Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing.

Podsumowanie

Podstawa Sporządzenia

Celem tego sprawozdania jest spełnienie wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej o ujawnianiu sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej. Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej (Rozdział 11), Rozporządzeniem delegowanym (Rozdział XII) oraz Wytycznymi EIOPA.

Struktura niniejszego sprawozdania została przygotowana w sposób opisany w Załączniku XX Rozporządzenia delegowanego oraz zawiera formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje działalność i wyniki Towarzystwa, jego system zarządzania, profil ryzyka, wycenę na potrzeby Wypłacalności II oraz zarządzanie kapitałem.

Wycena aktywów i pasywów na potrzeby Wypłacalności II dokonywana jest zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej i Rozporządzeniu delegowanym:

- Aktywa ujmuje się i wycenia zgodnie z art. 223 ust.1 Ustawy ubezpieczeniowej i rozdziałem II tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ujmuje się i wycenia zgodnie z art. 223 ust. 2 i 3 Ustawy ubezpieczeniowej oraz rozdziałem II tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe tworzy się zgodnie z art. 224–235 Ustawy ubezpieczeniowej i rozdziałem III tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

SCR ustalany jest zgodnie z przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej dotyczącymi obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej oraz rozdziałami V i X tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

MCR ustalany jest zgodnie z przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej dotyczącymi obliczania wymogów kapitałowych oraz rozdziałem VII i X tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

Klasyfikacja i wycena pozycji środków własnych jest zgodna z art. 238-248 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i rozdziałem IV tytułu I Rozporządzenia. Niniejsze sprawozdanie jest przedstawione w złotych („PLN”). Wszystkie wartości, podane są po zaokrągleniu do tysiąca PLN, w związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niezgodności pomiędzy poszczególnymi notami sprawozdania.

Działalność Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.

Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Europa S.A. prowadzi działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie we wszystkich grupach ubezpieczeń na życie określonych Ustawą o działalności ubezpieczeniowej. Spółka prowadzi działalność wyłącznie na terenie Polski. Kluczową dla Spółki linią biznesową jest linia:

- Ubezpieczenia na życie.

Spółka planuje w dalszym ciągu rozwijać ofertę ubezpieczeniową, w szczególności, we współpracy z bankami. Planowane są wdrożenia produktów ochronnych typu PPI (ang. Payment Protection Insurance). Spółka planuje koncentrować się na sprzedaży produktów o charakterze ochronnym z grupy 1 i 5.

Wyniki operacyjne

Składki przypisane brutto wyniosły w 2022 roku 332 580 tys. zł, co w porównaniu do 372 589 tys. zł w 2021 roku stanowiło spadek o 11%. Spadek przypisu wynika głównie z niższej wartości sprzedaży: ubezpieczeń na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (spadek o 16%), ubezpieczeń wypadkowych i chorobowych, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4 (spadek o 22%) oraz ubezpieczeń na życie (spadek o 6%).

Całkowity wynik na działalności lokacyjnej w 2022 roku wyniósł -39 431 tys. zł, z czego przychody z lokat wynoszą 53 171 tys. zł, niezrealizowane zyski z lokat 106 827 tys. zł, koszty działalności lokacyjnej 17 502 tys. zł, niezrealizowane straty na lokatach 181 927 tys. zł. W 2022 roku największą pozycję w stracie z działalności lokacyjnej Spółki stanowił wynik z lokat ubezpieczeń UFK o wartości -83 323 tys. zł. W 2021 roku całkowity wynik na działalności lokacyjnej wyniósł -42 215 tys. zł.

Zysk techniczny w 2022 roku wyniósł 16 919 tys. zł, w okresie porównywalnym strata techniczna wyniosła -13 579 tys. zł. Spółka zakończyła 2022 rok z zyskiem netto w wysokości 8 600 tys. zł, wobec 13 285 tys. zł straty w 2021 roku. Głównym czynnikiem mającym wpływ na wzrost wyniku finansowego Spółki w 2022 roku był wyższy wynik techniczny o 30 498 tys. zł w porównaniu do poprzedniego roku, w związku z niższą szkodowością i wyższymi przychodami z lokat.

W 2022 roku nie wystąpiły nietypowe zdarzenia o charakterze jednorazowym, które miałyby istotny wpływ na osiągnięty wynik finansowy.

Szczegółowe informacje na temat działalności Spółki i wyników osiągniętych w okresie za jaki sporządzone zostało sprawozdanie tj. od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku oraz wyników osiągniętych w okresie porównywalnym tj. od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku przedstawiono w części A niniejszego sprawozdania.

System zarządzania

System zarządzania w Towarzystwie zapewnia skuteczne, prawidłowe i ostrożne zarządzanie prowadzoną działalnością.

Za prowadzenie spraw i reprezentację Towarzystwa odpowiada Zarząd.

Zarząd zapewnia, aby struktura organizacyjna Spółki była przejrzysta i odpowiednia do skali i charakteru prowadzonej działalności, a także aby zakresy odpowiedzialności były jasno przypisane i właściwie przydzielone do poszczególnych jednostek organizacyjnych Spółki.

W Spółce wdrożony jest system regulacji wewnętrznych odnoszących się do przebiegu procesów wykonywanych przez poszczególne jednostki organizacyjne. W ramach struktury organizacyjnej wyodrębnione są również kluczowe dla systemu zarządzania funkcje: funkcja aktuarialna, zarządzania ryzykiem, compliance i audytu wewnętrznego.

System zarządzania wspierany jest przez Komitety i zespoły funkcyjne zajmujące się między innymi zagadnieniami związanymi z zarządzaniem ryzykiem, oceną ryzyka, inwestowaniem, produktami i ich dystrybucją oraz jakością danych.

W Spółce funkcjonuje system zarządzania ryzykiem oparty na modelu ERM (Enterprise Risk Management). Spółka posiada również Strategię zarządzania ryzykiem, której celem jest uregulowanie zasad zarządzania ryzykiem w Spółce, a także określenie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany w systemie zarządzania.

Szczegółowe informacje na temat systemu zarządzania przedstawiono w części B niniejszego sprawozdania.

Profil ryzyka

W toku prowadzenia działalności ubezpieczeniowej Towarzystwo narażone jest na następujące istotne ryzyka:

- a) ryzyka wymienione w Rozporządzeniu delegowanym:
  - ryzyka aktuarialne (ubezpieczeniowe),
  - ryzyka rynkowe,
  - ryzyka kredytowe i kontrahenta,
  - ryzyko płynności,
  - ryzyka operacyjne,
- b) pozostałe rodzaje ryzyka:
  - ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności,
  - ryzyko nowych zagrożeń i ryzyko dla zrównoważonego rozwoju.

Spółka określa w regulacjach dotyczących zarządzania ryzykiem szczegółowe zasady identyfikacji, zarządzania, pomiaru i monitorowania ryzyk oraz ich raportowania w ramach jednostek organizacyjnych.

Największy wpływ na wielkość SCR wyznaczonego formułą standardową w okresie sprawozdawczym i w okresie porównywalnym miały ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie oraz ryzyko rynkowe.

Występująca od 2019 roku światowa pandemia COVID-19 wpłynęła na materializację bądź wzrost poziomu ryzyka w wielu obszarach działalności Spółki. Ryzyko nowych zagrożeń obejmuje ryzyka, które wynikają ze zmian w otoczeniu takich jak zmiany cywilizacyjne, makroekonomiczne, demograficzne mające wpływ na Spółkę i jej produkty.

Szczegółowe informacje na temat profilu ryzyka Spółki przedstawiono w części C niniejszego sprawozdania.

Wycena dla celów wypłacalności

Podstawową metodą stosowaną do wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe jest wycena rynkowa, natomiast rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane są z uwzględnieniem najlepszego oszacowania opartego o przyszłe prognozowane przepływy pieniężne wynikające z umów ubezpieczenia zawartych przez Towarzystwo. Najlepsze oszacowanie powiększane jest o margines ryzyka wyznaczony metodą kosztu kapitału dopuszczonych środków własnych odpowiadających kapitałowemu wymogowi wypłacalności w przyszłości, koniecznemu do pokrycia zobowiązań ubezpieczeniowych w całym okresie trwania portfela polis.

Gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach lub przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań jest niemożliwe Spółka do wyceny aktywów i zobowiązań stosuje alternatywne metody wyceny opisane w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.

W porównaniu do poprzedniego roku nie doszło do istotnych zmian w sposobie wyceny dla celów wypłacalności.

Szczegóły dotyczące metod wyceny na potrzeby Wypłacalności II oraz różnic w stosunku do wycen stosowanych na potrzeby sprawozdań finansowych przedstawiono w części D niniejszego sprawozdania.

Zarządzanie kapitałem

Obowiązkiem Spółki wynikającym z przepisów prawa jest posiadanie środków własnych w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR) – co oznacza wskaźnik wypłacalności w minimalnej wysokości 100%.

W Strategii zarządzania ryzykiem, Spółka ustala ostrożnościowo wewnętrzny limit wskaźnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności SCR środkami własnymi na poziomie 175%. Poziom alarmowy wskaźnika określony jest w wysokości 210%.

Środki własne stanowiące pokrycie SCR są klasyfikowane w trzech kategoriach, w zależności od ich zdolności do absorbowania strat. Na dzień 31 grudnia 2022 roku i na dzień 31 grudnia 2021 roku większość środków własnych Spółki została zaklasyfikowana do środków o najwyższej zdolności do absorbowania strat tj. do Kategorii 1. Do Kategorii 3 zaklasyfikowano Aktywo na podatek odroczoney.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Towarzystwo posiadało wystarczające środki własne na pokrycie wymogów kapitałowych. Pozycja kapitałowa Spółki jest stabilna i utrzymuje się na wysokim poziomie. Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR (wskaźnik wypłacalności) na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosi 441,2%.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany w systemie zarządzania kapitałem.

Szczegóły dotyczące minimalnego wymogu wypłacalności (MCR), SCR oraz środków własnych na ich pokrycie przedstawiono w części E niniejszego sprawozdania.

A. Działalność i wyniki operacyjne

A.1. Działalność

A.1.1. Informacje ogólne

Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Europa S.A. prowadzi działalność na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 17 stycznia 2002 roku. Działalność operacyjną Spółka rozpoczęła w lipcu 2002 roku.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej Wydział VI Rejestrowy pod numerem 0000092396.

Dane kontaktowe Spółki:

Towarzystwo na Życie Ubezpieczeń Europa S.A.
ul. Gwiaździsta 62
53-413 Wrocław

Dane kontaktowe organu odpowiedzialnego za nadzór nad zakładem ubezpieczeń:

Komisja Nadzoru Finansowego
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa

Dane kontaktowe organu sprawującego nadzór nad grupą, do której należy zakład:

Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht
Marie-Curie-Str. 24-28
60439 Frankfurt

Dane kontaktowe biegłych rewidentów zakładu:

Tomasz Orłowski, biegły rewident nr 12 045 działający w imieniu PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k.
ul. Polna 11
00-633 Warszawa

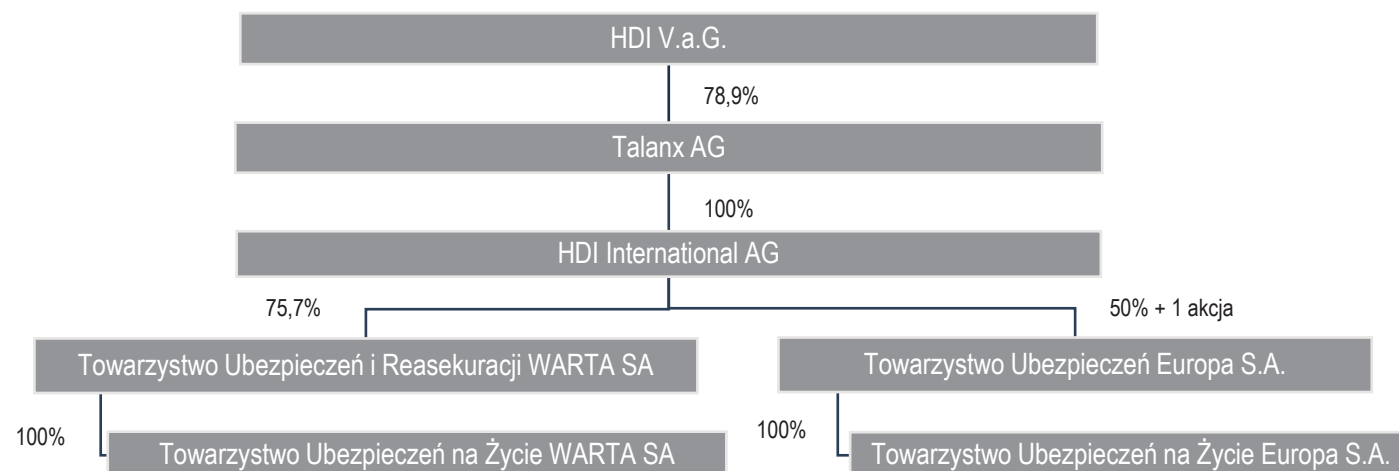
Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczne pakiety akcji Spółki.

Kapitał akcyjny TU na Życie Europa S.A. wynosi 307 200 tys. zł i jest podzielony na 3 072 000 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda. Wszystkie akcje są imienne zwykłe i zostały opłacone w całości.

Wykaz akcjonariuszy posiadający co najmniej 5% liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu TU na Życie Europa S.A. na dzień 31 grudnia 2022 roku

Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji	Udział w kapitale	Udział w głosach na WZA
Towarzystwo Ubezpieczeń Europa S.A.	3 072 000	100%	100%

Poniżej przedstawiono uproszczony schemat struktury Grupy Talanx wraz z podmiotem dominującym Grupy Talanx, do której należy Spółka:

Szczegółowe informacje o Grupie Talanx znajdują się na stronie <https://www.talanx.com/en/talanx-group/brands>.

A.1.2. Istotne linie biznesowe oraz tereny geograficzne, w których Spółka prowadzi działalność

Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Europa S.A. prowadzi działalność wyłącznie na terenie Polski.

Za istotne linie biznesowe zostały przyjęte linie, dla których udział w całkowitej składce przypisanej brutto lub udział w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych jest większy niż 20%.

1. Produkty inwestycyjne – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

2. Ubezpieczenia na życie – ubezpieczenia stanowiące zabezpieczenie zobowiązań finansowych lub osób bliskich w przypadku śmierci Ubezpieczonego poprzez spłatę całości zobowiązania lub jego proporcjonalnej części, jeżeli ochroną ubezpieczeniową objętych jest kilku kredytobiorców. Ubezpieczenie może być oferowane również jako „standalone”, gdzie określona wysokość sumy ubezpieczenia w przypadku śmierci wypłacana jest przez Ubezpieczyciela osobom uprawnionym wskazanym przez Ubezpieczonego.

A.1.3. Istotne zdarzenia

Działania wojenne na terenie Ukrainy

W dniu 24 lutego 2022 roku doszło do ataku zbrojnego Rosji na Ukrainę. Od tego dnia, w Spółce uruchomiono wzmożony monitoring sytuacji w zakresie potencjalnych ryzyk o charakterze krótko i długoterminowym. Wpływ wybuchu wojny na ryzyko operacyjne pozostaje niewielki, przy czym Spółka identyfikuje zwiększone systemowe ryzyko w zakresie cyberbezpieczeństwa i podejmuje dodatkowe działania mitygujące i zwiększające świadomość pracowników w zakresie cyberataków.

Spółka nie prowadzi działalności ubezpieczeniowej i nie posiada inwestycji na terenie Ukrainy, Rosji lub Białorusi, w związku z tym nie rozpoznała strat wynikających z utraty wartości aktywów lub spadku przychodów z obszaru objętego działaniami wojennymi. Konflikt zbrojny oddziałuje jednak na pogorszenie koniunktury gospodarczej, w tym zwiększenie inflacji, zrywanie łańcuchów dostaw, zaburzenia relacji gospodarczych i pogorszenie nastrojów konsumenckich co pośrednio może wpływać na działalność Spółki w obszarze bancassurance, wyceny aktywów finansowych oraz wzrost kosztów prowadzenia działalności.

Spółka w okresie sprawozdawczym odnotowała spadek przypisu składki w obszarze bancassurance związany min. ze zmniejszeniem akcji kredytowej w bankach. Na zmniejszenie akcji kredytowej w bankach mogły mieć wpływ różne czynniki, w tym zarówno nastroje klientów związane z działaniami wojennymi w Ukrainie jak również podwyżki stóp procentowych wprowadzane przez Radę Polityki Pieniężnej w celu ograniczania inflacji.

Konflikt zbrojny obok wzrostu niepewności przede wszystkim przyczynił się do wzrostu cen żywności, gazu i ropy naftowej i tym samym do wzrostu inflacji co spowodowało zwiększenie kosztów działalności Spółki w szczególności w obszarze kosztów administracyjnych (koszty wynagrodzeń, koszty usług, koszty energii i ogrzewania itp.).

Pandemia COVID-19

Pandemia COVID-19, która rozpoczęła się w 2019 roku, zmieniła sytuację w gospodarce światowej doprowadzając do spadku aktywności gospodarczej w Polsce i w jej otoczeniu. W 2022 roku (w jego pierwszej części) ciągle obserwowano zwiększenie szkodowości na ryzykach zgon i poważne zachorowanie, co miało wpływ na podwyższenie składek ubezpieczeniowych dla tego typu ryzyk oraz rekalkulację czynnych warunków produktowych, w celu zmniejszenia wpływu śmiertelności na rentowność produktu. Spółka zachowała pełną ciągłość operacyjną zapewniając utrzymanie sprawnego funkcjonowania wszystkich głównych procesów.

A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Wyniki z działalności ubezpieczeniowej zaprezentowane w niniejszym rozdziale są zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniu finansowym Towarzystwa sporządzonym zgodnie z Ustawą o rachunkowości.

Spółka zakończyła rok 2022 zyskiem netto w wysokości 8 600 tys. zł, wobec 13 285 tys. zł straty w roku 2021. Głównym czynnikiem mającym wpływ na wyniki finansowe Spółki w roku 2022 był wyższy wynik techniczny w związku z niższą szkodowością i wyższymi przychodami z lokat. W 2022 roku Spółka osiągnęła łączny przypis składki brutto w wysokości 332 580 tys. zł, który był ponad 10% niższy od łącznego przypisu osiągniętego w 2021 roku. Spadek składki jest głównie konsekwencją: spadku sprzedaży ubezpieczeń na życie o 14 121 tys. zł t.j. - 6%; ubezpieczeń z UFK o 10 801 tys. zł, tj. -17%; ubezpieczeń wypadkowych i chorobowych, uzupełniających do innych ubezpieczeń o 15 087 tys. zł t.j. -22%. Na niższy przypis składki brutto w 2022 roku miały wpływ głównie restrukturyzacja istotnego kontrahenta Spółki oraz spadek przypisu składki w obszarze bancassurance związany ze zmniejszeniem akcji kredytowej w bankach. Na zmniejszenie akcji kredytowej w bankach mogły mieć wpływ różne czynniki, w tym zarówno nastroje klientów związane z działaniami wojennymi w Ukrainie jak również podwyżki stóp procentowych wprowadzane przez Radę Polityki Pieniężnej na przełomie lat 2021/2022r.

	2022	2021*	Zmiana %
Wynik techniczny	16 919	-13 579	n/a
Pozostałe przychody	301	2 961	-90%
Pozostałe koszty	4 967	5 242	-5%
Podatek dochodowy	3 652	-2 575	n/a
Zysk/strata	8 600	-13 285	n/a

Składkę przypisaną brutto w podziale na ryzyka zaprezentowano w tabeli poniżej:

Składka przypisana brutto	2022	2021
Ubezpieczenia na życie	222 803	236 924
Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	54 984	65 785
Ubezpieczenia rentowe	0	0
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4	54 793	69 880
Razem składka przypisana brutto	332 580	372 589

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto wyniosły w 2022 roku 232 907 tys. zł. i były niższe o 248 034 tys. zł w porównaniu z 2021 rokiem. Największy udział w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych brutto zarówno w 2022 jak i w 2021 roku mają ubezpieczenia UFK.

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w podziale na ryzyka zaprezentowano w tabeli poniżej:

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	2022	2021
Ubezpieczenia na życie	74 658	64 130
Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	143 399	402 427
Ubezpieczenia rentowe	41	38
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4	14 809	14 347
Razem odszkodowania i świadczenia brutto	232 907	480 942

Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto wyniosła w 2022 roku -179 160 tys. zł (spadek rezerw) w porównaniu do - 376 369 tys. zł w 2021 roku (spadek rezerw). Największy spadek rezerw dotyczy rezerwy ubezpieczeń UFK w wyniku braku nowej sprzedaży tych produktów i zapadania portfela.

Zmianę stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto w podziale na ryzyka zaprezentowano w tabeli poniżej:

Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	2022	2021*
Ubezpieczenia na życie	-8 987	30 781
Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	-169 957	-397 170
Ubezpieczenia rentowe	-35	-32
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4	-181	-9 949
Razem zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	-179 160	-376 369

Składki i odszkodowania w podziale na linie biznesowe przedstawia formularz S.05.01.02 „Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych” stanowiący załącznik do sprawozdania.

*Spółka dokonała ponownego przeglądu założeń i metod ustalania rezerw technicznych i dla jednego z produktów ubezpieczenia oferowanego do kredytów hipotecznych zidentyfikowała błąd polegający na nieodpowiednim ustaleniu granicy kontraktu. Ponowne przeliczenie rezerw technicznych (rezerwa na życie) wykazało konieczność dotworzenia rezerw na kwotę 29 941 tys. na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na kwotę 22 228 tys. na dzień 31 grudnia 2020 roku. Powyższa zmiana została dokonana w statutowym sprawozdaniu finansowym i nie miała istotnego wpływu na wycenę rezerw technicznych w bilansie ekonomicznym ustalonym na potrzeby Wypłacalności II. Spółka zastosowała pełne podejście retrospektywne do ujęcia powyższej zmiany w statutowym sprawozdaniu finansowym, a jej skutki dla wyników okresu porównywalnego zaprezentowano w tabelach poniżej.

Ogólny rachunek zysków i strat	Rok 2021 przed zmianą	Zmiana	Rok 2021 po zmianie
Wynik techniczny	-5 865	-7 713	-13 579
Pozostałe przychody	2 961	0	2 961
Pozostałe koszty	5 242	0	5 242
Podatek dochodowy	-1 109	-1 466	-2 575
Zysk/strata	-7 037	-6 247	-13 285

Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieceniowych netto	Rok 2021 przed zmianą	Zmiana	Rok 2021 po zmianie
Ubezpieczenia na życie	26 242	4 539	30 781
Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związana z ubezpieceniowym funduszem kapitałowym	-397 170	0	-397 170
Ubezpieczenia rentowe	-32	0	-32
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4	-13 123	3 174	-9 949
Razem zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieceniowych netto	-384 083	7 713	-376 369

Koszty akwizycji i koszty administracyjne

Koszty akwizycji w 2022 roku osiągnęły wartość 216 775 tys. zł i były niższe o 40 155 tys. zł w porównaniu z 2021 rokiem (spadek o 16%). Na tę kwotę składają się przede wszystkim prowizje akwizycyjne wypłacone agentom. Spadek kosztów akwizycji w 2022 roku w porównaniu do 2021 roku dotyczy głównie ubezpieczeń z obszaru bancassurance związanych z kredytami ratalnymi.

Koszty administracyjne w 2022 roku osiągnęły wartość 35 071 tys. zł i były wyższe o 25% w porównaniu z 2021 rokiem. Wyższe koszty administracyjne wynikają głównie z wyższych kosztów wynagrodzeń.

Koszty w podziale na linie biznesowe przedstawia formularz S.05.01.02 „Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych” stanowiący załącznik do sprawozdania.

A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Wyniki z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej) zaprezentowane w niniejszym rozdziale są zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniu finansowym Towarzystwa sporządzonym zgodnie z Ustawą o rachunkowości.

Całkowity wynik na działalności lokacyjnej jest elementem wyniku technicznego Spółki i zawiera wynik z inwestycji własnych Spółki oraz wynik z lokat ubezpieczeń UFK (lokaty produktowe).

	2022	2021
Przychody z lokat	53 171	35 564
Niezrealizowane zyski z lokat	106 827	102 660
Niezrealizowane straty na lokatach	181 927	171 150
Koszty działalności lokacyjnej	17 502	9 289
Wynik z działalności lokacyjnej	-39 431	-42 215

Wynik z działalności lokacyjnej w podziale na kategorie lokat przedstawia tabela poniżej:

	2022	2021
Przychody z lokat bankowych	2 056	558
Wynik z jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych	1 769	3 717
Wynik z instrumentów dłużnych, w tym utrata wartości	45 993	10 434
Wynik z lokat ubezpieczeń UFK	-87 548	-55 584
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	1 701	1 339
Wynik z działalności lokacyjnej	-39 431	-42 215

Zmiana Kapitału z aktualizacji wyceny	2022	2021
Inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	79	-1 583
Instrumenty dłużne	-19 874	-22 526
Zmiana Kapitału z aktualizacji wyceny razem	-19 795	-24 109

Całkowity wynik na działalności lokacyjnej w 2022 roku wyniósł -39 431 tys. zł i był o 2 784 tys. zł wyższy od wyniku osiągniętego w 2021 roku. Największy wpływ miał ujemny wynik z lokat ubezpieczeń z UFK o wartości 87 548 tys. zł, wynikający głównie ze wzrostu stóp procentowych NBP, który miały negatywny wpływ na wycenę certyfikatów i obligacji strukturyzowanych.

Zmiana kapitału z aktualizacji wyceny w wysokości (-19 795) tys. zł wynika z wyższej rentowności obligacji stałokuponowych, w związku ze wzrostem stóp procentowych, co miało wpływ na spadek ich wartości godziwej.

A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Wyniki z pozostałych rodzajów działalności zaprezentowane w niniejszym rozdziale są zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniu finansowym Towarzystwa sporządzonym zgodnie z Ustawą o rachunkowości.

Okres sprawozdawczy	2022	2021
Pozostałe przychody	301	2 961
Pozostałe koszty	4 967	5 242
Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	-4 666	-2 281

Pozostałe przychody operacyjne w 2022 roku były niższe o 2 661 tys. zł w porównaniu z 2021 rokiem, w którym rozpoznano jednorazowy przychód z tytułu zawartego z kontrahentem porozumienia dotyczącego umów podpisanych w latach ubiegłych. Pozostałe koszty operacyjne w 2022 roku były niższe o 275 tys. zł. Spadek kosztów spowodowany był głównie niższym podatkiem od aktywów w związku ze spadkiem podstawy opodatkowania (sumy bilansowej) w wyniku zapadania portfela produktów UFK.

A.5. Wszelkie inne informacje

Aktywa i zobowiązania zgodnie z MSSF 16

Na dzień 31 grudnia 2022 r. Spółka jest stroną umowy najmu powierzchni biurowej, z tytułu której rozpoznaje aktywa i zobowiązania zgodnie z MSSF 16. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania z tytułu leasingu zostały zaprezentowane w pozycji „Nieruchomości, maszyny i wyposażenie wykorzystywane na użytek własny”, natomiast zobowiązanie z tytułu leasingu zostało zaprezentowane w pozycji „Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych”. Szczegóły dotyczące wyceny zostały ujęte w rozdziale „Wycena do celów wypłacalności”.

Podpisanie warunkowej umowy nabycia udziałów w kapitale zakładowym Millennium Financial Services sp. z o.o. oraz strategicznej współpracy z Bank Millennium S.A.

W dniu 13 lutego 2023 roku Spółka zawarła z Bankiem Millennium S.A. („Bank”) umowę warunkową („Umowa”) nabycia 72% udziałów w spółce Millennium Financial Services sp. z o.o. („Pośrednik”) oraz umowy z Bankiem i Pośrednikiem dotyczące wyłącznego modelu dystrybucji ubezpieczeń, w tym umowę o współpracę, umowy dystrybucyjne oraz umowy agencyjne („Strategiczna Współpraca Ubezpieczeniowa”). Strategiczna współpraca ubezpieczeniowa przewiduje długoterminową (10 lat) współpracę w zakresie bancassurance w odniesieniu do określonych ubezpieczeń powiązanych z produktami kredytowymi oferowanymi przez Bank. Istotą transakcji przewidzianej w Umowie jest bezpośrednie nabycie udziałów Pośrednika za zdefiniowaną cenę początkową, która może podlegać mechanizmowi korekty ceny po zamknięciu Transakcji oraz ustanowieniu Strategicznej Współpracy Ubezpieczeniowej („Transakcja”). Zamknięcie Transakcji uzależnione jest od spełnienia warunku zawieszającego – uzyskania stosownej zgody właściwego organu antymonopolowego („Warunek zawieszający”). Strony mogą również odstąpić od Umowy w określonych w niej sytuacjach i mogą zostać zastosowane kary w przypadku niewywiązania się przez jedną ze Stron ze swoich zobowiązań wynikających z dokumentacji Transakcji. Dokumentacja Transakcji zawiera katalog oświadczeń i zapewnień Spółki i Banku w zakresie Udziałów i Strategicznej Współpracy Ubezpieczeniowej, a także określa zasady odpowiedzialności Stron wynikające z Umowy.

Po zamknięciu Transakcji Spółka oczekuje spadku poziomu współczynnika wypłacalności do poziomów w przedziale 170-200%. Intencją Spółki jest to, aby docelowa wartość współczynników wypłacalności w kolejnych okresach sprawozdawczych odzwierciedlała odpowiednie pokrycie wymogu kapitałowego z odpowiednio dużym buforem bezpieczeństwa i pozwalała w przyszłości na wypłatę dywidend do akcjonariusza. Tym samym polityka dywidendowa Spółki będzie odpowiednio dostosowywana, aby zapewnić jak najlepszy poziom bezpieczeństwa i pełną zgodność z wymogami prawnymi i regulacyjnym dotyczącymi poziomu wypłacalności.

W dniu 23 marca 2023 roku Warunek zawieszający został spełniony i Transakcja została zamknięta w dniu 29 marca 2023 .

Wszystkie inne istotne informacje związane z działalnością i wynikami operacyjnymi zostały uwzględnione w punktach A.1.- A.4.

B. System zarządzania

B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania

System zarządzania Spółki jest adekwatny do charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności Towarzystwa.

Spółka dokłada wszelkich starań, aby proces zarządzania odbywał się z pełną ochroną praw ubezpieczonych oraz z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa. System zarządzania poddawany jest regularnym przeglądom wewnętrznym, co najmniej raz w roku oraz w przypadku zaistnienia istotnych zmian w strukturze systemu zarządzania.

B.1.1. System zarządzania

Nadrzędnym dokumentem regulującym działalność Spółki jest Statut, który zawiera najważniejsze kwestie dotyczące działalności zakładu ubezpieczeń, m.in. takie jak:

- 1) rodzaj prowadzonej działalności,
- 2) kapitał, prawa i obowiązki akcjonariuszy,
- 3) organy Spółki, ich kompetencje, zasady powoływania,
- 4) fundusze i rachunkowość Spółki.

W Spółce funkcjonuje regulacja wewnętrzna, która normuje zasady zarządzania, zapewniając skuteczne, prawidłowe i ostrożne zarządzanie prowadzoną działalnością. Regulacją opisującą strukturę organizacyjną Spółki jest Regulamin Organizacyjny. Regulamin Organizacyjny definiuje również zakres zadań i obowiązków poszczególnych jednostek organizacyjnych Spółki.

Zarząd zapewnia, aby struktura organizacyjna Spółki była przejrzysta i odpowiednia do skali i charakteru prowadzonej działalności, a także aby zakresy odpowiedzialności były jasno przypisane i właściwie przydzielone.

Walne Zgromadzenie

Zasady funkcjonowania Walnego Zgromadzenia określają przepisy prawa, Statut oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia, które regulują sposób jego zwoływania oraz przebieg. Do obowiązków Walnego Zgromadzenia należy m.in. zatwierdzanie Statutu Spółki, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego.

Rada Nadzorcza

Zasady funkcjonowania Rady Nadzorczej w Spółce określają przepisy prawa, Statut oraz Regulamin Rady Nadzorczej, które definiują jej organizację oraz szczegółowe kompetencje.

Rada Nadzorcza składa się z 7 członków, w tym Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego oraz Sekretarza Rady, którzy powoływani są przez Walne Zgromadzenie na okres 3 lat. Członków Rady Nadzorczej powołuje się na okres wspólnej kadencji. Kadencję liczy się w pełnych latach obrotowych. Rada Nadzorcza zwoływana jest w miarę potrzeb, nie rzadziej niż jeden raz w danym kwartale w roku obrotowym.

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy między innymi badanie i ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami, dokumentami jak i ze stanem faktycznym oraz ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty, a także składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania uwzględniającego również wyniki tej oceny. Ponadto do kompetencji Rady Nadzorczej należy m.in.:

- sprawowanie stałego nadzoru nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności, w tym nad procesem zarządzania ryzykiem;
- podejmowanie uchwał, wydawanie zaleceń i opinii oraz wnioskowanie do Walnego Zgromadzenia;
- powołanie i odwołanie Członków Zarządu Spółki; powierzenie jednemu z Członków Zarządu funkcji Prezesa Zarządu; powierzenie jednemu z Członków Zarządu I Wiceprezesa Zarządu oraz jednemu lub większej liczbie Członków Zarządu funkcji Wiceprezesa Zarządu;
- zatwierdzanie rocznego budżetu i biznes planu oraz planu strategicznego Spółki.

Komitet Audytu

Zasady funkcjonowania Komitetu Audytu określają przepisy prawa, Statut, Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Komitetu Audytu.

Główne zadania Komitetu Audytu obejmują:

- monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania;
- monitorowanie zarządzania ryzykiem;
- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.

Komitet Audytu jest zobowiązany przekazać Radzie Nadzorczej wszelkie informacje pozyskane w związku z wykonywaniem swoich zadań.

Zarząd

Zarząd składa się z dwóch lub większej liczby Członków, powoływanych przez Radę Nadzorczą. Powołanie Prezesa Zarządu oraz Członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem następuje za zgodą organu nadzoru. Rada Nadzorcza powierza jednemu z Członków Zarządu funkcję Prezesa Zarządu, może też powierzyć jednemu z Członków Zarządu funkcję I Wiceprezesa Zarządu oraz jednemu lub większej liczbie Członków Zarządu funkcję Wiceprezesa Zarządu. Członkowie Zarządu powoływani są na okres 3 lat wspólnej kadencji. Kadencję liczy się w pełnych latach obrotowych. Zarząd zbiera się na posiedzeniach zwoływanych przez Prezesa,

a w razie jego nieobecności przez Wiceprezesa lub wyznaczonego przez Prezesa lub Zarząd Członka Zarządu. Posiedzenie może być również zwołane na pisemny uzasadniony wniosek przynajmniej jednego Członka Zarządu. Posiedzenia Zarządu odbywają się co najmniej raz w miesiącu. Zarząd podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów przy quorum wynoszącym 1/2 jego składu osobowego. W przypadku równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu. Zarząd Spółki zapewnia przekazywanie Radzie Nadzorczej wszelkich informacji i danych, które są niezbędne do wypełniania przez jej Członków funkcji nadzorczych. Zasady podziału obowiązków pomiędzy Członków Zarządu zostały jednoznacznie określone w drodze Uchwały Zarządu. Podział ten nie prowadzi do zbędnego nakładania się kompetencji Członków Zarządu lub wewnętrznych konfliktów interesów, a także obejmuje wszystkie obszary działalności Spółki.

Do obowiązków Zarządu należy m.in.:

- prowadzenie spraw Spółki oraz jej reprezentowanie;
- zarządzanie majątkiem Spółki;
- określenie Strategii Spółki oraz głównych celów działania Spółki, przedkładanie Strategii Radzie Nadzorczej, a także odpowiedzialność za jej wdrożenie i realizację;
- dbanie o efektywność i przejrzystość systemu zarządzania Spółką.

Skład Zarządu na początek okresu sprawozdawczego był następujący:

- Marat Nevretdinov – Wiceprezes Zarządu;
- Artur Chądzyński – Wiceprezes Zarządu;
- Maciej Kloze – Wiceprezes Zarządu;
- Marta Małek-Bernadzikowska – Członek Zarządu (odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem).

W okresie sprawozdawczym skład Zarządu ulegał następującym zmianom:

Pani Marta Małek – Bernadzikowska i Pan Maciej Kloze w dniu 1 marca 2022 r. z mocą na dzień 14 marca 2022 r. (z końcem tego dnia) złożyli rezygnację z pełnienia swoich funkcji w Zarządzie Spółki.

W dniu 15 marca 2022 r. Rada Nadzorcza powołała w skład Zarządu dwóch członków Zarządu powierzając im funkcję Członków Zarządu tj. Pana Krzysztofa Morawskiego oraz Pana Grzegorza Pawlickiego.

W tym samym dniu Rada Nadzorcza powierzyła Panu Arturowi Chądzyńskiemu funkcję Wiceprezesa Zarządu jako członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem, pod warunkiem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła wspomnianej zgody z dniem 14 lipca 2022 r. i tym samym Pan Artur Chądzyński objął funkcję Wiceprezesa Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem.

W dniu 1 czerwca 2022 r. Rada Nadzorcza powołała do składu Zarządu Pana Artura Maliszewskiego powierzając mu funkcję Prezesa Zarządu pod warunkiem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego, a do czasu jej uzyskania powierzając funkcję Wiceprezesa Zarządu. W dniu 2 grudnia 2022 r. Komisja Nadzoru udzieliła wspomnianej zgody i tym samym Pan Artur Maliszewski objął funkcję Prezesa Zarządu.

Na dzień 31.12.2022 r. skład Zarządu był następujący:

- Artur Maliszewski – Prezes Zarządu,
- Marat Nevretdinov – Wiceprezes Zarządu;
- Artur Chądzyński – Wiceprezes Zarządu (członek Zarządu odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem);
- Krzysztof Morawski – Członek Zarządu;
- Grzegorz Pawlicki – Członek Zarządu.

Obszary nadzorowane przez Członków Zarządu na początek i koniec okresu sprawozdawczego prezentuje tabela poniżej:

Członek Zarządu	01.01.2022 - 31.12.2022
Marat Nevretdinov	Audyt wewnętrzny (do 6 czerwca 2022 r.) Obsługa prawna, (do 6 czerwca 2022 r.) Obsługa compliance (do 6 czerwca 2022 r.) Reklamacje (do 6 czerwca 2022 r.) Strategia i rozwój biznesu (do 16 marca 2022 r.) Zarządzanie sprzedażą i siecią sprzedaży (do 16 marca 2022 r.) Marketing i PR (do 6 czerwca 2022 r.) Zarządzanie zasobami ludzkimi, w tym kadry i płace (do 6 czerwca 2022 r.) Inwestycje (do 6 czerwca 2022 r.) Zarządzanie projektami (od 16 marca 2022 r.)
Artur Chądzyński	Rachunkowość i sprawozdawczość Controlling Wycena inwestycji Ocena ryzyka i zarządzanie ryzykiem (od 16 marca 2022 r.) Aktuarial (od 16 marca 2022 r.) Reasekuracja (od 16 marca 2022 r.) Zarządzanie projektami (do 15 marca 2022 r.)
Maciej Kloze (do 14 marca 2022 r.)	Obsługa klientów, w tym likwidacja szkód Obszar IT Obsługa partnerów biznesowych Administracja

Marta Małek-Bernadzikowska (do 14 marca 2022 r.)	Ocena ryzyka i zarządzanie ryzykiem Aktuariat Reasekuracja
Krzysztof Morawski (od 15 marca 2022 r.)	Strategia i rozwój biznesu (od 16 marca 2022 r.) Zarządzanie sprzedażą i siecią sprzedaży (od 16 marca 2022 r.)
Grzegorz Pawlicki (od 15 marca 2022 r.)	Obsługa klientów , w tym likwidacja szkód, (od 16 marca 2022 r.) Obszar IT, (od 16 marca 2022 r.) Obsługa partnerów biznesowych, (od 16 marca 2022 r.) Administracja (od 16 marca 2022 r. do 1 października 2022 r.)
Artur Maliszewski (od 01 czerwca 2022 r.)	Audyt wewnętrzny (od 7 czerwca 2022 r.) Obsługa prawna, (od 7 czerwca 2022 r.) Obsługa compliance (od 7 czerwca 2022 r.) Reklamacje (od 7 czerwca 2022 r.) Marketing i PR, (od 7 czerwca 2022 r.) Zarządzanie zasobami ludzkimi, kadry i płace. (od 7 czerwca 2022 r.) Inwestycje. (od 7 czerwca 2022 r.) Administracja (od 1 października 2022 r.)

W dniu 22 marca 2023 r. Rada Nadzorcza powierzyła Panu Maratowi Nevretdinowowi funkcję I Wiceprezesa Zarządu TU na Życie Europa S.A. w trakcie trwania VII wspólnej kadencji Zarządu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Zarządu jest następujący:

- Artur Maliszewski – Prezes Zarządu,
- Marat Nevretdinov – I Wiceprezes Zarządu;
- Artur Chądzyński – Wiceprezes Zarządu (członek Zarządu odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem);
- Krzysztof Morawski – Członek Zarządu;
- Grzegorz Pawlicki – Członek Zarządu.

Regulowanie działalności Spółki – prawo wewnętrzne oraz regulacje dotyczące jakości zarządzania

W Spółce istnieje system regulacji wewnętrznych odnoszących się do przebiegu procesów wykonywanych przez poszczególne jednostki organizacyjne. Są to wewnętrzne regulaminy, procedury, instrukcje, które opisują przebieg procesów, wyznaczają zakres odpowiedzialności poszczególnych osób, a także wskazują na elementy kontrolne. W Spółce funkcjonuje Regulamin Zarządzania Regulacjami Wewnętrznymi, którego celem jest stworzenie spójnego systemu regulacji wewnętrznych w Spółce. Regulamin określa zasady opracowywania, aktualizacji, ewidencjonowania oraz archiwizacji i udostępniania regulacji wewnętrznych.

Spółka posiada sporządzone na piśmie zasady, które podlegają regularnym przeglądom, z obszarów: zarządzanie ryzykiem, audyt i kontrola wewnętrzna, outsourcing, działalność lokacyjna, rachunkowość, w tym w zakresie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, reasekuracja, likwidacja szkód i roszczeń, ciągłość działania, wynagrodzenia oraz przyznawanie innych świadczeń, tworzenie i modyfikacja produktów ubezpieczeniowych, etyka, compliance, rozpatrywanie reklamacji, komunikacja z mediami, misselling.

Spółka opracowuje dodatkowo pisemne zasady dla tych obszarów i procesów, które:

1. uznawane są za obszary szczególnie istotne dla działalności Spółki,
2. generują podwyższone ryzyko,
3. wymagają zaangażowania większej liczby jednostek organizacyjnych,
4. zostały wskazane przez Zarząd, jednostki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, zgodność z przepisami oraz audyt wewnętrzny.

Spółka dokłada wszelkich starań, aby wszystkie regulacje wewnętrzne obowiązujące w Spółce były spójne i aktualne oraz opracowywane z najwyższą starannością, z zapewnieniem przez ich właścicieli wysokiej jakości oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Spółka stosuje również, przyjęte uprzednio przez wszystkie organy Spółki, Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych z uwzględnieniem zasady proporcjonalności wynikającej ze skali, charakteru oraz specyfiki Spółki.

Strategia

Spółka posiada opracowaną średnioterminową strategię działalności, której horyzont czasowy wynosi 5 lat. Strategia Spółki oprócz jasno zdefiniowanych celów, zawiera również misję, wizję oraz wartości, którymi Spółka kieruje się w realizacji swoich celów. Zakres strategii Spółki odnosi się do oferty produktowej, kanałów dystrybucji oraz rozwoju organizacji.

Komitety i zespoły funkcyjne w Spółce

W 2022 roku w Spółce działały następujące Komitety i Zespoły: Komitet ds. Ryzyka, Komitet Inwestycyjny, Komitet Oceny Ryzyka, Komitet Produktowo-Dystrybucyjny, Sztab Zarządzania Kryzysowego, Zespół Zarządzania Zmianami IT, Zespół AML, Komitet Projektowy.

Osoby nadzorujące kluczowe funkcje

Spółka powołała osoby nadzorujące kluczowe funkcje: funkcję aktuarialną, zarządzania ryzykiem, compliance, audytu wewnętrznego.

Funkcje kluczowe

Funkcje kluczowe			
Funkcja zarządzania ryzykiem	Funkcja Aktuarialna	Funkcja zgodności z przepisami (compliance)	Funkcja audytu wewnętrznego
Zadania przypisane do funkcji zarządzania ryzykiem są wykonywane w ramach zadań przypisanych do wskazanych pracowników dedykowanego departamentu. Odpowiedzialność za działania departamentu sprawuje Dyrektor Departamentu, natomiast Departament podlega bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za zarządzanie ryzykiem. W Spółce została powołana osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem.	Zadania przypisane do funkcji aktuarialnej są wykonywane w ramach zadań przypisanych do wskazanych pracowników dedykowanego departamentu. Odpowiedzialność za działania departamentu sprawuje Dyrektor Departamentu, natomiast Departament podlega bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za zarządzanie ryzykiem. W Spółce została powołana osoba nadzorująca funkcję aktuarialną.	Zadania przypisane do funkcji zgodności z przepisami (compliance) są wykonywane przez pracowników dedykowanego biura, w tym w szczególności Compliance Officerów. Zadania osoby nadzorującej funkcję Compliance pełni Kierownik Biura, natomiast Biuro podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu.	Zadania przypisane do funkcji audytu wewnętrznego są wykonywane w ramach zadań przypisanych do dedykowanego Biura, które stanowi odrębną jednostkę organizacyjną Spółki podlegającą bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Odpowiedzialność za działania Biura sprawuje Kierownik Biura, który pełni rolę osoby nadzorującej funkcję audytu wewnętrznego.

Obowiązki i zadania osób nadzorujących kluczowe funkcje:

- uczestniczą w komitetach i zespołach,
- raportują do organów Spółki z zakresu nadzorowanej kluczowej funkcji,
- koordynują działania realizowane przez kluczową funkcję,
- współpracują z innymi osobami nadzorującymi kluczowe funkcje,
- raportują do Grupy Talanx w ramach kluczowej funkcji,
- informują o wszelkich stwierdzonych nieprawidłowościach i nadużyciach z zakresu nadzorowanej kluczowej funkcji,
- identyfikują ryzyka w nadzorowanym obszarze, proponują i monitorują działania mitygujące.

Zmiany w systemie zarządzania w okresie sprawozdawczym

Spółka dokonuje cyklicznych, co najmniej raz w roku, przeglądów systemu zarządzania, czego efektem są adekwatne zmiany regulacji wewnętrznych.

W okresie sprawozdawczym modyfikacji uległa lista Komitetów i Zespołów funkcjonujących w Spółce oraz ich skład osobowy. Zmiany miały na celu poprawę efektywności działania procesów wewnętrznych.

B.1.2. Zasady wynagradzania

Polityka wynagrodzeń Spółki ma za zadanie zapewniać pracownikom wynagrodzenie adekwatne do ich stanowiska, kompetencji i umiejętności oraz zachęcać do realizacji celów określonych w strategii Spółki. Jednocześnie ma za zadanie zapobiec konfliktom interesów oraz eliminować potencjalny negatywny wpływ systemów wynagrodzeń na zarządzanie ryzykiem.

Spółka podczas ustalania poziomu wynagrodzenia pracowników jest zobligowana do zapewnienia, że wypłaty wynagrodzeń nie zagrażają zdolności zakładu do utrzymania odpowiedniej bazy kapitałowej wymaganej do prowadzenia działalności.

Wynagrodzenia w Spółce kształtowane są w odniesieniu do zakresu zadań oraz poziomu odpowiedzialności pracownika. System wynagradzania pracowników obejmuje elementy stałe (wynagrodzenie zasadnicze za okresy miesięczne) i zmienne (nagrody, premie). Wynagrodzenie zmienne w okresie sprawozdawczym miało charakter uznaniowy lub wskaźnikowy. W ramach systemu wynagradzania Spółka zapewnia również pakiet świadczeń dodatkowych związanych z ochroną zdrowia oraz wspieraniem i promowaniem aktywności sportowej.

Wynagrodzenia pracowników nie podlegają odroczeniu z wyjątkami opisanymi poniżej.

O tym czy członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie decyduje uchwała Walnego Zgromadzenia. W październiku 2017 roku Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o przyznaniu wynagrodzenia dwóm członkom Rady Nadzorczej powołanych dodatkowo do pracy w Komitecie Audytu.

Wynagrodzenie członkom Zarządu Spółki przyznawane jest na podstawie umów o pracę zawartych pomiędzy członkami Zarządu a Spółką reprezentowaną przez członków Rady Nadzorczej. Wynagrodzenie członków Zarządu Spółki składa się z części stałej i zmiennej. Zgodnie z przyjętymi zasadami przyznawanie członkom Zarządu wynagrodzenia w zakresie części zmiennej oraz jej wysokość uzależniona jest od spełnienia się w stosunku do danego członka Zarządu kryteriów finansowych (wynik finansowy) i niefinansowych ustalonych w regulacji przyjętej przez Radę Nadzorczą. Ponadto wypłata części zmiennej wynagrodzenia członków Zarządu Spółki rozłożona jest na 4 lata.

Wynagrodzenie osób nadzorujących inne kluczowe funkcje przyznawane jest na podstawie umów o pracę, regulaminu wynagradzania i premiowania przyjętego przez Spółkę. Wynagrodzenie osób nadzorujących inne kluczowe funkcje obejmuje elementy stałe (wynagrodzenie zasadnicze za okresy miesięczne) i zmienne (premie

uznaniowe). Wynagrodzenie zmienne w okresie sprawozdawczym miało wyłącznie charakter uznaniowy. Indywidualne cele zawodowe tych osób mają charakter wyłącznie jakościowy i nie są związane z osiągnięciem wskaźników finansowych.

Spółka nie uruchomiła programów motywacyjnych opartych na uprawnieniu do akcji lub opcji na akcje.

W Spółce nie występują dodatkowe programy emerytalno-rentowe lub programy wcześniejszych emerytur dla członków Zarządu lub Rady Nadzorczej lub innych osób nadzorujących kluczowe funkcje.

B.1.3. Istotne transakcje

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły istotne transakcje z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej.

B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Spółka poprzez wdrożenie polityki w zakresie spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji przez osoby, które faktycznie zarządzają Spółką lub pełnią inne kluczowe funkcje zapewnia, aby osoby pełniące kluczowe funkcje posiadały kwalifikacje zawodowe, wiedzę i doświadczenie adekwatne do zajmowanego stanowiska. Ponadto osoba pełniąca kluczową funkcję w Spółce zobowiązana jest posiadać nienaganną reputację.

Do osób pełniących w Spółce kluczowe funkcje należą:

1. Członkowie Zarządu Towarzystwa;
2. Członkowie Rady Nadzorczej Towarzystwa;
3. Osoby nadzorujące w Spółce inne kluczowe funkcje, tj.:
  - a) funkcję zarządzania ryzykiem,
  - b) funkcję zgodności z przepisami,
  - c) funkcję audytu wewnętrznego,
  - d) funkcję aktuarialną.

Wszystkie osoby pełniące w Spółce kluczowe funkcje muszą spełniać wymagania dotyczące:

- a) kwalifikacji technicznych i zawodowych,
- b) wiedzy i doświadczenia (odpowiedniego dla sektora ubezpieczeniowego, finansowego lub innych rodzajów działalności),
- c) wiarygodności osobistej (rękojmi/reputacji).

Przez kwalifikacje techniczne i zawodowe osób pełniących w Towarzystwie kluczowe funkcje rozumie się: wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie dla powierzonej funkcji, jakie jest wymagane dla ostrożnego zarządzania oraz należytej realizacji powierzonych zadań.

Przez kwalifikacje techniczne i zawodowe rozumie się m.in.:

- a) wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa,
- b) wiedzę i zrozumienie strategii Spółki,
- c) znajomość systemu zarządzania,
- d) znajomość języka angielskiego, o ile z uwagi na rodzaj powierzonych zadań znajomość języka angielskiego jest niezbędna,
- e) w zależności od powierzonej funkcji i wynikającego z niej zakresu zadań: wiedzę branżową, zrozumienie modelu biznesowego, umiejętność interpretacji danych finansowych i aktuarialnych, wiedzę i zrozumienie prawnych uwarunkowań działania Spółki, wiedzę z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, doboru pracowników i planowania sukcesji.

Spełnianie wymogów w zakresie kwalifikacji zawodowych ocenia się z uwzględnieniem zasady proporcjonalności, biorąc pod uwagę ryzyko związane z powierzoną funkcją, jak również zakres działalności prowadzonej przez Spółkę oraz zakres zadań powierzonych danej osobie.

Przez reputację (osobistą wiarygodność) rozumie się zaufanie zbudowane na doświadczeniu zawodowym i współpracy z klientami zewnętrznymi i wewnętrznymi, a także dochowywanie zobowiązań oraz postępowanie zgodne z formalnymi regulacjami i obowiązującymi zwyczajami.

Osoby pełniące kluczowe funkcje musi cechować odpowiedzialność, uczciwość, nieposzlakowana opinia oraz muszą wykonywać swoje działania z poczuciem obowiązku i z należytą starannością.

Weryfikacja spełniania wyżej opisanych wymogów następuje:

- przed powierzeniem pełnienia kluczowej funkcji;
- cyklicznie, raz do roku, celem zapewnienia adekwatności wymogów do realizowanych przez daną osobę zadań i zmieniającego się otoczenia rynkowego;
- każdorazowo, w przypadku:
  - a) powzięcia przez Spółkę istotnych informacji, które mogą rzutować na możliwość dalszego pełnienia przez te osoby powierzonych funkcji, a dotyczących w szczególności:
    - możliwych działań sprzecznych z przepisami powszechnie obowiązującymi,
    - przejawów niewłaściwego zachowania rzutującego negatywnie na wizerunek Spółki lub tych osób,
    - faktów poddających w wątpliwość możliwość spełniania wymogów w zakresie kwalifikacji merytorycznych,
    - faktów poddających w wątpliwość zdolność do realizacji z należytą rozwagą i starannością zadań powierzonych przez Spółkę;
  - b) wprowadzenia zmian dotyczących funkcji kluczowej pełnionej przez daną osobę;

- charakterze funkcjonalnym – odnoszącym się w szczególności do istotnego rozszerzenia lub istotnej zmiany nadzorowanego obszaru działalności Spółki,
- w zakresie wymagań merytorycznych – wynikających zwłaszcza ze zmian przepisów powszechnie obowiązujących, dotyczących nadzorowanej funkcji.

B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

B.3.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania ryzykiem

Enterprise Risk Management

System zarządzania ryzykiem w TU na Życie Europa S.A. opiera się na modelu ERM (Enterprise Risk Management), który wyraża się w pięciu głównych filarach:

Struktura organizacyjna

Struktura organizacyjna TU na Życie Europa S.A. zapewnia efektywne zarządzanie ryzykiem.

W Spółce zostały powołane jednostki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem o jasno sprecyzowanych zadaniach oraz poszczególnym pracownikom zostały przypisane odpowiednie role i odpowiedzialności w ramach procesu zarządzania ryzykiem.

Strategia

W Spółce zapewniona jest spójność pomiędzy strategią Spółki a systemem zarządzania ryzykiem. Przy podejmowaniu istotnych decyzji operacyjnych oraz strategicznych brany jest pod uwagę poziom akceptacji ryzyka, który stanowi element zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą Strategii zarządzania ryzykiem. Poziom akceptacji ryzyka jest to jedno z kluczowych pojęć i oznacza taki poziom ryzyka, na podjęcie którego Spółka jest gotowa przy zachowaniu adekwatności kapitałowej.

Polityki i procedury

W Spółce procedury i zasady związane z zarządzaniem ryzykiem są uregulowane w odpowiednich regulacjach wewnętrznych. W szczególności dla każdego istotnego typu ryzyka w Spółce opracowana jest metodologia jego identyfikacji, oceny oraz pomiaru.

Systemy, dane i raporty

Mając na uwadze efektywne monitorowanie ryzyka oraz, w razie potrzeby, możliwość szybkiej i odpowiedniej reakcji na wszelkie nieprawidłowości, Spółka posiada szereg przygotowanych do tego narzędzi. Składają się one ze zintegrowanych systemów i procesów wewnętrznych oraz narzędzi informatycznych przetwarzających

niezbędne dane oraz zapewniających właściwą komunikację wewnętrzną i raportowanie. Spółka dba również o jakość danych posiadając odpowiednią politykę jakości danych oraz powołując osobę odpowiedzialną za koordynację procesu zarządzania jakością danych.

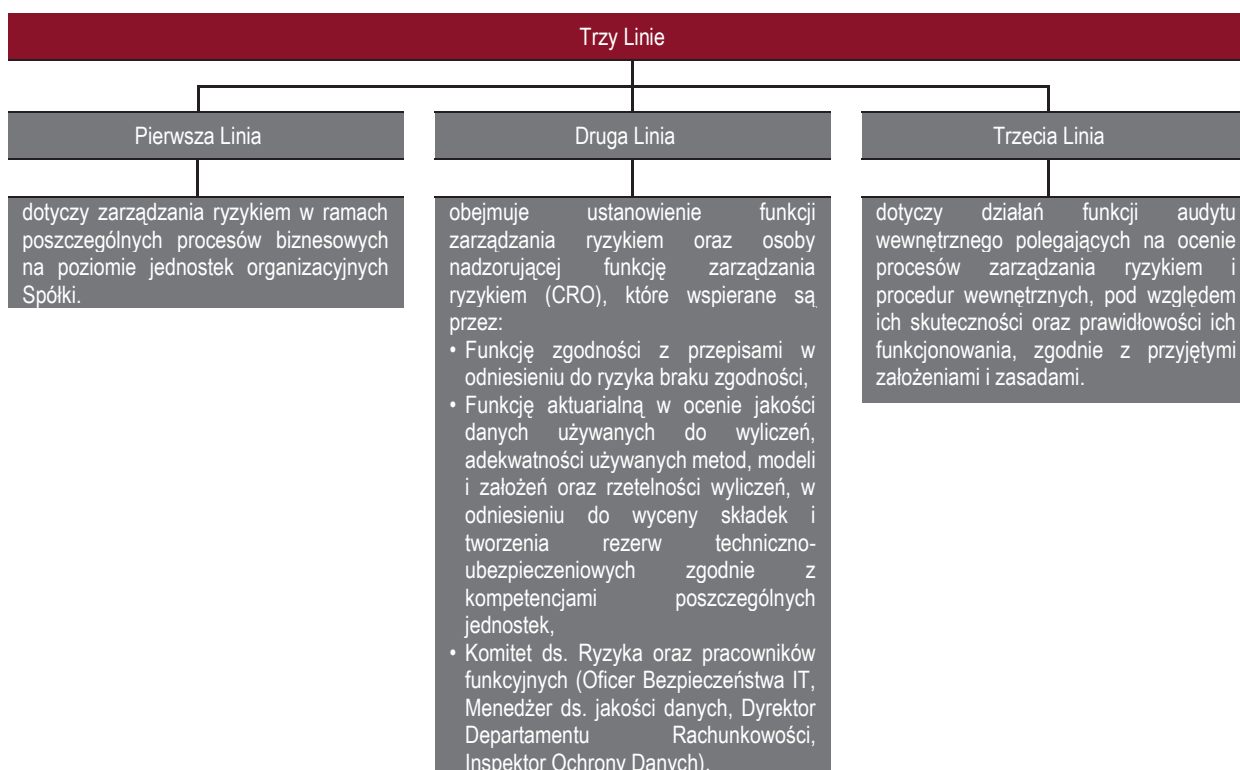
Kultura ryzyka

Świadomość ryzyka to bardzo istotny składnik w budowaniu harmonijnej kultury ryzyka w Spółce. Z tego powodu Spółka kładzie duży nacisk na zwiększanie koniecznej wiedzy, umiejętności i doświadczenia w zakresie zarządzania ryzykiem wśród swoich pracowników. Pracownicy uczestniczą w szkoleniach wewnętrznych oraz warsztatach z zakresu ryzyka i innych istotnych elementów w działalności Spółki wpływających na poziom ryzyka.

W budowaniu kultury ryzyka szczególną rolę odgrywa Zarząd, który swoimi działaniami wyraża odpowiednie normy i wartości, jakimi powinna kierować się Spółka. Ważnym elementem w budowaniu kultury ryzyka w TU na Życie Europa S.A. jest również przejrzyste i transparentne podejście Spółki do raportowania z zakresu ryzyka poprzez ujawnianie i komunikowanie o istotnych czynnikach ryzyka poszczególnym interesariuszom.

Trzy linie

Zarządzanie ryzykiem w Spółce oparte jest na tzw. Trzech liniach, które przedstawione są na poniższym schemacie:

B.3.2. Uregulowanie systemu zarządzania ryzykiem

Głównym dokumentem regulującym kwestie zarządzania ryzykiem jest Polityka zarządzania ryzykiem. Regulacja podlega corocznej weryfikacji oraz aktualizacji w razie istotnych zmian.

Polityka reguluje następujące kwestie:

1. Cel procesu zarządzania ryzykiem w Spółce,
2. Organizację procesu zarządzania ryzykiem, w tym role i odpowiedzialności poszczególnych osób oraz organów uczestniczących w procesie,
3. Definicję i klasyfikację ryzyka w Spółce,
4. Zasady ustalania poziomu akceptacji ryzyka,
5. Opis niektórych narzędzi wykorzystywanych w procesie zarządzania ryzykiem,
6. Zasady raportowania z zakresu ryzyka.

Strategia zarządzania ryzykiem

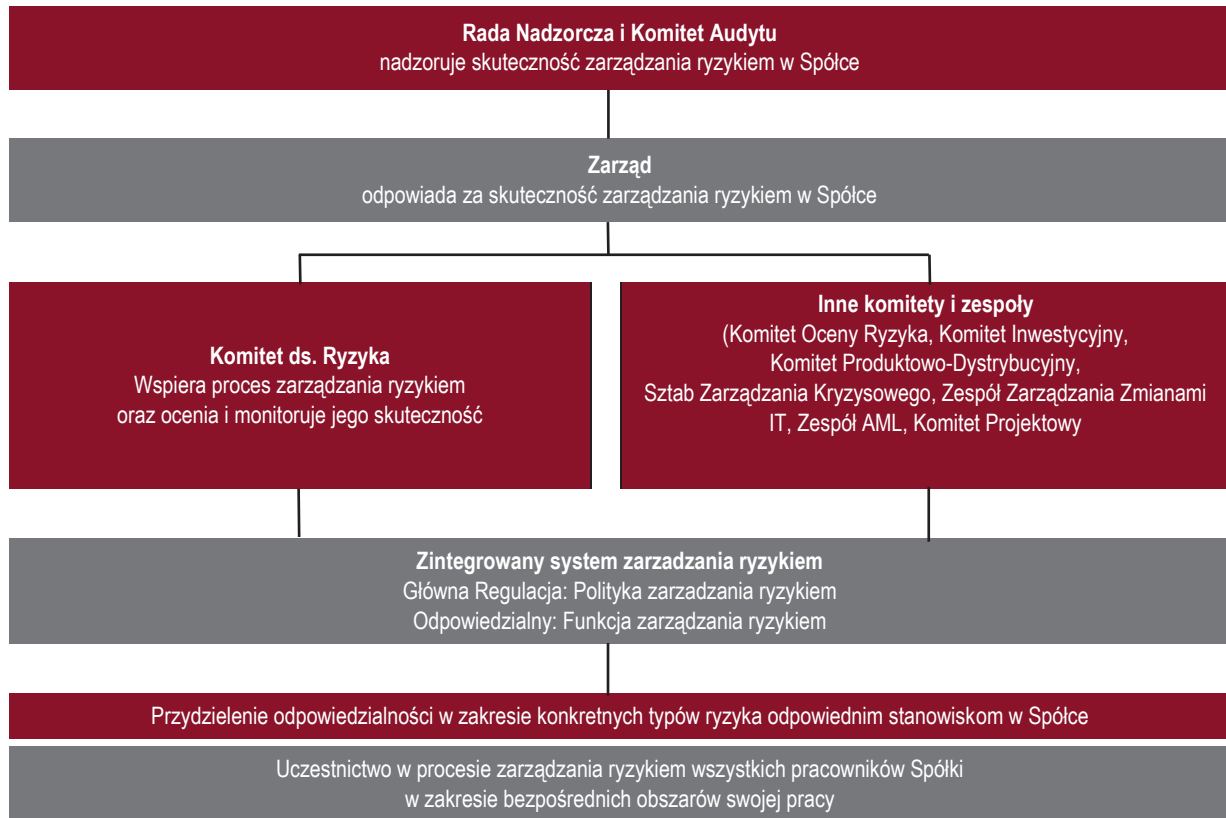
Spółka posiada Strategię zarządzania ryzykiem (dalej: Strategia), której celem jest uregulowanie nadrzędnych celów oraz zasad zarządzania ryzykiem w TU na Życie Europa S.A., a także określenie dopuszczalnego poziomu ryzyka. Strategia określa między innymi nadrzędne zasady dotyczące dopuszczalnego poziomu w odniesieniu do poszczególnych kategorii ryzyka, a także wyrażone w postaci mierników jakościowych lub ilościowych maksymalne akceptowalne ekspozycje w odniesieniu do niektórych ryzyk, zwłaszcza uznanych jako szczególnie istotne i strategiczne.

Strategia jest zatwierdzana przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą oraz stanowi podstawę do uregulowania procesu zarządzania ryzykiem w Towarzystwie Ubezpieczeń na Życie Europa S.A. i ma przełożenie na regulacje wewnętrzne dotyczące tego obszaru.

Strategia zarządzania ryzykiem wynika ze strategii biznesowej Spółki i jest integralnym elementem prowadzonej działalności.

B.3.3. Organizacja zarządzania ryzykiem

Schemat struktury organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem

Rola Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu i Zarządu w procesie zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza oraz Komitet Audytu sprawują nadzór nad skutecznością zarządzania ryzykiem. W tym celu organy te otrzymują:

- aktualną informację o istotnych ryzykach zidentyfikowanych w obecnej i przyszłej działalności Spółki,
- informację o skali i złożoności zidentyfikowanych ryzyk oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tymi ryzykami,
- inne informacje, które są niezbędne do realizowania celu określonego w punktach powyżej.

Powyższe informacje przekazywane są nie rzadziej niż raz do roku. Informacja dotycząca zarządzania ryzykiem przekazywana jest także na każde żądanie Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza, bądź też Komitet Audytu, bierze udział w ustalaniu Strategii zarządzania ryzykiem i tolerancji na ryzyko. Zadaniem Komitetu Audytu jest monitorowanie skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd w procesie zarządzania ryzykiem pełni następujące role:

- odpowiada za efektywne i skuteczne zarządzanie ryzykiem w Spółce,
- powołuje osobę nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem (CRO),
- zatwierdza regulacje z zakresu zarządzania ryzykiem oraz skład Komitetu ds. Ryzyka.

Zarząd otrzymuje sprawozdania z zakresu zarządzania ryzykiem.

Zarząd jest niezwłocznie i na bieżąco informowany o wystąpieniu istotnych ryzyk, bądź też istotnych zdarzeń związanych z procesem zarządzania ryzykiem.

Zarząd Spółki poprzez kreowanie procesu zarządzania ryzykiem w Spółce uzyskuje wiedzę oraz świadomość wszystkich istotnych ryzyk, na jakie narażona jest Spółka, niezależnie od tego, czy ryzyka te są uwzględnione w obliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności i są mierzalne.

Funkcja zarządzania ryzykiem

Zadania przypisane do funkcji zarządzania ryzykiem realizowane są przez wskazanych pracowników w ramach działalności dedykowanej jednostki organizacyjnej - Departamentu Ryzyka i Bezpieczeństwa Technologicznego, który podlega pod Członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem. Dyrektor Departamentu jest osobą nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem.

Funkcja zarządzania ryzykiem jest odpowiednio zintegrowana ze strukturą organizacyjną oraz procesami decyzyjnymi, co ma miejsce poprzez określenie w regulacjach wewnętrznych praw, obowiązków i kompetencji funkcji zarządzania ryzykiem dla poszczególnych procesów, a także uczestnictwo w zespołach i komitetach funkcjonujących w Spółce. W szczególności funkcja zarządzania ryzykiem bierze udział w ocenie projektów biznesowych w celu uwzględnienia ryzyka z nimi związanego, a także opiniuje podejmowanie decyzji biznesowych w celu wsparcia w identyfikacji i ocenie potencjalnych ryzyk, czynników ryzyka i ich wpływu na wypłacalność i profil ryzyka Spółki.

Główne zadania funkcji zarządzania ryzykiem są następujące:

- jest liderem całego procesu zarządzania ryzykiem,
- posiada całościową wizję implementacji procesu zarządzania ryzykiem w Spółce,
- zapewnia adekwatność procesu zarządzania ryzykiem do profilu działalności Spółki,
- współpracuje z funkcją aktuarialną, funkcją zgodności z przepisami oraz z innymi osobami, które zostały powołane w celu realizacji określonych celów w tym dotyczących bezpieczeństwa Spółki,
- wspiera Właścicieli ryzyka w konstruowaniu, wybieraniu i stosowaniu narzędzi służących identyfikacji, mierzeniu oraz ograniczaniu czynników ryzyka,
- współuczestniczy w tworzeniu i aktualizacjach wybranych procedur i polityk obowiązujących w Spółce,
- koordynuje wdrażanie regulacji i wymogów grupowych dotyczących zarządzania ryzykiem,
- koordynuje proces utrzymania ciągłości biznesowej na wypadek wystąpienia zagrożeń powodujących przerwanie normalnego trybu pracy,
- opiniuje podejmowanie decyzji biznesowych w celu wsparcia w identyfikacji i ocenie potencjalnych ryzyk, czynników ryzyka i ich wpływu na wypłacalność Spółki,
- przygotowuje cykliczne (roczne, półroczne, kwartalne) raporty z zakresu ryzyka,
- wdraża kulturę zarządzania ryzykiem wśród wszystkich pracowników tak, aby każdy zatrudniony w Spółce był świadom ryzyka, z którym ma do czynienia w swojej pracy i był odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem w swoim obszarze,
- opracowuje zasady procesu własnej oceny ryzyk i wypłacalności (ORSA) oraz koordynuje proces ORSA przeprowadzany w Spółce,
- doradza Zarządowi w istotnych decyzjach i kwestiach,
- koordynuje pozyskiwanie od odpowiednich jednostek wewnętrznych Spółki niezbędnych informacji/danych do wyliczenia wymogów kapitałowych Spółki, a następnie dokonuje wyliczenia wspomnianych wymogów zgodnie z regulacjami wewnętrznymi,
- wydaje opinie dotyczące oceny ryzyka,
- uczestniczy w przygotowywaniu wymaganych informacji nadzorczych,
- sprawuje nadzór nad ryzykiem operacyjnym poprzez weryfikację zdarzeń w Bazie Zdarzeń Operacyjnych oraz weryfikację realizacji działań mitygujących,
- sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w Spółce.

Komitet ds. Ryzyka

Komitet pełni funkcję wspierającą dla procesu zarządzania ryzykiem, w szczególności dla działań podejmowanych przez funkcję zarządzania ryzykiem. Komitet ds. Ryzyka ocenia i monitoruje skuteczność zarządzania ryzykiem w Spółce, w tym w zakresie monitorowania poziomów ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyk oraz oceny adekwatności kapitałowej Spółki. Komitet ds. Ryzyka może w szczególności formułować rekomendacje dla Zarządu TU na Życie Europa S.A. lub poszczególnych osób lub jednostek organizacyjnych dotyczące podjęcia określonych działań naprawczych w celu poprawy bezpieczeństwa funkcjonowania Spółki.

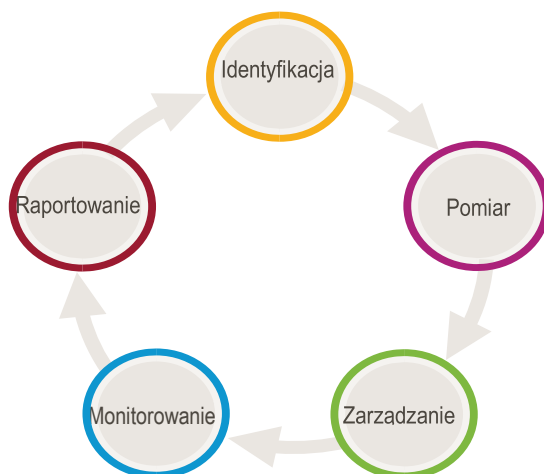
Komitet ds. Ryzyka opiniuje i/lub zatwierdza:

- poziom istotności,
- Mapę Ryzyka Spółki, która zawiera wycenę ryzyk,
- zmiany w ocenie profilu Spółki,
- listę istotnych czynników ryzyka oraz jej zmiany,
- Raport ORSA,
- regulacje wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem.

B.3.4. Proces zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem ma na celu ochronę przed zdarzeniami, wewnętrznymi jak i zewnętrznymi, które mogą negatywnie wpłynąć na realizację zakładanej strategii, perspektywy rozwoju, osiągnięte wyniki i sytuację finansową Spółki.

Proces zarządzania ryzykiem w TU na Życie Europa S.A. składa się z 5 elementów przedstawionych na poniższym schemacie.

Identyfikacja

Jest to pierwszy etap zarządzania ryzykiem, który polega na określeniu i nazwaniu każdego ryzyka, na które narażona jest Spółka w różnych obszarach swojej działalności takich jak wdrażanie produktów, obsługa klientów, administrowanie umowami, realizacja szkód, działalność inwestycyjna, a także we wszystkich czynnościach operacyjnych. Identyfikacja polega również na określeniu źródeł danego ryzyka, jego przyczyny oraz skutków.

Pomiar

W tym etapie dokonywane jest dogłębne przeanalizowanie ryzyka poprzez ocenienie jego istotności oraz zmierzenie jego realnego wpływu na działalność Spółki. Najczęściej pomiar dokonywany jest poprzez podanie wartości straty, jaką może spowodować ryzyko, a także prawdopodobieństwa jego wystąpienia.

Zarządzanie

Bazując na wynikach poprzednich czynności Spółka wybiera działania możliwie najlepiej odpowiadające na dane ryzyko, skutkujące zabezpieczeniem Spółki przed nim bądź ograniczeniem jego dotkliwości. Podejmowane decyzje wynikają z poziomu akceptacji ryzyka i mogą prowadzić przykładowo do transferu ryzyka (poprzez reasekurację), akceptacji ryzyka wraz z określeniem limitów ekspozycji, podjęciu specyficznych działań takich jak kontrola, outsourcing, dywersyfikacja, odpowiedni układ procesów i odpowiedzialności, plany awaryjne, wsparcie ekspertów.

Monitorowanie

Polega na stałym monitorowaniu poziomów danych ryzyk, skuteczności podjętych działań, a także kontrolowaniu czy nie zostały przekroczone ustalone poziomy alarmowe oraz limity tolerancji.

Raportowanie

Umożliwia efektywne informowanie o ryzykach osób odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji biznesowych bądź organizacyjnych w Spółce. Służy temu system raportów cyklicznych, raportów ad hoc, a także właściwie ułożony przepływ informacji i komunikacji wewnętrznej.

B.3.5. Własna ocena ryzyka i wypłacalności

W ramach systemu zarządzania ryzykiem Spółka przeprowadza własną ocenę ryzyka i wypłacalności (proces ORSA).

Podstawowym celem procesu ORSA jest powiązanie profilu ryzyka, zarządzania ryzykiem oraz wielkości kapitału Spółki w taki sposób, aby wielkość posiadanego kapitału była odpowiednia w stosunku do ponoszonego przez Spółkę ryzyka. Opracowany przez Spółkę proces prospektywnej oceny własnych ryzyk, dostosowany do jej struktury organizacyjnej i systemu zarządzania ryzykiem, obejmuje odpowiednie i adekwatne techniki oraz uwzględnia charakter, skalę i złożoność ryzyk właściwych dla jej działalności w całym okresie planowania.

Spółka określa następujące strategiczne cele związane z zarządzaniem ryzykiem oraz wypłacalnością:

1. Posiadanie kapitałów w wysokości adekwatnej do ponoszonego przez Spółkę ryzyka.
2. Minimalny wskaźnik pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności SCR środkami własnymi, wyliczonymi wg Dyrektywy Wypłacalność II wynosi 175% dla Spółki. Poziom alarmowy wskaźnika określony jest na poziomie 210%.
3. Spółka regularnie bada zgodność i wdraża wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej (wypłacalności) dostosowując je do skali prowadzonej działalności.

Proces ORSA realizowany jest w Spółce w sposób ciągły, w trakcie całego roku. Jego finalne podsumowanie następuje w IV kwartale danego roku, zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem. Proces ORSA koordynowany jest przez funkcję zarządzania ryzykiem, natomiast uczestniczą w nim poszczególne jednostki organizacyjne Spółki zgodnie z przypisanymi odpowiedzialnościami.

Spółka zdefiniowała przesłanki i zasady przeprowadzania procesu ORSA w sytuacji istotnych zmian w profilu ryzyka.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności opiera się na kluczowych elementach działalności i obejmuje między innymi:

1. Ocenę ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności przy uwzględnieniu specyficznego profilu ryzyka, zatwierdzonych limitów tolerancji ryzyka oraz strategii działalności zakładu,
2. Ciągłą zgodność z wymogami kapitałowymi oraz wymogami odnoszonymi do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych określonymi w dyrektywie Wypłacalność II,

3. Istotność, z którą profil ryzyka Spółki odbiega od założeń leżących u podstaw kapitałowego wymogu wypłacalności, zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

Spółka przygotowuje raport z każdego procesu ORSA. Raport podlega opiniowaniu przez Członków Komitetu ds. Ryzyka, a następnie przekazywany jest do Zarządu w celu jego zatwierdzenia. Ostatni Raport został zatwierdzony przez Zarząd w dniu 29 grudnia 2022 roku oraz przekazany do organu nadzoru tego samego dnia.

W ramach procesu ORSA, Spółka bada m.in. ocenę ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi. Spółka badanie to wykonuje co najmniej raz do roku na etapie tworzenia planu finansowego i obejmuje horyzont adekwatny do okresu planowania. Spółka w 2022 roku przygotowała dwa scenariusze stresowe, które składały się z kilku zdarzeń, które mogą mieć negatywny wpływ na wypłacalność. Zgodnie z przeprowadzoną oceną perspektywiczną pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności, według Dyrektywy Wypłacalność II, w Spółce będzie na bezpiecznym poziomie w latach 2023-2027 w każdym z przyjętych wariantów. W szczególności pokrycie to nie spada poniżej 175% czyli progu wyznaczonego w Strategii zarządzania ryzykiem jako minimalny limit dla współczynnika wypłacalności.

Jako element procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2024 roku wyliczenia testów warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka. W wyniku każdego z przeprowadzonych testów stresu, współczynnik wypłacalności pozostał na bezpiecznym poziomie. Żaden ze scenariuszy nie powoduje spadku poziomu współczynnika poniżej zakładanego minimalnego poziomu 175%.

Rezultaty Procesu ORSA wspierają podejmowanie strategicznych i operacyjnych decyzji w ramach poziomu akceptacji ryzyka przy jednoczesnym uwzględnianiu profilu ryzyka, wypłacalności oraz wrażliwości na warunki skrajne (stresowe). Spółka zapewnia pełną integrację pomiędzy systemem zarządzania ryzykiem i wypłacalnością a strategią działalności Spółki co jest realizowane zarówno na etapie opracowywania strategii działalności Spółki, jej aktualizacji, wyznaczania celów operacyjnych, a także bieżącej działalności Spółki, w szczególności w zakresie wdrażania produktów, realizacji polityki lokacyjnej. Odbyna się to w szczególności poprzez analizę wpływu podejmowanych decyzji na profil ryzyka i pozycję kapitałową Spółki. W wyniku integracji systemów, podejmowane są również działania i decyzje mające na celu poprawę bezpieczeństwa Spółki.

B.3.6. Pozostałe informacje

W okresie sprawozdawczym system zarządzania ryzykiem był systematycznie rozwijany adekwatnie do potrzeb i zmian w organizacji i otoczeniu. Proces zarządzania ryzykiem podlega corocznej ocenie przez audyt wewnętrzny. Ocena procesu przedkładana jest Zarządowi w terminie do końca I kwartału następującego po rocznym okresie, który podlegał ocenie. Proces weryfikowany jest pod kątem zgodności z podstawowymi założeniami wynikającymi z przyjętej w Spółce Strategii oraz Polityki zarządzania ryzykiem. Dotychczas oceny dokonane przez audyt wewnętrzny wskazywały, że proces zarządzania ryzykiem w Spółce realizowany był w sposób prawidłowy.

B.4. System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej obejmuje w szczególności procedury administracyjne i księgowo, organizację kontroli wewnętrznej, odpowiednie ustalenia w zakresie sporządzania raportów na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej zakładu oraz funkcję zgodności z przepisami.

System kontroli wewnętrznej dostosowany jest do struktury organizacyjnej Spółki i stanowi element systemu zarządzania Spółką obejmując:

- mechanizmy kontroli wewnętrznej – tj. wszystkie środki kontroli wewnętrznej mające na celu zapobieganie błędom, które są wbudowane w systemy informatyczne i procedury operacyjne Spółki oraz, w zależności od potrzeb, mogą być zdefiniowane w odrębnych regulacjach wewnętrznych. Obejmują one m.in. limity, uprawnienia dostępu oraz zabezpieczenia przed nieuprawnionym dostępem, podział obowiązków, kompetencji i odpowiedzialności, ustalony obieg i ewidencje dokumentów oraz zasady ich weryfikacji i zatwierdzania, ustalony obieg informacji, czynności samokontroli, dokumentowanie i rejestrowanie czynności oraz odstępstw, weryfikację funkcjonowania, nadzór,
- szacowanie nieosiągnięcia celów kontroli wewnętrznej w poszczególnych procesach Spółki, poprzez określenie potencjalnych zagrożeń realizacji oraz ich skutków,
- badanie zgodności działania z obowiązującymi przepisami, regulacjami wewnętrznymi Spółki oraz zawartymi umowami, zgodnie z postanowieniami Polityki Compliance,
- kontrole wewnętrzne realizowane w ramach I Linii przez kierowników jednostek organizacyjnych i pozostałych pracowników Spółki, w przypadku których obowiązek kontrolny wynika z pełnionej funkcji lub z zakresu obowiązków służbowych,
- projektowanie i nadzorowanie systemu kontroli wewnętrznej na poziomie Spółki w ramach II Linii,
- niezależna ocena efektywności systemu kontroli wewnętrznej realizowana w ramach III Linii przez audyt wewnętrzny, stanowiący wydzieloną organizacyjnie, wyspecjalizowaną i niezależną jednostkę Spółki,
- ustalone mechanizmy monitorowania i raportowania.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej jednostki organizacyjne Spółki zobowiązane są identyfikować ryzyko:

- związane z każdą operacją, transakcją, produktem czy usługą,
- wynikające ze struktury organizacyjnej Spółki,
- związane z funkcjonowaniem podmiotów zależnych, podlegające monitorowaniu przez Spółkę.

Ryzyko identyfikuje się zgodnie z zasadami ustalonymi w Polityce zarządzania ryzykiem, a projektowane i stosowane działania kontrolne są proporcjonalne do poziomu zidentyfikowanego ryzyka i istotności realizowanego procesu.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie rozwiązań:

- zapobiegających nieprawidłowościom,
- wykrywających oraz raportujących nieprawidłowości,
- korygujących ujawnione nieprawidłowości i minimalizujących ich skutki.

Do podstawowych celów systemu kontroli wewnętrznej należą:

- wspomaganie zarządzania Spółką,
- właściwa kontrola ryzyk, skoncentrowana w szczególności na ryzykach istotnych oraz funkcjonowaniu skutecznych i efektywnych działań pozwalających na ich unikanie, eliminację lub ograniczanie znaczenia w działalności Spółki,
- zwiększanie efektywności i wydajności operacji,
- ochrona majątku oraz zapewnienie oszczędnego i wydajnego wykorzystywania zasobów Spółki,
- sporządzanie wiarygodnych informacji finansowych i pozafinansowych,
- zapewnienie zgodności postępowania z obowiązującymi przepisami prawa, planami, zawartymi umowami oraz regulacjami wewnętrznymi Spółki.

Zarząd Spółki odpowiada za wdrożenie, monitorowanie, utrzymanie i efektywność funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, dostosowanego do charakteru i profilu ryzyka oraz skali działalności Spółki, a także za bieżące wprowadzanie niezbędnych korekt oraz usprawnianie systemu. Kierownicy jednostek organizacyjnych zobowiązani są zapewnić, że wszyscy pracownicy podległej jednostki zostali zapoznani z zasadami funkcjonowania i znaczeniem systemu kontroli wewnętrznej w ich pracy oraz w realizacji celów Spółki, a także zapewnić, iż dobrze znają swoje role, obowiązki i zadania związane z kontrolą wewnętrzną. Kierownicy jednostek odpowiadają także za operacyjne wdrożenie systemu kontroli wewnętrznej w podległej jednostce organizacyjnej.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Zarząd Spółki wyznacza obszary działalności lub poszczególne procesy i czynności przeznaczone do stałego monitorowania oraz okresowej weryfikacji, a także jednostki organizacyjne Spółki, którym powierzane są obowiązki z tym związane. Ustala także zasady funkcjonowania systemu informacji zarządczej (sprawozdań, raportów, analiz, itp.), umożliwiającego podejmowanie decyzji na poszczególnych szczeblach zarządzania.

Komitet Audytu Spółki sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i funkcjonowaniem systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz okresowo ocenia adekwatność i skuteczność tych systemów lub ich elementów.

B.4.1. Funkcja zgodności z przepisami

Funkcja compliance (funkcja zgodności z przepisami) stanowi część systemu zarządzania, zapewniającego prawidłowe i ostrożne zarządzanie Spółką, i jest jedną z funkcji kluczowych.

Funkcja compliance jest częścią systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem. Kierownik Biura Compliance, będący osobą nadzorującą funkcję compliance oraz Biuro Compliance realizują zadania należące do funkcji compliance w zakresie ryzyk braku zgodności w ramach Drugiej Linii, zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem, Regulaminem systemu kontroli wewnętrznej oraz Polityką compliance. Zarząd powołuje osobę nadzorującą Funkcję compliance po uzyskaniu rekomendacji Komitetu Audytu oraz za zgodą Rady Nadzorczej. W strukturze organizacyjnej Spółki Biuro Compliance jest niezależną jednostką organizacyjną i podlega pod Prezesa Zarządu. Zarząd Spółki zapewnia odpowiednie zasoby kadrowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań przez Funkcję compliance oraz konieczne środki finansowe do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez osoby wykonujące Funkcję compliance.

Funkcja compliance ma zapewniony bezpośredni kontakt oraz możliwość bezpośredniego raportowania do Zarządu, Komitetu Audytu oraz Rady Nadzorczej Spółki.

Osoba nadzorująca Funkcję compliance może uczestniczyć w posiedzeniach Zarządu, Komitetu Audytu oraz Rady Nadzorczej, jeśli przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, funkcją audytu wewnętrznego lub Funkcją compliance. Funkcja compliance jest w zakresie wykonywanych przez siebie zadań obiektywna i niezależna. Osoby wykonujące Funkcję compliance przy realizowaniu zadań zachowują niezależność i obiektywizm oraz nie podporządkowują swoich osądów opiniom innych osób.

Funkcja compliance ma prawo w zakresie niezbędnym do realizacji zadań z zakresu Funkcji compliance do: dostępu do wszelkich niezbędnych informacji i danych (w tym poufnych i tajnych) oraz do pomieszczeń, dostępu do systemów informatycznych, żądania informacji i danych otrzymanych niezwłocznych odpowiedzi od pracowników i jednostek organizacyjnych posiadających te informacje i dane, wglądu do wszelkich akt i dokumentów oraz sporządzania kopii, odpisów oraz wyciągów, żądania pisemnych oraz ustnych wyjaśnień i oświadczeń oraz otrzymanych niezwłocznych odpowiedzi od pracowników, zamawiania ekspertyz i opinii, formułowania zaleceń i rekomendacji.

Funkcja compliance służy zapewnieniu działania Spółki zgodnie z przyjętymi normami etycznymi, obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz wytycznymi Regulatorów, a także ochronie Spółki przed utratą reputacji oraz zaufania.

Do zadań Funkcji compliance należy:

- nadzór nad zgodnością funkcjonowania Spółki z obowiązującym prawem, wytycznymi i rekomendacjami organów nadzoru, w tym w szczególności monitorowanie zmian w obowiązującym prawie krajowym i europejskim, w rekomendacjach, wytycznych Regulatorów i informowanie pracowników Spółki o powyższych zmianach;
- doradztwo przy wdrażaniu niezbędnych rozwiązań w związku ze zmianą przepisów prawa lub innych uregulowań;
- sporządzanie opinii compliance;
- bieżąca identyfikacja i monitoring ryzyka compliance we wszystkich obszarach działalności Spółki;
- ocena ryzyka compliance i sporządzanie mapy ryzyka compliance oraz monitorowanie realizacji planów naprawczych;
- ustanowienie i aktualizacja Polityki compliance oraz innych regulacji wewnętrznym obszaru zapewnienia zgodności;
- informowanie Zarządu lub jednostek organizacyjnych występujących z wnioskiem o opinię compliance o nieakceptowalnych ryzykach compliance;
- wspieranie Zarządu w relacjach z regulatorami i organizacjami konsumenckimi w kwestiach zgodności z przepisami prawa i standardami;
- współpraca z innymi jednostkami organizacyjnymi w zakresie korespondencji z organami administracji publicznej, jak również w analizie pism kierowanych z instytucji zewnętrznych i regulatorów w zakresie ryzyk compliance;
- współpraca z innymi jednostkami organizacyjnymi w wykonywaniu obowiązków informacyjnych, rejestracyjnych oraz w dokonywaniu nakazanych prawem ogłoszeń, w szczególności w stosunku do organu nadzoru;
- przygotowywanie raportów lub innych informacji zarządczych z zakresu Funkcji compliance dla Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu, funkcji zarządzania ryzykiem oraz akcjonariuszy Spółki;
- uczestnictwo w pracach komitetów, zespołów oraz innych struktur wewnętrznych;

- przeprowadzanie kontroli compliance, monitoring i egzekwowanie realizacji zaleceń formułowanych w wyniku przeprowadzanych kontroli compliance, raportowanie do Zarządu informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz wynikach przeprowadzonego monitoringu w sytuacji ujawnienia nieakceptowanych ryzyk compliance;
- zarządzanie systemem regulacji wewnętrznych Spółki, w tym rejestrem regulacji wewnętrznych;
- zwiększanie świadomości na temat compliance wśród pracowników, promowanie postaw etycznych, szkolenia z zakresu etyki i compliance;
- zarządzanie systemem whistleblowing w Spółce;
- zarządzanie działaniami związanymi z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w tym ocena ryzyka AML;
- zarządzanie działaniami związanymi z realizacją wymogów FATCA oraz CRS;
- monitoring i analiza skarg klientów;
- nadzór nad procesem outsourcingu w Spółce.

Zakres działalności Funkcji compliance obejmuje wszystkie obszary działalności, procesy i czynności w Spółce oraz wszystkie elementy struktury organizacyjnej Spółki, a także podmioty zewnętrzne świadczące Spółce usługi (uwzględniając obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa), z tym zastrzeżeniem, że za monitorowanie, doradzanie i raportowanie w zakresie ochrony danych osobowych odpowiada Inspektor Ochrony Danych Osobowych.

Ustanowiona przez Zarząd Spółki Polityka Compliance opisuje zadania Funkcji compliance, organizację Biura Compliance w zakresie realizacji Funkcji compliance oraz proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w TU na Życie Europa S.A. Polityka podlega corocznej weryfikacji pod kątem jej aktualności. Ostatnia aktualizacja Polityki compliance miała miejsce w czerwcu 2022 r.

B.5. Funkcja audytu wewnętrznego

B.5.1. Wdrożenie funkcji audytu wewnętrznego

Funkcja audytu wewnętrznego realizowana jest przez Biuro Audytu Wewnętrznego (BAW), jako tzw. „Trzecia Linia”, która przeprowadza niezależne audyty elementów systemu zarządzania ryzykiem oraz czynności kontrolnych wbudowanych w działalność Spółki.

BAW podlega organizacyjnie bezpośrednio Prezesowi Zarządu, zaś funkcjonalnie Komitetowi Audytu Spółki. Kierowanie pracami Biura zostało powierzone Kierownikowi BAW, który zgodnie z przyjętymi przez Zarząd Spółki wytycznymi określającymi wymogi dla osób pełniących funkcje kluczowe, został powołany jako osoba nadzorująca funkcję audytu wewnętrznego. Spółka przyjęła Strategię Audytu Wewnętrznego oraz Regulamin Audytu Wewnętrznego, określające zasady funkcjonowania audytu wewnętrznego. Regulacje są okresowo przeglądane i uaktualniane.

Kierownik BAW raportuje do Komitetu Audytu m.in. o realizacji planu audytu, zasobach i budżecie BAW. Okresowo przekazuje Komitetowi Audytu i Zarządowi informacje o wynikach audytów wewnętrznych, wydanych zaleceniach i ich istotności oraz o statusie ich realizacji. Po zakończeniu roku Kierownik BAW sporządza sprawozdanie z działalności BAW w danym roku, które przekazywane jest również do Komitetu Audytu i Zarządu.

B.5.2. Niezależność i obiektywność funkcji audytu wewnętrznego

Biuro Audytu Wewnętrznego (BAW) jest oddzielną, niezależną jednostką organizacyjną Spółki i podlega funkcjonalnie Prezesowi Zarządu, który odpowiada za zapewnienie BAW odpowiednich warunków do wykonywania zadań oraz za zagwarantowanie, że zakres działalności BAW nie będzie ograniczany, a powstałe w jej wyniku raporty będą właściwie rozpatrywane. Kierownik BAW jest powoływany i odwoływany na wniosek Prezesa Zarządu po uzyskaniu opinii Komitetu Audytu i zgody Rady Nadzorczej.

Pracownicy BAW (audytorzy wewnętrzni) mają nieograniczony dostęp do informacji, dokumentów, majątku i pracowników Spółki. O próbach ograniczenia dostępu informowany jest Prezes Spółki, a w uzasadnionych przypadkach także Przewodniczący Komitetu Audytu (KA). Kierownik BAW ma bezpośredni dostęp do Członków Zarządu i możliwość kontaktowania się z Członkami KA oraz prawo wnioskowania do Prezesa Zarządu lub Przewodniczącego KA o wniesienie do porządku obrad Zarządu lub KA kwestii związanych z działalnością BAW oraz funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej w Spółce, a także do uczestniczenia w posiedzeniach tych organów, w szczególności w przypadku omawiania tematów wnioskowanych przez Kierownika BAW.

Kierownik BAW oraz audytorzy wewnętrzni nie pełnią żadnych funkcji operacyjnych.

Audytorzy mają obowiązek powstrzymać się od angażowania w czynności lub działalność niezgodną z interesem Spółki lub która mogłaby naruszyć ich niezależność czy obiektywizm w wykonywaniu obowiązków. Zobowiązani są także do powstrzymania się od realizacji zadania zapewniającego w danym obszarze, jeżeli byli odpowiedzialni za realizację czynności w tym obszarze w okresie nie krótszym niż 12 ostatnich miesięcy.

Uwzględniając zasoby osobowe BAW oraz wiedzę i doświadczenie poszczególnych audytorów Kierownik BAW dąży do cyklicznej rotacji audytorów wykonujących zadanie w danym obszarze.

Konflikt interesów

W przypadku wystąpienia przyczyny mogącej wpłynąć na bezstronność przeprowadzenia zadania audytowego, audytorzy zobowiązani są do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie swojego przełożonego. Kierownik BAW zobowiązany jest wykluczyć audytora z udziału w zadaniu audytowym, jeżeli zagrożona będzie obiektywność jego przeprowadzenia.

B.6. Funkcja aktuarialna

W skład funkcji aktuarialnej wchodzi pracownicy Departamentu Aktuarialnego. Osobą nadzorującą funkcję aktuarialną jest Aktuariusz Spółki podlegający pod dedykowanego w tym zakresie członka Zarządu. Obowiązki i zadania funkcji określa Polityka zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym, która jest przeglądana i okresowo uaktualniana.

Funkcja aktuarialna przy wykonywaniu swoich zadań współpracuje na bieżąco z funkcją zarządzania ryzykiem, Departamentem Ryzyka i Bezpieczeństwa Technologicznego, Departamentem Rachunkowości, Departamentem Kontrolingu i Analiz oraz Zespołem Sprawozdawczości i Zarządzania Ryzykiem Rynkowym. Aktuariusz nadzorujący funkcję aktuarialną uczestniczy w posiedzeniach Komitetu Inwestycyjnego. Osoby pełniące funkcję aktuarialną biorą udział w posiedzeniach innych komitetów powołanych w Spółce.

Aktuariusz co najmniej raz w roku informuje Zarząd i Komitet Audytu Spółki o wiarygodności i adekwatności ustalonych wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Aktuariusz na bieżąco informuje Zarząd Spółki i funkcję zarządzania ryzykiem o ryzykach zidentyfikowanych w procesie tworzenia rezerw wraz z propozycją działań mitygujących wskazane ryzyka.

Aktuariusz na bieżąco informuje Zarząd Spółki, funkcję zarządzania ryzykiem, audytu wewnętrznego i compliance o ujawnionych nieprawidłowościach w zakresie wykorzystanych danych lub metod przyjętych do wyliczenia rezerw albo ujawnienia faktów wskazujących na naruszenie przepisów prawa lub możliwość popełnienia przestępstwa.

Główne zadania funkcji aktuarialnej są następujące:

- ustalanie co kwartał wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności;
- wyznaczenie co kwartał kapitałowego wymogu wypłacalności dotyczącego ryzyka aktuarialnego;
- zapewnienie adekwatności metod i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (funkcja aktuarialna co najmniej raz w roku bada przyjęte i stosowane metody wyceny poszczególnych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych);
- ocena co najmniej raz w roku czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
- porównywanie co najmniej raz w roku najlepszych oszacowań w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
- nadzorowanie ustalania co kwartał wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego;
- wyrażanie co najmniej raz w roku opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia;
- wyrażanie co najmniej raz w roku opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji;
- bieżąca współpraca przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
  - modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego,
  - własnej oceny ryzyka i wypłacalności Spółki;
- ustalanie co miesiąc wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów rachunkowości;
- bieżąca współpraca i raportowanie do grupowej funkcji aktuarialnej akcjonariusza.

W przypadku gdy zakres zadań funkcji aktuarialnej jest poszerzony o inne zadania i działania nieprzypisane wprost funkcji aktuarialnej, w Spółce funkcjonują odpowiednie procedury zapewniające, że w takiej sytuacji nie występuje konflikt interesów.

B.7. Outsourcing

Spółka wdrożyła Procedurę outsourcingu regulującą etapy realizacji procesu outsourcingu, tj. badanie zasadności outsourcingu, zasady wyboru partnerów, zawierania umów outsourcingu, warunków i ograniczenia zlecenia czynności, w tym w szczególności czynności ubezpieczeniowych, oraz monitorowania i kontroli zawartych umów i zleceń.

W Procedurze outsourcingu zostały uregulowane m.in.:

- kryteria kwalifikowania zleczanych czynności do odpowiedniego rodzaju outsourcingu (zwykłego nieistotnego, zwykłego istotnego oraz kwalifikowanego), w tym kryteria kwalifikowania funkcji lub czynności jako ważnej lub podstawowej (tj. outsourcingu kwalifikowanego),
- dokonywanie analiz potrzeb i celów outsourcingu oraz analiz ryzyka związanego z outsourcingiem,
- proces wyboru podmiotu, któremu Spółka zamierza zlecić wykonywanie czynności,
- proces oceny podmiotów świadczących na rzecz Spółki usługi w zakresie outsourcingu, w tym zapewnienie, że pośredni jak i bezpośredni konflikt interesów pomiędzy usługodawcą a Spółką jest identyfikowany i odpowiednio zarządzany,
- zakres dozwolonych i zabronionych czynności, które mogą być zlecane,
- zdefiniowanie struktury umowy oraz jej obowiązkowych postanowień,
- informacje, które należy zawrzeć w pisemnej umowie z usługodawcą, w szczególności zapewnienie, że umowa outsourcingu zapewnia prowadzenie przez Spółkę działalności ubezpieczeniowej zgodnie z przepisami prawa,
- szczegółowe zasady związane z outsourcingiem kwalifikowanym, w tym dotyczące wykonywania obowiązku informacyjnego w stosunku do Komisji Nadzoru Finansowego,
- plany awaryjne związane z prowadzoną działalnością, uwzględniające strategię wyjścia dotyczące podstawowych lub ważnych czynności lub funkcji podlegających outsourcingowi,
- zasady dotyczące ewidencjonowania, monitoringu i raportowania w zakresie outsourcingu.

Spółka zapewnia, że outsourcing ważnych działań operacyjnych nie prowadzi do istotnego pogorszenia jakości systemu zarządzania Spółki, nadmiernego zwiększania ryzyka operacyjnego ani pogorszenia w zakresie świadczonych usług ubezpieczeniowych poprzez:

- bieżącą analizę jakości świadczonych usług,
- bieżącą analizę efektywności świadczonych usług,
- zawarcie w umowach outsourcingu mechanizmów kontrolnych,
- odpowiednio działający system kontroli wewnętrznej w zakresie zleconych na zewnątrz czynności,
- przeprowadzanie audytu wewnętrznego w zakresie zleconych czynności,
- określenie konsekwencji niewywiązywania się z warunków wykonywania zleconych usług,
- bieżącą analizę reklamacji klientów,
- raportowanie o prowadzonych sprawach sądowych przez kancelarie prawne z wyszczególnieniem realizowanych czynności.

Spółka wdrożyła mechanizmy kontrolne zapewniające niezwłoczne informowanie organu nadzoru o zawarciu umowy outsourcingu funkcji ważnych i podstawowych, a także o istotnej zmianie w tym outsourcingu. W wewnętrznej aplikacji informatycznej funkcjonuje również mechanizm informujący automatycznie funkcję zgodności z przepisami o zawieranej umowie outsourcingu. Zostały ponadto stworzone odpowiednie szablony analiz potrzeb i celów oraz ryzyka outsourcingu, a także oceny partnerów. Ponadto zostały wypracowane wzorcowe postanowienia umowne dotyczące outsourcingu, spełniające wymogi regulacyjne. Corocznie przeprowadzana jest przez Spółkę ocena partnerów outsourcingowych, a także prowadzony jest rejestr umów outsourcingu, na bieżąco aktualizowany. Raz w roku przeprowadzane jest szkolenie dotyczące outsourcingu dla pracowników Spółki.

Spółka przynajmniej raz w roku dokonuje przeglądu Procedury outsourcingu oraz dostosowuje wskazane zasady do istotnych zmian w systemie zarządzania lub obszarze outsourcingu.

Spółka m.in. zleca czynności, które są częścią istotnych procesów operacyjnych, m.in. są to:

- prowadzenie spraw sądowych,
- obsługę i monitorowanie umów ubezpieczenia po ich zawarciu.

Zlecane czynności stanowią uzupełnienie czynności realizowanych przez jednostki organizacyjne w Spółce i dotyczą obsługi części portfela ubezpieczeniowego Spółki. Podmioty działające na zlecenie Spółki mają siedzibę w Polsce lub za granicą.

B.8. Inne informacje

Wszystkie istotne informacje związane z systemem zarządzania zostały uwzględnione w punktach B.1.-B.7.

C. Profil ryzyka

Spółka definiuje ryzyko jako zidentyfikowane, mierzalne zdarzenie, czynnik bądź zjawisko wewnętrzne lub zewnętrzne, które negatywnie wpływa lub potencjalnie może wpłynąć w sposób bezpośredni lub pośredni na realizację poszczególnych celów Spółki. Termin ten nie ogranicza się do zdarzeń ubezpieczeniowych i obejmuje zdarzenia bądź zjawiska z wszystkich obszarów działalności Spółki.

W TU na Życie Europa S.A. wyodrębnione są następujące kategorie ryzyka:

a) Ryzyka wymienione w Rozporządzeniu delegowanym:

- ryzyka aktuarialne (ubezpieczeniowe),
- ryzyka rynkowe,
- ryzyka kredytowe i kontrahenta,
- ryzyko płynności,
- ryzyka operacyjne.

b) Pozostałe rodzaje ryzyka:

- ryzyko prawne i braku zgodności,
- ryzyko nowych zagrożeń.

Spółka określa w regulacjach dotyczących zarządzania ryzykiem szczegółowe zasady identyfikacji, pomiaru, zarządzania, raportowania i monitorowania ryzyk istotnych.

W uzasadnionych przypadkach ryzyko może zostać ograniczone poprzez ustanowienie limitów. Limity mogą dotyczyć w szczególności ekspozycji na określone aktywa, rodzaje ubezpieczeń, wartość sprzedaży określonych umów/produktów.

Opis istotnych koncentracji ryzyka, na które narażona jest Spółka

Istotne koncentracje ryzyka Spółka identyfikuje w obszarze ryzyk aktuarialnych (ubezpieczeniowych) oraz w obszarze ryzyka kredytowego i rynkowego (ryzyko koncentracji aktywów). W pozostałych ryzykach zaliczanych do grupy ryzyk rynkowych (ryzyko stopy procentowej, ryzyko cen akcji, ryzyko walutowe, ryzyko płynności) nie występują istotne koncentracje ryzyka. W ryzyku płynności Spółka zidentyfikowała ograniczenia płynności dla wybranych funduszy zamkniętych wprowadzone przez Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych, które zostały nabyte przez Spółkę w związku z oferowaniem produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych. Ze względu na fakt, że ekspozycja na ryzyko operacyjne jest trudno mierzalna, nie występują identyfikowalne koncentracje ryzyka operacyjnego.

Ryzyko koncentracji ubezpieczeniowej jest ograniczane poprzez dywersyfikację oferty produktowej oraz działania na rzecz uniezależnienia zysków Spółki od jednej linii produktowej. Ponadto, ryzyko to jest rozpoznawane dzięki regularnie (comiesięcznie) sporządzanej informacji zarządczej prezentującej w szczególności wolumeny sprzedażowe i rentowność poszczególnych grup produktowych oraz realizację podstawowych parametrów (np. przypis, zmiana stanu rezerw, wynik techniczny) w porównaniu do wielkości zakładanych w planie. Regularne raportowanie do Zarządu pozwala podejmować określone decyzje zarządcze np. ograniczające sprzedaż produktów ubezpieczeniowych w danej linii produktowej lub zaostrzające kryteria underwritingowe (kryteria oceny ryzyka ubezpieczeniowego) w celu utrzymania pożądanego równowagi ekspozycji na ryzyko ubezpieczeniowe w Spółce.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku, dla produktów innych niż ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, istotne ryzyko ubezpieczeniowe związane było z Ubezpieczeniami na życie powiązane z kredytami konsumpcyjnymi i samochodowymi, które stanowiło 96% pozostałego portfela posiadanego przez Spółkę. Poza tym działalność Spółki w obrębie produktów innych niż ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym i produktami oszczędnościowymi koncentruje się w obrębie ubezpieczeń na życie powiązanych z kredytami hipotecznymi bądź ubezpieczeniami na życie oferowanymi przedsiębiorcom.

Grupa produktów	Najlepsze oszacowanie rezerwy składek brutto	Udział %
Ubezpieczenia na życie powiązane z kredytem hipotecznym	11 925	3,8%
Ubezpieczenia na życie powiązane z kredytami konsumpcyjnymi i samochodowymi	298 694	96,0%
Ubezpieczenia na życie dla przedsiębiorców	649	0,2%
Inne	1	0,0%
Razem	311 269	100,0%

W obszarze ryzyka kredytowego Spółka identyfikuje podwyższone ryzyko koncentracji aktywów w związku z lokowaniem środków finansowych Spółki w formie depozytów terminowych w bankach oraz obligacji korporacyjnych. Towarzystwo ogranicza ryzyko koncentracji poprzez stanowanie wewnętrznych limitów określających maksymalny udział wszystkich lokat (w tym obligacji) złożonych w jednym podmiocie lub grupie kapitałowej. Limity koncentracji w zakresie inwestycji aktywów finansowych określone są przez Komitet Oceny Ryzyka i podlegają cyklicznej weryfikacji zgodnie z zasadami określonymi w Spółce oraz zatwierdzonymi przez Zarząd Towarzystwa. Spełnienie powyższych limitów podlega regularnej analizie, jak również każdorazowo przed podjęciem decyzji o dokonaniu inwestycji.

Poniższa tabela zawiera trzy największe ekspozycje na dzień 31 grudnia 2022 roku wobec grup kapitałowych z tytułu depozytów terminowych oraz obligacji korporacyjnych, z wyłączeniem aktywów stanowiących pokrycie zobowiązań Spółki z tytułu ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

	Wartość wg Wypłacalności II	% udział w sumie wartości aktywów
Podmiot A	106 064	10,36%
Podmiot B	76 080	7,43%
Podmiot C	51 235	5,00%

W poniższej części znajduje się opis kategorii ryzyka, na które narażona jest Spółka w swojej działalności wraz z informacją o wynikach testów warunków skrajnych lub analizy wrażliwości w odniesieniu do istotnych, mierzalnych ryzyk i zdarzeń.

C.1. Ryzyko aktuarialne (ubezpieczeniowe)

Ryzyko ubezpieczeniowe związane jest z niepewnością wynikająca z przyjętego do ubezpieczenia portfela pojedynczych ryzyk, polegającą na możliwości wystąpienia zdefiniowanego w warunkach ubezpieczenia zdarzenia ubezpieczeniowego. Z uwagi na jednoczesne występowanie wielu czynników niepewności (czynników ryzyka), często powiązanych ze sobą różnorodnymi relacjami, w praktyce ryzyko ubezpieczeniowe dzieli się na kategorie badane oddzielnie i poddawane procesowi wnioskowania statystycznego.

Podstawowym ryzykiem ubezpieczeniowym jest możliwa rozbieżność pomiędzy rzeczywistym poziomem szkód ubezpieczeniowych a ich planem, oszacowanym metodami aktuarialnymi (statystycznymi), w momencie tworzenia produktu ubezpieczeniowego. Ponieważ planowanie przyszłych szkód czerpie zarówno z historycznych danych statystycznych, jak i racjonalnego wnioskowania dotyczącego przewidywanego rozwoju produktu, również wynikającego z dotychczasowych doświadczeń, jest, wobec tego wrażliwe na czynniki zmieniające się w czasie.

Ze względu na charakter ubezpieczeń na życie istotne czynniki ryzyka, na które narażone są te produkty to ryzyka śmiertelności, niezdolności do pracy i zachorowalność, ryzyko poniesienia kosztów, ryzyko rezygnacji z umowy oraz różne ryzyka rynkowe, jak ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko zmiany instrumentów finansowych wbudowanych w inwestycyjny produkt ubezpieczeniowy. Dodatkowym istotnym ryzykiem ubezpieczeniowym, na które narażona jest Spółka jest ryzyko katastroficzne, czyli ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze znacznej niepewności założeń dotyczących wyceny i tworzenia rezerw, związanych z ekstremalnymi lub nieregularnymi zdarzeniami.

Identyfikacja

Identyfikacja ryzyka ubezpieczeniowego rozpoczyna się wraz z procesem tworzenia produktu ubezpieczeniowego i trwa przez cały cykl życia produktu, aż do wygaśnięcia zobowiązań wobec ubezpieczonych z niego wynikających. W pierwszym kroku Spółka analizuje warunki ubezpieczenia pod kątem ryzyka aktuarialnego przyjmowanego na ich podstawie oraz identyfikuje potencjalne ryzyka związane z danym produktem w celu ich późniejszego pomiaru i monitorowania. Przed podjęciem decyzji o wdrożeniu/modyfikacji produktu przeprowadzana jest dodatkowo analiza jego wpływu na wymogi kapitałowe oraz przeprowadzana jest ocena ryzyka aktuarialnego przez pryzmat podobnych, istniejących produktów. W trakcie życia produktu identyfikacja ryzyka odbywa się również poprzez weryfikację i walidację zmian w produktach, monitorowanie już istniejących produktów oraz ciągłą analizę polityki underwritingowej, taryfikacyjnej, tworzenia rezerw i reasekuracyjnej oraz procesu obsługi szkód i świadczeń.

Pomiar

Pomiar ryzyka aktuarialnego polega na identyfikacji czynników, których realizacja może skutkować wystąpieniem szkód oraz analizie elementów ryzyka w sposób umożliwiający podjęcie decyzji o przyjęciu ryzyka do ubezpieczenia. Celem oceny ryzyka jest określenie reguł selekcji i limitowania ryzyk przyjmowanych do ubezpieczenia w celu ograniczenia przyszłej szkodowości oraz ryzyka antyselekcji. Ocena ryzyka aktuarialnego obejmuje również działania związane z reasekuracją zidentyfikowanych ryzyk. Do pomiaru ryzyka aktuarialnego wykorzystuje się analizy wybranych wskaźników, metody scenariuszowe, dane statystyczne, miary ekspozycji i wrażliwości oraz wiedzę ekspercką pracowników.

Zarządzanie

Spółka zarządza ryzykiem ubezpieczeniowym poprzez definiowanie dopuszczalnych poziomów akceptacji ryzyka dla poszczególnych kategorii ryzyka bądź linii produktowych, określenie reguł selekcji i limitowania ryzyk przyjmowanych do ubezpieczenia, wytyczne dotyczące taryfikacji produktów, monitorowanie i limitowanie kumulacji ryzyka ubezpieczeniowego badanego według określonych kryteriów, monitorowanie pojawiających się problemów. Regularnie przeprowadza się również analizy adekwatności stosowanych założeń dotyczących przyjętych założeń szkodowych i kosztowych, analizuje zmiany w schemacie rezygnacji z umowy przez ubezpieczającego oraz związane z tym trendy oraz bada wrażliwość prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z zawartymi polisami ubezpieczeniowymi na zmianę tych założeń.

Dodatkowo Spółka ogranicza przyjmowane ryzyko ubezpieczeniowe między innymi poprzez cedowanie ryzyka na inne wiarygodne podmioty – reasekuratorów, dbając jednocześnie o bezpieczeństwo pokrycia reasekuracyjnego. Spółka rozpoznaje potrzeby reasekuracji biernej dla oferowanych produktów, mając na uwadze w szczególności następujące cele:

- ochrona portfeli przed dużymi jednostkowymi szkodami,
- pomoc partnerów reasekuracyjnych przy wdrażaniu nowych linii biznesowych,
- stabilizację wyników Spółki w czasie.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pokrycia reasekuracyjnego Spółka współpracuje z renomowanymi partnerami reasekuracyjnymi o silnej kondycji finansowej, mierzonej międzynarodowymi ratingami siły finansowej.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka aktuarialnego polega na cyklicznej analizie poziomu ryzyka i określeniu stopnia wykorzystania ustalonych poziomów akceptacji ryzyka oraz limitów.

Raportowanie ma na celu efektywną komunikację o ryzyku aktuarialnym i wspiera zarządzanie ryzykiem aktuarialnym. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji i identyfikacji istotnych ryzyk, jak również nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka aktuarialnego.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2022 roku wyliczenia testów warunków skrajnych dotyczących kumulacji ryzyka (realizacja umów o największym sumach ubezpieczenia) oraz wzrostu szkodowości (podwyższenie parametru śmiertelności, podwyższenie parametru niezdolności do pracy, zmiana współczynnika kosztów).

W wyniku testów współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej wewnętrznego limitu wypłacalności, który wynosi 175%.

Dodatkowo w ramach procesu ORSA mając na uwadze ocenę ograniczeń stosowanych modeli i założeń funkcja aktuarialna przeprowadziła wg stanu na 30 czerwca 2022 roku analizę wrażliwości zmiany wybranych parametrów na wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, tj.:

- wzrost o 20% parametrów kosztowych z powodów innych niż inflacja,
- zwiększenie inflacji (zarówno wynagrodzeń jak i inflacji kosztów innych niż wynagrodzenia) o 10 p.p. (przez 2 lata) i 5 p.p. (po 2 latach),
- wzrost zakładanych współczynników umieralności o 20%,
- wzrost zakładanych współczynników zachorowalności i niepełnosprawności o 20%.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała, że rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe nie wykazują istotnej wrażliwości na zmianę wymienionych parametrów. Dodatkowo, została przeprowadzona analiza wrażliwości wybranych parametrów na planowane wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w latach 2022-2027. W żadnym z wymienionych obszarów jak i w żadnym z przedstawionych lat Spółka nie wykazuje szczególnej wrażliwości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności na zmianę powyższych parametrów.

C.2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiowane jest jako niepewność, iż stopy procentowe, kursy walut lub ceny papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych posiadanych przez Towarzystwo przyjmą wartości różniące się od pierwotnie zakładanych wartości ekonomicznych. Ryzyko to może powodować powstawanie nieoczekiwanych zysków lub strat z tytułu utrzymywanych pozycji. Ryzyko rynkowe oprócz ryzyk wymienionych powyżej obejmuje także ryzyko cen akcji, które w przypadku TU na Życie Europa S.A. dotyczy przede wszystkim aktywów finansowych, wyodrębnionych po zastosowaniu metody opartej na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko, które nie zostały zaklasyfikowane jako narażone na inne kategorie ryzyka.

Działalność inwestycyjną w Spółce precyzuje szereg regulacji zatwierdzonych przez Zarząd Spółki. Działalność lokacyjna podlega nadzorowi Rady Nadzorczej, Zarządu oraz Komitetu Inwestycyjnego, które otrzymują cyklicznie informacje na temat realizowanej działalności lokacyjnej.

W celu efektywnego zarządzania ryzykiem rynkowym Towarzystwo lokuje środki finansowe zgodnie z zasadą ostrożnego inwestora, a więc wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe, których ryzyko może właściwie określić, mierzyć, monitorować, którym może właściwie zarządzać, które może właściwie kontrolować i prowadzić sprawozdawczość w zakresie ryzyka i które może właściwie uwzględnić przy ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności. Realizacja zasady ostrożnego inwestora odbywa się poprzez implementację mechanizmów opisanych poniżej.

Towarzystwo opracowało własny zestaw kluczowych wskaźników ryzyka dostosowanych do zasad zarządzania ryzykiem inwestycyjnym i strategii biznesowej. Zasady tworzenia i aktualizacji kluczowych wskaźników ryzyka opisane są w Polityce zarządzania ryzykiem.

Dodatkowo w ramach polityki inwestycyjnej Spółka ustanowiła limity w odniesieniu do poszczególnych klas aktywów, których realizacja podlega stałemu monitoringowi przez jednostki odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem Spółki.

W przypadku nabywania instrumentów generujących ekspozycję na ryzyko kredytowe Spółka dokonuje analizy kondycji finansowej emitenta, a także weryfikacji łącznej ekspozycji Spółki na dany podmiot lub grupę kapitałową.

Spółka ponadto opracowała Politykę zarządzania ryzykiem kredytowym kontrahenta, w ramach której wyznaczono maksymalne limity ekspozycji kredytowej (obejmującej zarówno ekspozycję z działalności inwestycyjnej jak i ubezpieczeniowej).

Uzupełnieniem systemu zarządzania ryzykiem kredytowym jest stały monitoring jakości kredytowej emitentów posiadanych instrumentów finansowych.

W odniesieniu do produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych oferowanych przez Spółkę klientom detalicznym zasada ostrożnego inwestora realizowana jest poprzez implementację wytycznych i rekomendacji organów nadzoru oraz badania adekwatności produktu. W szczególności Spółka przed włączeniem instrumentu do oferty produktowej prowadzi badanie instrumentu finansowego, który ma stanowić element tworzonego produktu.

Analiza taka obejmuje przede wszystkim weryfikację z zakresu płynności i charakteru instrumentu finansowego, skali i prawdopodobieństwa osiągnięcia zysków przez docelową grupę Klientów. W przypadku funduszy inwestycyjnych, które mają stanowić element projektowanego / modyfikowanego produktu, dodatkowo badaniu podlega efektywność inwestycji względem ustalonego benchmarku lub grupy porównawczej. Ocena funduszy inwestycyjnych pod tym kątem służy wyselekcjonowaniu najefektywniejszych i najlepiej zarządzanych funduszy. Powyższe badanie prowadzone jest na bazie dotychczas osiągniętych wyników, a w przypadku braku odpowiedniego zakresu danych historycznych, analizie podlega aktywno referencyjne instrumentu (np. benchmark dla funduszu inwestycyjnego).

Informacje na ten temat udostępniane są klientom przed zawarciem umowy ubezpieczenia w ramach dokumentu KIID (Kluczowe informacje dla inwestorów), a następnie podlegają aktualizacji na bazie regularnego monitoringu prowadzonego przez Spółkę.

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2022 roku wyliczenia testów warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka w obszarze ryzyka rynkowego. Jeden z testów dotyczył scenariusza wzrostu inflacji o 10 p.p. Pozostałe scenariusze zostały opisane w kolejnych częściach. Dla żadnego z dokonanych testów współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej wewnętrznego limitu wypłacalności, który wynosi 175%.

C.2.1. Ryzyko stopy procentowej

Identyfikacja

Źródłem ryzyka stopy procentowej są uwarunkowania rynkowe i nieustannie zmieniający się kształt krzywej dochodowości jak również poziom rynkowych stóp procentowych. Narażone na ryzyko stopy procentowej są głównie obligacje skarbowe oraz obligacje korporacyjne o stałej stopie wyceniane wg wartości godziwej. Inwestycje w dłużne papiery Skarbu Państwa ocenione są jako najbardziej bezpieczne, jednak stosowana wycena wg wartości godziwej powoduje, że oprócz zysków odsetkowych Spółka narażona jest na ryzyko zmiany bieżącej wartości kapitału obligacji.

Pomiar

Głównym narzędziem przyjętym do oceny ryzyka stopy procentowej jest duration portfela papierów dłużnych. Wartość duration jest obliczana i analizowana każdorazowo przed podjęciem decyzji o dokonaniu inwestycji w instrument narażony na ryzyko stopy procentowej. Dodatkowo Spółka sporządza szczegółowe raporty z analizą duration portfela inwestycji własnych z kwartalną częstotliwością.

Zarządzanie

Struktura lokat kształtowana jest w oparciu o oczekiwane zmiany stóp procentowych. Dodatkowo ryzyko stopy procentowej ograniczone jest udziałem lokat narażonych na to ryzyko w całym portfelu lokat, a także poprzez ustalanie takiego czasu trwania lokat, który nie spowoduje znaczącej straty w przypadku niekorzystnego kierunku zmian stopy procentowej.

Monitorowanie i raportowanie

W ramach monitorowania poziomu skuteczności zastosowanych technik ograniczania ryzyka stopy procentowej Spółka w cyklach kwartalnych dokonuje obliczenia maksymalnej straty z tytułu narażenia na ryzyko stopy procentowej przy założeniu realizacji scenariuszy warunków skrajnych, obejmujących wzrost stóp procentowych o 100, 200 oraz 500 punktów bazowych.

Zmiany w okresie

Od października 2021 roku, Rada Polityki Pieniężnej rozpoczęła serię podwyżek stóp procentowych. W ich wyniku bazowa stopa procentowa wzrosła w okresie sprawozdawczym o 500 p.b. Znaczący wzrost stóp negatywnie przełożył się na wyceny obligacji opartych o stały kupon.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2022 roku analizę wrażliwości w obszarze ryzyka stopy procentowej dla określonych parametrów zmienności. Wyliczenia zostały przeprowadzone na dzień 30 czerwca 2022 roku.

Prowadzone analizy wrażliwości obejmowały scenariusz wzrostu i spadek rynkowych stóp procentowych o 100, 200 oraz 500 punktów bazowych oraz badanie wpływu tego czynnika na zmianę wartości bilansowej aktywów narażonych na ryzyko stopy procentowej.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała, że dla opisanych wyżej scenariuszy wzrostu rynkowych stóp procentowych, aktywa narażone na ryzyko stopy procentowej generują akceptowalne zmiany środków własnych.

Spółka przeprowadziła również dodatkowy test stresu w obszarze ryzyka stopy procentowej, w wyniku którego współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej wewnętrznego limitu wypłacalności, który wynosi 175%.

C.2.2. Ryzyko cen instrumentów

Identyfikacja

Ryzyko cen instrumentów rozumiane jest jako niekorzystna zmiana cen rynkowych lub parametrów rynkowych wpływających na wycenę instrumentów finansowych posiadanych przez Spółkę. Identyfikacja poziomu ryzyka cen instrumentów dokonywana jest na etapie podejmowania decyzji o dokonaniu inwestycji w kontekście ustalonej strategii inwestycyjnej i podlega akceptacji zgodnie ze ścieżką decyzyjną określoną w odpowiednich regulacjach obowiązujących w Spółce.

Pomiar

Pomiar ekspozycji Spółki na ryzyko cen instrumentów realizowany jest w ramach ustalonych limitów na poszczególne rodzaje aktywów generujące ryzyko cen instrumentów. Dodatkowo Spółka kwartalnie dokonuje pomiaru poziomu ponoszonego ryzyka w ramach testów warunków skrajnych przy uwzględnieniu trzech scenariuszy spadku wartości aktywów narażonych na ryzyko cen instrumentów a w rezultacie spadku cen instrumentów o 5%, 10% oraz 20%.

Zarządzanie

Zarządzanie ryzykiem cen instrumentów realizowane jest poprzez kontrolę ekspozycji oraz limitowanie zaangażowania w instrumentach narażonych na wahania cen rynkowych.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie ryzyka cen instrumentów polega na cyklicznej analizie poziomu ryzyka w oparciu o kontrolę wykorzystania limitów oraz prowadzonych analiz wrażliwości.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji i identyfikacji istotnych ryzyk, jak również nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka cen instrumentów.

Testy stresu i analizy wrażliwości

Spółka przeprowadziła w 2022 roku analizy wrażliwości w obszarze ryzyka cen instrumentów w odniesieniu do jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez Towarzystwo. Analizę przeprowadzono na datę 30 czerwca 2022 roku. Prowadzone analizy wrażliwości uwzględniały scenariusze spadku wartości ww. instrumentów o 5%, 10% oraz 20% oraz badanie wpływu tego czynnika na zmianę wartości bilansowej aktywów narażonych na ryzyko cen instrumentów.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała, że dla opisanych wyżej scenariuszy spadku wartości cen, aktywa narażone na ryzyko cen instrumentów generują akceptowalne zmiany środków własnych.

Spółka przeprowadziła również dodatkowe testy stresu w obszarze ryzyka cen instrumentów, w wyniku którego współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej wewnętrznego limitu wypłacalności, który wynosi 175%.

C.2.3. Ryzyko walutowe

Identyfikacja

Ryzyko walutowe to ryzyko strat wynikające ze zmian kursów walutowych, w takim zakresie, w jakim przyszłe przepływy gotówki z aktywów oraz zobowiązań w walutach obcych nie są odpowiednio do siebie dopasowane.

W Spółce nie występują identyfikowalne koncentracje ryzyka walutowego.

Pomiar

Pomiar poziomu ekspozycji na ryzyko walutowe realizowany jest poprzez regularne analizowanie stanu aktywów i zobowiązań wg waluty. Dodatkowo Spółka cyklicznie analizuje poziom maksymalnej straty wynikającej z niekorzystnej zmiany kursu posiadanych pozycji walutowych w ramach realizacji scenariuszy warunków skrajnych.

Zarządzanie

Zarządzanie ryzykiem walutowym polega na monitorowaniu i zabezpieczaniu pozycji walutowych aktywów i pasywów Spółki. Główną zasadą ograniczania ryzyka walutowego związanego z produktami ubezpieczeniowymi jest lokowanie pozyskanej składki w walucie, w jakiej liczone są rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

W przypadku pojawienia się otwartych pozycji walutowych Spółka podejmuje działania celem niezwłocznego zabezpieczenia ich poprzez zajęcie odpowiedniej pozycji w instrumentach pochodnych lub dokonanie inwestycji w walucie zobowiązania.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie ryzyka walutowego polega na zestawieniu aktywów i zobowiązań wg waluty i wykonywane jest raz na kwartał. Dodatkowo w ramach analizy kluczowych wskaźników ryzyka w cyklu kwartalnym badana jest maksymalna strata w przypadku realizacji scenariusza spadku wartości aktywów denominowanych w walutach obcych o 30% na skutek niekorzystnej zmiany kursów walut.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji i identyfikacji istotnych ryzyk, jak również nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka walutowego.

Testy stresu i analizy wrażliwości

Spółka przeprowadza analizy wrażliwości w obszarze ryzyka walutowego. Na dzień 30 czerwca 2022 Spółka nie posiadała bezpośrednich inwestycji w aktywa finansowe denominowane w walucie innej niż PLN.

Spółka nie przeprowadzała dodatkowych testów stresu w obszarze ryzyka walutowego.

C.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe odzwierciedla możliwe straty w związku z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań finansowych przez kontrahentów i dłużników lub pogorszeniem się ich zdolności kredytowej.

Ryzyko kredytowe obejmuje także ryzyko koncentracji aktywów oraz ryzyko spreadu kredytowego.

Ryzyko koncentracji to ryzyko zwiększonej ekspozycji na straty ze względu na koncentrację inwestycji na jednym obszarze geograficznym, w jednym sektorze gospodarki, w jednym podmiocie lub podmiotach powiązanych.

Ryzyko spreadu kredytowego oznacza wrażliwość wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie spreadów kredytowych w odniesieniu do struktury czasowej stóp procentowych papierów wartościowych pozbawionych ryzyka lub wahań ich zmienności.

Identyfikacja

Na ryzyko kredytowe kontrahenta mają wpływ w szczególności następujące czynniki ryzyka:

- a) niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania przez reasekuratora,
- b) niewykonanie zobowiązania lub nienależyte wykonanie, w szczególności poprzez nieregulowanie płatności w związku z pogorszeniem się sytuacji finansowej partnera, z którym Spółka współpracuje lub zamierza podjąć współpracę,
- c) ryzyko obniżenia ratingu: ryzyko negatywnego wpływu zmiany prawdopodobieństwa przyszłego niedotrzymania zobowiązania przez podmiot zobowiązany na bieżącą wartość umowy z takim podmiotem,
- d) ryzyko straty finansowej wynikającej z braku spłaty zobowiązania lub negatywnych zmian w ocenie zdolności kredytowej emitentów papierów wartościowych (znajdujących się w portfelu inwestycyjnym Spółki), dłużników (np. hipotecznych) lub innych partnerów (np. w ramach umów reasekuracyjnych, umów dot. instrumentów pochodnych lub depozytów terminowych) i pośredników, u których Spółka posiada wierzycelności.

Identyfikacja ryzyka kredytowego ma miejsce na etapie podejmowania decyzji inwestycyjnych i biznesowych poprzez analizę ich wpływu na poziom ryzyka kredytowego Spółki wynikającego z produktu i rodzaju rozliczeń z kontrahentem, a także identyfikację czynników determinujących jego poziom.

Pomiar

Spółka dokonuje pomiaru ryzyka kredytowego poprzez określenie wartości ekspozycji dla danego podmiotu i rodzaju zaangażowania z uwzględnieniem stosowanych technik ograniczających ryzyko takich jak zabezpieczenia. Istotnym elementem pomiaru jest również dokonywana ocena zdolności kredytowej istotnych kontrahentów z wyłączeniem reasekuratorów. Poziom istotności kontrahenta rozumiany jest jako suma zaangażowania ryzyka kredytowego, który dla banków wynosi 500 tys. zł a dla pozostałych podmiotów 100 tys. zł. Wynikiem pomiaru ryzyka kredytowego kontrahenta jest nadanie temu kontrahentowi klasy ryzyka, której przyporządkowany jest maksymalny możliwy limit zaangażowania.

Zarządzanie

W Spółce funkcjonuje Komitet Oceny Ryzyka (dalej: KOR), który pełni funkcję opiniodawczą lub decyzyjną dla oceny ryzyka kredytowego w ramach gwarancji, inwestycji, oceny kontrahenta oraz indywidualnej oceny ryzyka ubezpieczeniowego wniosków ponadstandardowych w zakresie umów ubezpieczenia. Działalność KOR obejmuje również dystrybucję limitów zaangażowania w ramach ryzyka kredytowego kontrahenta.

W Spółce wyznaczane są limity zaangażowania dla poszczególnych kontrahentów w ramach działalności ubezpieczeniowej i inwestycyjnej na ryzyku Spółki.

Każdy kontrahent, u którego występuje ryzyko kredytowe podlega ocenie zdolności kredytowej na podstawie zasad obowiązujących w Spółce. W ramach oceny kontrahenta nadawana jest ocena przyporządkowana danej klasie ryzyka.

Każda klasa ryzyka ma wyznaczony maksymalny limit zaangażowania, który jest dystrybuowany przez KOR w zależności od oceny kondycji i oszacowanego ryzyka kredytowego.

Metody zabezpieczania się przed ryzykiem kredytowym zarówno dla pojedynczego kontrahenta jak i łącznego zaangażowania polegają między innymi na:

- badaniu wiarygodności kredytowej kontrahenta przed podpisaniem umowy,
- ustanowieniu limitów zaangażowania Spółki wobec kontrahenta,
- zabezpieczeniu materialnym lub prawnym Spółki przed ryzykiem kredytowym kontrahenta,
- monitorowaniu wiarygodności kredytowej kontrahenta w trakcie trwania współpracy na podstawie umowy,
- transferze ryzyka kredytowego kontrahenta, przede wszystkim poprzez uzyskiwanie gwarancji lub poręczeń ze strony innych instytucji mogących udzielić takowych poręczeń,
- monitoringu współpracy z kontrahentem,
- jasnym ustaleniu odpowiedzialności wewnątrz Spółki za podejmowane decyzje w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta.
- Ponadto, w celu ograniczenia ryzyka kredytowego kontrahentów reasekuracyjnych Spółka wprowadziła i regularnie monitoruje limity koncentracji ryzyka dla każdego partnera reasekuracyjnego, ograniczając tym samym nadmierną koncentrację ryzyka u pojedynczego kontrahenta.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie i raportowanie odnośnie ryzyka kredytowego dokonywane jest przez funkcję zarządzania ryzykiem na ogólnych zasadach obowiązujących w Spółce, a także przez dedykowaną jednostkę organizacyjną. Raporty przekazywane są wyznaczonym osobom, Członkom Komitetu ds. Ryzyka, a także Zarządowi Spółki.

W cyklach kwartalnych monitorowana jest realizacja limitów zaangażowania i pomiar ekspozycji. Monitoring oceny zdolności kredytowej kontrahenta dokonywany jest nie rzadziej niż raz w roku dla podmiotów z przekroczonym poziomem istotności.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie zmieniała w istotny sposób zasad w odniesieniu do ryzyka kredytowego kontrahenta. Spółka nie zidentyfikowała też nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka kredytowego.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2022 roku wyliczenia testów warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka w obszarze ryzyka kredytowego. Dotyczyły one m.in. następujących scenariuszy:

1. Realizacja ryzyka kredytowego związanego z emitentami instrumentów finansowych:
  - a) o niskiej jakości kredytowej,
  - b) należących do konkretnych działów gospodarki (branża deweloperska i mieszkaniowa, branża energetyczna, branża finansowa pozabankowa).
2. Bankructwo instytucji finansowej:
  - a) w której Spółka ma największą łączną ekspozycję,
  - b) o najniższej wewnętrznej ocenie jakości kredytowej.

3. Ryzyko kredytowe związane z upadkiem głównego reasekuratora Spółki.

Testy dla ryzyka kredytowego, których wyniki zostały zamieszczone w raporcie ORSA, zostały przeprowadzone na datę 30 czerwca 2022 roku. Dla żadnego z dokonanych testów współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej wewnętrznego limitu wypłacalności, który wynosi 175%.

C.4. Ryzyko płynności

Celem nadrzędnym zarządzania płynnością jest minimalizowanie ryzyka utraty płynności Spółki poprzez zapewnienie zdolności do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań.

Identyfikacja

Identyfikacja ryzyka płynności odbywa się poprzez regularną analizę prognozowanych przepływów pieniężnych związanych z działalnością Spółki w kontekście posiadanych aktywów płynnych, których uwolnienie spowoduje zminimalizowanie niekorzystnego wpływu na wynik finansowy Spółki.

Pomiar

Ocena oraz pomiar ryzyka płynności to kompleksowe monitorowanie i prognozowanie przepływów pieniężnych związanych z poszczególnymi grupami ubezpieczeń, jakie prowadzi Spółka, przede wszystkim w celu minimalizacji prawdopodobieństwa i rozmiarów nieprzewidywalnych wypłat.

Zarządzanie

Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje także dopasowanie struktury aktywów i pasywów (Asset Liability Management).

Dopasowywanie aktywów i pasywów polega na dokładnym budowaniu struktury aktywów i pasywów Spółki tj. koordynowaniu wszelkich decyzji po stronie pasywów z działaniami w obszarze aktywów i odwrotnie. Niedopasowanie może spowodować utratę płynności finansowej Spółki lub konieczność nagłej sprzedaży części inwestycji, co mogłoby skutkować obniżeniem rentowności (w szczególności w przypadku pokrywania zobowiązań krótkoterminowych z inwestycji długoterminowych). Należy podkreślić, że odpowiednio dopasowana struktura aktywów i pasywów pozwala na osiągnięcie wyższej stopy zwrotu przy tym samym poziomie ryzyka.

Dopasowanie aktywów i pasywów ma zastosowanie do kontroli średnioterminowego ryzyka płynności. Głównymi narzędziami stosowanymi do dopasowywania aktywów i pasywów są bieżące raporty płynności. Dodatkowo w cyklu miesięcznym Spółka monitoruje wartość współczynnika ALM Value at Risk.

Dopuszcza się możliwość celowego niedopasowania aktywów i pasywów. Sytuacja taka jest możliwa szczególnie w sytuacji kiedy terminy zapadalności aktywów są krótsze niż terminy zapadalności zobowiązań. Decyzję w tym zakresie podejmuje Komitet ds. Ryzyka.

Towarzystwo zarządza ponadto ryzykiem płynności poprzez limitowanie niedopasowania aktywów i pasywów.

Monitorowanie i raportowanie

W cyklach kwartalnych Spółka przeprowadza testy warunków skrajnych w celu oceny adekwatności stosowanych narzędzi do zarządzania ryzykiem płynności oraz przygotowuje analizę dopasowania przyszłych zobowiązań do struktury zapadalności aktywów.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji, natomiast zidentyfikowała ograniczenia płynności dla wybranych funduszy zamkniętych wprowadzone przez Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych, które zostały nabyte przez Spółkę w związku z oferowaniem produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych.

Testy stresu i analizy wrażliwości

Spółka przeprowadziła w 2022 roku analizę wrażliwości w obszarze ryzyka płynności. Analizowany scenariusz dotyczył oszacowania kosztu umorzenia aktywów o wartości wymaganych zobowiązań w okresie 12 miesięcy w krótkim okresie czasu (2 dni robocze).

Na dzień 30 czerwca 2022 roku, wartość zobowiązań wyniosła 188,9 mln zł, a koszt upłynienia wyniósł 1,8 mln zł. Spółka ocenia taki koszt jako akceptowalny.

Spółka nie przeprowadzała dodatkowych testów stresu w obszarze ryzyka płynności, ponieważ nie identyfikuje istotnego czynnika ryzyka w tym obszarze.

Oczekiwany zysk z przyszłych składek

Łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek ustalona na dzień 31 grudnia 2022 roku zgodnie z art. 260 ust. 2 Rozporządzenia delegowanego wynosi 1 265 tysięcy złotych.

C.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne związane jest z możliwością wystąpienia/poniesienia strat na skutek błędów wynikających z niewłaściwego ułożenia i przebiegu procesów wewnętrznych, bądź też błędów ludzkich, zdarzeń zewnętrznych lub też wadliwego działania systemów. W tej kategorii mieszczą się również takie zdarzenia jak fraudy wewnętrzne, oszustwa osób trzecich, naruszenie lub brak zachowania wewnętrznych procedur, awarie i błędy systemów informatycznych, a także katastrofy naturalne, ataki terrorystyczne.

Skutkiem zdarzeń operacyjnych mogą być straty finansowe, utrata przychodów, utrata reputacji, a także przerwy i opóźnienia w realizacji procesów Spółki czy też zwiększenie kosztów funkcjonowania Spółki. Spółka w szczególności dostrzega ryzyko utraty własności intelektualnej i wyciek danych z uwagi na zagrożenie atakami hakerskimi i inne działania zewnętrzne w obszarze IT. Istotnymi czynnikami ryzyka operacyjnego są również potencjalne błędy w dokumentacji ubezpieczeniowej, niewłaściwa lub niezgodna z umową obsługa zawartych umów oraz przestępczość ubezpieczeniowa.

Ze względu na fakt, że ekspozycja na ryzyko operacyjne jest trudno mierzalna w sposób ilościowy nie występują identyfikowalne koncentracje ryzyka operacyjnego.

Identyfikacja

W celu identyfikacji ryzyka operacyjnego Spółka rejestruje i analizuje informacje związane z faktycznymi zdarzeniami operacyjnymi.

Ponadto, Spółka dokonuje identyfikacji potencjalnych zdarzeń operacyjnych, które mogą wpływać na jej funkcjonowanie w aspekcie przebiegu procesów oraz realizacji celów biznesowych i ryzyka związanego z ich osiągnięciem. Szczególną rolę odgrywają pracownicy na poszczególnych szczeblach organizacyjnych, zwracając uwagę na możliwe zagrożenia związane z ich codziennymi obowiązkami, zadaniami czy projektami.

Pomiar

W Spółce funkcjonuje aplikacja do rejestrowania zdarzeń operacyjnych oraz do oceny, monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego, w której wszyscy pracownicy mogą rejestrować zaistniałe zdarzenia z tego obszaru. Rejestrowane zdarzenia podlegają wewnętrznej ocenie i monitoringowi, określane są również dla nich działania mitygujące.

Ponadto, każda jednostka organizacyjna Spółki dokonuje, przy wsparciu funkcji zarządzania ryzykiem, regularnego przeglądu procesów i zadań występujących w jej działalności pod kątem identyfikacji i pomiaru zidentyfikowanych czynników ryzyka, a także podejmuje działania mitygujące i ocenia ich skuteczność.

Spółka dokonuje również samooceny zidentyfikowanych zagrożeń w zakresie ryzyka operacyjnego. Dokonywana jest ocena prawdopodobieństwa wystąpienia incydentów oraz określane są również potencjalne skutki ich wystąpienia.

Zarządzanie

W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego Spółka stosuje system kontroli wewnętrznej, na który składają się procedury wewnętrzne zawierające wbudowane mechanizmy kontrolne, kontrole funkcjonalne, a także działania komórki odpowiedzialnej za audyt wewnętrzny. Spółka posiada również plany awaryjne na wypadek scenariuszy kryzysowych oraz stale rozwija posiadane systemy informatyczne. Plan awaryjny na wypadek sytuacji kryzysowych są cyklicznie testowane oraz weryfikowane i w razie konieczności aktualizowane.

W Spółce prowadzone są również, w sposób ciągły, działania mające na celu udoskonalanie procesów wewnętrznych, a także rozwój i edukację pracowników.

Szczegółowe zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym określone są w dedykowanej regulacji.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie i raportowanie odnośnie ryzyka operacyjnego dokonywane jest przez funkcję zarządzania ryzykiem na ogólnych zasadach obowiązujących w Spółce.

W szczególności obejmuje system monitorowania kluczowych wskaźników ryzyka oraz zdarzeń zarejestrowanych w ramach aplikacji służącej do zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Na podstawie zebranych informacji tworzone są raporty, które przedstawiają statystyki i efekty podjętych działań ograniczających ryzyko. Na ich podstawie wyciągane są również wnioski służące do podejmowania dalszych działań zarządczych na odpowiednich poziomach decyzyjnych lub wprowadzane są dodatkowe mechanizmy kontrolne.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym nastąpiła weryfikacja Polityki Ciągłości Działania. Spółka nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka operacyjnego.

Testy stresu

Testy stresu dla ryzyka operacyjnego dokonywane są w sposób jakościowy. Spółka identyfikuje zagrożenia, dla których rozpatrywane są potencjalne skutki (w ujęciu wartościowym i jakościowym) w kontekście wpływu na dostępność budynków, zasobów informatycznych, utraty danych, a także możliwość realizacji procesów. Dotyczą one między innymi działania sił wyższych (katastrofy naturalne, pożary), działań ludzi (osób trzecich oraz pracowników), a także zagrożeń technologicznych. Powyższa analiza przeprowadzana jest raz w roku. W jej wyniku Spółka identyfikuje scenariusze katastroficzne, operacyjne oraz biznesowe. Dla wyodrębnionych scenariuszy Spółka opracowuje plany awaryjne, które są testowane zgodnie z wewnętrznymi zasadami.

C.6. Pozostałe istotne ryzyka

C.6.1. Ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności

C.6.1.1. Ryzyko prawne

Ryzyko prawne to ryzyko braku spełniania aktualnych wymogów prawnych, ryzyko związane ze zmianami w prawie, orzecznictwie i regulacjach mających istotny wpływ na działalność Spółki, a także ryzyko niekorzystnych dla Spółki wyroków. Spółka w szczególności sposób dostrzega ryzyko prawne związane z produktami UFK w związku z brakiem szczegółowego uregulowania prawnego dla tej grupy produktów, zmianami regulacyjnymi w tym obszarze, decyzjami i interwencjami KNF, postępowaniami UOKiK w zakresie pobieranych opłat, działalnością kancelarii odszkodowawczych oraz pozwami zbiorowymi, jakie zostały wytoczone przeciwko ubezpieczycielom, w tym TU na Życie Europa SA. W szczególności znowelizowana Ustawa o działalności ubezpieczeniowej wprowadziła zmiany i nowe wymogi odnośnie produktów UFK, głównie w zakresie obowiązków informacyjnych, zasad odstąpienia od umów i kosztów z tym związanych, a także nałożyła obowiązek dokonywania analizy potrzeb klientów.

Identyfikacja

W Spółce dokonywana jest identyfikacja obszarów wrażliwych, które w szczególności są narażone na ryzyko prawne. W tym celu Biuro Prawne współpracuje ze wszystkimi pracownikami Spółki, zwłaszcza z osobami zarządzającymi jednostkami organizacyjnymi, którzy są współodpowiedzialni za identyfikowanie ryzyka prawnego w obszarze swojej działalności.

Pomiar

W Spółce dokonywany jest pomiar oraz ocena ryzyka prawnego poprzez ustalanie potencjalnych skutków realizacji ryzyka. Mogą to być skutki związane z poniesieniem strat finansowych (sankcje prawne lub administracyjne, konieczności zapłaty kar finansowych lub odszkodowań) bądź też związane z utratą reputacji.

Zarządzanie

Wśród działań podejmowanych w celu ograniczania przedmiotowego ryzyka wyróżnia się:

- Wdrożenie wytycznych i rekomendacji poprzez przyjęcie odpowiednich regulacji wewnętrznych,
- Określenie wymagań dotyczących zasad współpracy oraz ich weryfikacja i rozwój,
- Prowadzenie prac w celu dostosowania produktów ubezpieczeniowych i modeli współpracy do obowiązujących wytycznych,
- Przeprowadzanie kontroli w zakresie ryzyka prawnego,
- Stosowanie adekwatnych działań naprawczych wobec stwierdzonych nieprawidłowości,
- Wskazywanie niezbędnych rozwiązań, w związku ze zmianą przepisów prawa lub innych uregulowań,

Monitorowanie i raportowanie

Spółka prowadzi działania polegające na odpowiednim monitorowaniu i kontroli realizacji obowiązków wszystkich obszarów działalności Spółki pod kątem ryzyka prawnego. Na bieżąco sprawdzana jest praktyka rynkowa pod kątem przyjmowanych interpretacji i stosowanych rozwiązań oraz rejestr klauzul abuzywnych.

Na podstawie przeprowadzanych monitoringów sporządzane są bieżące raporty, na podstawie których podejmowane są działania zarządcze w zakresie przedmiotowego ryzyka.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji i identyfikacji istotnych ryzyk, jak również nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka prawnego.

C.6.1.2. Ryzyko braku zgodności

Spółka definiuje ryzyko braku zgodności jako ryzyko poniesienia skutków finansowych lub niefinansowych, w szczególności tj. kary finansowe, sankcje prawne, środki nadzorcze organu nadzoru, inne straty finansowe, a także utratę wiarygodności i reputacji w związku z nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i wytycznych regulatorów, wykroczeniem poza przyjęte normy wewnętrzne i standardy etyczne lub brakiem świadomości zagrożeń związanych z prowadzoną działalnością.

Identyfikacja

W Spółce dokonywana jest identyfikacja obszarów wrażliwych, które w szczególności narażone są na ryzyko braku zgodności. W tym celu Biuro Compliance współpracuje ze wszystkimi pracownikami Spółki, zwłaszcza z osobami zarządzającymi jednostkami organizacyjnymi, którzy są współodpowiedzialni za identyfikowanie ryzyka braku zgodności w swoim obszarze działalności. Identyfikacja ryzyka dokonywana jest w sposób ciągły i obejmuje wszystkie szczeble struktury organizacyjnej Spółki. W Spółce istnieje uregulowany proces gromadzenia informacji o zdarzeniach braku zgodności lub czynnikach ryzyka. Prowadzony jest również okresowy monitoring zmian w prawie oraz w otoczeniu regulacyjnym mających wpływ na działalność Spółki. Identyfikacja ryzyka braku zgodności dokonywana jest także w ramach działań prewencyjnych, podczas wykonywania bieżących czynności, w szczególności podczas opiniowania regulacji wewnętrznych, dokumentacji stosowanej w obrocie z klientami, partnerami, produktów i kanałów dystrybucji, obowiązków informacyjnych wobec klienta, przekazów marketingowych upowszechnianych w celu reklamy, rozpatrywania reklamacji.

Pomiar

W Spółce dokonywany jest pomiar oraz ocena ryzyka braku zgodności, która polega na określeniu poziomu ryzyka, na jakie narażona jest Spółka w związku z istniejącymi lub możliwymi nieprawidłowościami w zapewnieniu zgodności. Ocena dokonywana jest poprzez szacowanie wpływu dotkliwości potencjalnych skutków finansowych lub niefinansowych istniejących lub możliwych niezgodności ryzyka oraz prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Mogą to być skutki związane z poniesieniem strat finansowych (sankcje prawne lub administracyjne, konieczności zapłaty kar finansowych lub-odszkodowań) bądź też związane z utratą reputacji.

Zarządzanie

Wśród działań podejmowanych w celu eliminowania lub ograniczania, monitorowania ryzyka braku zgodności wyróżnia się w szczególności:

- Zdefiniowaną strukturę organizacyjną, która określa role poszczególnych uczestników i jednostek organizacyjnych i podział zadań w systemie zapewnienia zgodności, w tym w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- Zapewnienie udziału II linii obrony w kluczowych projektach wdrożeniowych (biznesowych i operacyjnych),
- Współpraca jednostek w ramach I i II linii obrony w ramach zapewnienia zgodności,
- Projektowaniu, wprowadzeniu i stosowaniu systemu regulacji wewnętrznych określających zasady postępowania w zapewnieniu zgodności, w szczególności w kluczowych obszarach Polityki compliance,
- Prowadzenie prac w celu dostosowania działalności Spółki do zmian w otoczeniu prawnym lub regulacyjnym Spółki, poprzez wdrożenie przepisów prawa, wytycznych i rekomendacji w regulacjach wewnętrznych, produktach, dystrybucji i modelach współpracy,
- Regularne przeglądy regulacji wewnętrznych, monitoringi produktów, reklamacji, nadzór nad dystrybutorami,
- Projektowanie, wdrażanie i stosowanie mechanizmów kontrolnych, a także kontrole ich przestrzegania,
- Przeprowadzanie monitoringów i kontroli compliance,
- Formułowanie rekomendacji oraz podejmowanie adekwatnych działań naprawczych wobec ujawnianych nieprawidłowości,
- Prowadzenie rejestrów rekomendacji, zdarzeń ryzyka braku zgodności, konfliktów interesów, przyjmowania lub wręczania korzyści,

- Zwiększanie świadomości wśród pracowników, promowanie postaw etycznych, szkolenia z zakresu etyki i compliance, w tym poprzez przygotowywanie cyklicznych informacji nt. zmian prawa i w otoczeniu regulacyjnym.

Monitorowanie i raportowanie

Spółka prowadzi działania polegające na systematycznym monitorowaniu przestrzegania zasad zapewnienia zgodności. Monitorowanie polega na obserwacji zmian wielkości i profilu ryzyka, które wynikają z zastosowanych mechanizmów kontrolnych, działań ograniczających ryzyko lub działań naprawczych. Działania te mają na celu ustalenie czy poziom ryzyka oszacowany na podstawie identyfikacji i oceny oraz zastosowaniu mechanizmów kontrolnych utrzymuje się na akceptowanym poziomie lub zmniejszył się, a także czy podejmowane działania są skuteczne i efektywne, a Spółka nie podejmuje nadmiernego ryzyka.

Funkcja compliance wykonuje monitoringi compliance, które mogą dotyczyć wszystkich obszarów działalności Spółki, w szczególności tych, w których zostało zidentyfikowane podwyższone ryzyko compliance. Ponadto, Funkcja compliance monitorowaniem obejmuje statusy realizacji wydanych rekomendacji, działań ograniczających lub naprawczych, a także postępy prac w procesach dostosowawczych do zmian w otoczeniu prawnym i regulacyjnym.

W Spółce zorganizowany jest proces informowania o sposobie zapewnienia zgodności, który obejmuje m.in. informacje o działalności Funkcji compliance, mapie ryzyka compliance, identyfikowanych ryzykach, nieprawidłowościach, zmianach w prawie, wytycznych lub rekomendacjach regulatorów. Celem raportowania jest dostarczanie zgromadzonych, przetworzonych i uporządkowanych informacji dla określonych adresatów. Funkcja compliance raportuje okresowo i doraźnie do Zarządu i funkcji zarządzania ryzykiem, a także regularnie do Komitetu Audytu, Rady Nadzorczej i Akcjonariuszy.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji i identyfikacji istotnych ryzyk, jak również nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka braku zgodności. Spółka wprowadziła zmiany w metodyce oceny ryzyka braku zgodności, regulacjach wewnętrznych i wdrożyła rozwiązania wspierające zarządzanie i monitorowanie ryzykiem braku zgodności.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2022 roku wyliczenia testów warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka w obszarze ryzyka prawnego i braku zgodności. Dotyczyły one następujących scenariuszy:

1. Zwrot opłat likwidacyjnych pobranych w ramach ubezpieczeń z UFK,
2. Zwrot opłat administracyjnych pobranych w ramach ubezpieczeń z UFK,
3. Ryzyko nieważnienia wybranych umów ubezpieczeń z UFK,
4. Wzrost wartości roszczeń sądowych i rezerw sądowych,
5. Ryzyko potencjalnych kar regulatorów (otrzymanie maksymalnej kary pieniężnej pośród wszystkich zapisanych wprost w regulacjach prawnych obejmujących cały rynek ubezpieczeniowy).

Testy, których wyniki zostały zamieszczone w raporcie ORSA, zostały przeprowadzone na datę 30 czerwca 2022 roku. Dla żadnego z dokonanych testów współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej wewnętrznego limitu wypłacalności, który wynosi 175%.

C.6.2. Ryzyko nowych zagrożeń

Ryzyko nowych zagrożeń to ryzyka, które wynikają ze zmian w otoczeniu takich jak zmiany cywilizacyjne, makroekonomiczne, demograficzne mające wpływ na Spółkę i jej produkty.

Spółka ma świadomość znaczenia ryzyk związanych z nowymi zagrożeniami, które związane są ze zmianami cywilizacyjnymi, makroekonomicznymi czy demograficznymi w obszarze swojej działalności. Dotyczy to w szczególności obszaru tzw. ESG czyli ryzyk, które wynikają z otoczenia społecznego, środowiska naturalnego oraz są związane z ładem korporacyjnym. Spółka rozważa ich wpływ przy podejmowaniu decyzji. Spółka wspiera działania na rzecz sprawiedliwego i odpowiedzialnego rozwoju podejmując odpowiedzialne decyzje w obszarze inwestycyjnym oraz produktowym.

Spółka stosuje się do wytycznych Grupy Talanx w odniesieniu do ryzyk zrównoważonego rozwoju (ESG). Ryzyka związane ze zrównoważonym rozwojem są uwzględniane podczas podejmowania ważnych decyzji dotyczących Spółki. Regulacje Grupowe w zakresie Kodeksu postępowania są regularnie analizowane i wdrażane w Spółce.

Identyfikacja

W związku z globalnymi zmianami, które zaszły w ostatnich latach, Spółka identyfikuje ryzyko niepewności geopolitycznej związanej z czynnikami politycznymi i geograficznymi, w tym takimi jak:

- Globalne ocieplenie,
- Zanieczyszczenie środowiska,
- Wystąpienie epidemii,
- Członkostwo w organizacjach międzynarodowych.

Pomiar

W Spółce dokonywany jest pomiar oraz ocena ryzyka nowych zagrożeń poprzez ustalenie potencjalnych skutków realizacji ryzyka. Mogą to być skutki związane z poniesieniem strat finansowych związanych z prowadzonym biznesem.

Spółka przeprowadziła jakościową analizę wybranych scenariuszy ryzyka wschodzącego przygotowanych przez Grupę Talanx. Wyniki analizy zostały omówione na Komitecie ds. Ryzyka.

Zarządzanie

W związku z występowaniem czynników politycznych i geograficznych wprowadzane są różne ograniczenia i zasady, które w istotny sposób wpływają na funkcjonowanie Spółki i jej głównych kontrahentów. Spółka musi dostosować się do wprowadzanych regulacji, co skutkuje szeregiem działań operacyjnych. Ponadto mają one istotny wpływ na przychody i koszty ponoszone przez Spółkę.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie i raportowanie odnośnie tego ryzyka dokonywane jest przez funkcję zarządzania ryzykiem na ogólnych zasadach obowiązujących w Spółce. W szczególności obejmuje system monitorowania otoczenia zewnętrznego, sytuacji politycznej i ekonomicznej w Polsce i w Europie. W przypadku wystąpienia istotnych zdarzeń, które mogłyby skutkować materializacją tego ryzyka kwestie te omawiane są na posiedzeniach Komitetu ds. Ryzyka. Spółka dodatkowo monitoruje zmiany regulacyjne i prawne w tym obszarze, a także analizuje inne potencjalne scenariusze nowych zagrożeń pod kątem ich wpływu na Spółkę.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji i identyfikacji istotnych ryzyk, jak również nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka nowych zagrożeń.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2022 roku wyliczenia testu warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka w obszarze ryzyka nowych zagrożeń. Scenariusz dotyczący prospektywnego testu warunków skrajnych zakładającego, że sytuacja geopolityczna wywoła kryzys gospodarczy, którego efekty będą widoczne w roku 2023.

Test, którego wyniki zostały zamieszczone w raporcie ORSA, został przeprowadzony na datę 31 grudnia 2023 roku. Współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej wewnętrznego limitu wypłacalności, który wynosi 175%.

C.7. Inne informacje

Umowa nabycia udziałów w kapitale zakładowym Millennium Financial Services sp. z o.o. („MFS”)

Po nabyciu udziałów w kapitale zakładowym MFS w dniu 29 marca 2023 roku („Transakcja”), profil ryzyka TU na Życie Europa S.A. ulegnie istotnej zmianie w wyniku obniżenia poziomu aktywów oraz wynikającej z tego niższej ekspozycji na ryzyko rynkowe. Taka zmiana Profilu Ryzyka będzie miała bezpośredni wpływ na poziom Środków Własnych i równoległy spadek Kapitałowego Wymogu Wypłacalności. Oczekuje się, że Środki Własne zostaną zmniejszone po Transakcji o kwotę zbliżoną do ceny nabycia samych udziałów przez Spółkę, aby w kolejnych okresach rosła dzięki spodziewanemu pozytywnemu wpływowi tej Transakcji w średnim terminie. Równoległe oczekuje się również spadku Kapitałowego Wymogu Wypłacalności w konsekwencji wspomnianego powyżej spadku SCR Ryzyka Rynkowego, a dokładniej w podmodułach dotyczących Ryzyka Spreadu Kredytowego oraz Ryzyka Koncentracji.

Informacje dodatkowe dotyczące certyfikatów inwestycyjnych

W latach 2019-2020 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała trzy decyzje o cofnięciu krajowym Towarzystwom Funduszy Inwestycyjnych zezwolenia na wykonywanie działalności, nadając im rygor natychmiastowej wykonalności. Towarzystwa te zarządzały funduszami inwestycyjnymi, których certyfikaty inwestycyjne zostały nabyte przez Spółkę w związku z oferowanymi ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi.

Do czasu sporządzenia niniejszego sprawozdania wszystkie fundusze inwestycyjne, których certyfikaty nabyła Spółka zostały przejęte przez TFI posiadające zezwolenia na wykonywanie działalności. W okresie pomiędzy cofnięciem zezwoleń dla TFI a przejęciem zarządzania funduszami przez inne TFI operacje dotyczące certyfikatów inwestycyjnych (wykupy, wyceny) uległy zawieszeniu i/lub czasowemu odroczeniu. Spółka nadal obserwuje zawieszenia wykupów certyfikatów inwestycyjnych wybranych funduszy inwestycyjnych wynikające z niewystarczającej płynności aktywów w nich zgromadzonych i w związku z tym operacje dotyczące UFK powiązanych z tymi funduszami inwestycyjnymi ulegają analogicznym przesunięciom w czasie. Łączna wartość aktywów zgromadzona w przedmiotowych funduszach inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosi 18 140 tys., co stanowi 2,64% Aktywów netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający.

Pozew RF

W dniu 18 czerwca 2020 roku Rzecznik Finansowy wystąpił do sądu z pozwem przeciwko Millennium Bank i Towarzystwu Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.

Pozew opiera się na żądaniu nakazania zaniechania przez pozwanych stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych polegających m.in. na dezinformacji konsumentów zawierających umowę pożyczki, co do rzeczywistego charakteru ubezpieczenia, niedostosowania ubezpieczenia do potrzeb i oczekiwań klientów i braku oceny ryzyka ubezpieczeniowego. Celem Rzecznika jest doprowadzenie do zaniechania stosowania przez pozwanych nieuczciwych praktyk rynkowych i wykreślenia z wzorców umów klauzul stanowiących nieuczciwe praktyki rynkowe. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, tj. 24 marca 2022 r. w niniejszej sprawie nie zapadło żadne rozstrzygnięcie sądowe, sprawa toczy się w I instancji.

W dniu 22 grudnia 2021 roku Spółce doręczony został pozew Rzecznika Finansowego, który wystąpił do sądu z pozwem przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń na Życie Europa S.A. Pozew oparty jest na zarzucie stosowania przez Spółkę nieuczciwych praktyk rynkowych przy oferowaniu przez Spółkę produktu ubezpieczeniowego „Debt & Equity II”. Spółka nie zgadza się z roszczeniami i w marcu 2022 Spółka złożyła odpowiedź na pozew z wnioskiem o oddalenie powództwa. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, tj. 6 kwietnia 2023 r. w niniejszej sprawie nie zapadło żadne rozstrzygnięcie sądowe, sprawa toczy się w I instancji.

D. Wycena do celów wypłacalności

Niniejszy rozdział zawiera informacje dotyczące wyceny istotnych pozycji bilansowych oraz porównanie zasad wyceny zgodnej z Dyrektywą Wypłacalność II w stosunku do zasad wyceny stosowanych do sporządzenia sprawozdania finansowego.

Pozycje uznaje się za istotne, jeśli ich pominięcie lub zniekształcenie może, pojedynczo lub razem, wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie bilansu sporządzonego zgodnie z Dyrektywą Wypłacalność II (bilans ekonomiczny). Do wyceny stosuje się założenie kontynuacji działalności.

Podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań w bilansie ekonomicznym jest wycena w wartości godziwej. Ustalana jest ona według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.

Kryterium, na podstawie którego określa się czy rynek jest aktywny, jest ilość zrealizowanych na nim transakcji w ciągu ostatnich trzech miesięcy od daty wyceny – jeśli liczba transakcji jest wyższa, bądź równa 5, wówczas badany rynek można uznać za rynek aktywny.

Źródłem danych na temat ilości przeprowadzonych transakcji na instrumentach finansowych jest GPW, Catalyst oraz ASO Bondspot. W przypadku braku transakcji na tych rynkach analiza opiera się na informacjach udostępnianych na platformie informacyjnej Bloomberg, źródło LCPR (ceny pochodzące od zewnętrznych dostawców informacji). W przypadku braku możliwości potwierdzenia aktywności rynku na podstawie któregokolwiek z wyżej wymienionych źródeł, wówczas uznaje się, że dany instrument finansowy nie posiada aktywnego rynku.

Gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań jest niemożliwe Spółka wycenia aktywa i zobowiązania przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, dokonując korekt odzwierciedlających istniejące różnice.

Korekty te odzwierciedlają czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązania, w tym wszystkie następujące czynniki:

- a) charakter lub lokalizację składnika aktywów lub zobowiązań;
- b) stopień, w jakim dane używane do wyceny są powiązane z pozycjami, które są porównywalne z danym składnikiem aktywów lub zobowiązań; oraz
- c) obrót lub poziom aktywności na rynkach, na których są obserwowane dane używane do wyceny.

W przypadku braku aktywnego rynku dla wycenianego instrumentu finansowego, w pierwszej kolejności dokonuje się analizy rynku mającej na celu znalezienie instrumentu finansowego o podobnych parametrach, wyemitowanego przez tego samego emitenta. Następnie sprawdzana jest marża kredytowa podobnego aktywa na dzień sporządzanej wyceny. Kolejnym krokiem w tym etapie wyceny jest wyznaczenie stopy dyskontowej składającej się z marży kredytowej podobnego aktywa oraz stóp wolnych od ryzyka, określonych na podstawie krzywej dochodowości sporządzanej przez EIOPA. Otrzymane stopy dyskontowe służą do wyznaczenia bieżącej wartości przyszłych przepływów pieniężnych wycenianego instrumentu finansowego.

Gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach lub przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań jest niemożliwe Spółka do wyceny aktywów i zobowiązań stosuje alternatywne metody wyceny opisane w punkcie D.4.

Uzgodnienie bilansu sporządzonego na potrzeby sprawozdania finansowego z bilansem sporządzonym na potrzeby Dyrektywy Wypłacalności II prezentuje tabela poniżej:

Aktywa	Nota	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Reklasyfikacja	Przeszacowanie	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
Aktywowane koszty akwizycji	D.1.1.	36 000	0	-36 000	0
Wartości niematerialne i prawne		690	0	-690	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	D.1.2.	51 504	0	1 621	53 125
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	D.1.3	1 115	0	506	1 621
Lokaty		1 715 513	0	-7 036	1 708 476
<i>Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)</i>		<i>1 041</i>	<i>0</i>	<i>-159</i>	<i>883</i>
<i>Instrumenty finansowe</i>	<i>D.1.4.</i>	<i>1 714 472</i>	<i>0</i>	<i>- 6 878</i>	<i>1 707 594</i>
Kwoty należne z umów reasekuracji	D.1.5.	0	84	-23	61
Należności	D.1.6.	43 268	-28 115	-4 977	10 176
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		5 184		-278	4 906
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	D.1.7.	1 663	916	- 1 691	888
Aktywa ogółem		1 854 937	-27 115	-48 568	1 779 253

Zobowiązania					
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	D.2.	1 048 102	133 640	-62 387	1 119 355
Udział reasekuratora w rezerwach technicznych	D.1.5.	-84	84	0	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	D.3.1.	7 514	7 589	0	15 103
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	D.3.2.	1 279	-1 140	0	139
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	D.1.2.	955	0	0	955
Zobowiązania finansowe	D.3.3.	0	0	581	581
Zobowiązania	D.3.4.	171 267	-149 578	-309	21 380
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)		18 346	-17 710	-636	0
Zobowiązania ogółem		1 247 379	-27 115	-62 750	1 157 513
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami		607 558	0	14 182	621 740

Aktywa i zobowiązania w kolumnie *Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych* pochodzą z bilansu Sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2022 roku i zostały zaprezentowane w powyższym zestawieniu w najbardziej odpowiednich pozycjach – bez dokonania korekt jakie byłyby wymagane, aby dostosować wartości ze Sprawozdania finansowego do formatu i zasad prezentacji obowiązujących wg Dyrektywy Wypłacalność II. Suma aktywów w kolumnie *Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych* w powyższym zestawieniu uzgadnia się z sumą aktywów ujętych w bilansie w Sprawozdaniu finansowym.

D.1. Aktywa

D.1.1. Aktywowane koszty akwizycji

W bilansie ekonomicznym koszty akwizycji podlegają wyzerowaniu. Aktywowane koszty akwizycji w Sprawozdaniu finansowym obejmują poniesione w okresie sprawozdawczym pośrednie i bezpośrednie koszty akwizycji w części przypadającej na następne okresy sprawozdawcze. Aktywowane koszty akwizycji podlegają rozliczeniu w czasie proporcjonalnie do długości trwania umów ubezpieczenia, których dotyczą lub proporcjonalnie do przewidywanego ryzyka z tych umów.

D.1.2. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Zasady ustalania odroczonego podatku dochodowego w sprawozdaniu finansowym i w bilansie sporządzanym na potrzeby Wyplacalności II są analogiczne. Wartość aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w bilansie ekonomicznym w stosunku do wartości wykazanych w sprawozdaniu finansowym różnią się ze względu na różnice w wycenie bilansowej aktywów i zobowiązań, dla których ustalana jest ich wartość podatkowa. Efekt zmiany zarówno przejściowych różnic opodatkowaniu, jak i przejściowych różnic podlegających odliczeniu, w związku ze zmianą wartości aktywów/pasywów zgodnie z zasadami wyceny Wyplacalność II, przedstawia się w kwocie netto jako zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego w bilansie ekonomicznym.

Zgodnie z prognozowanymi wynikami finansowymi Spółka planuje osiągnięcie zysku w kolejnych latach, który pozwoli na realizację aktywa z tytułu podatku dochodowego. Spółka przewiduje, że odwrócenie się różnic przejściowych ustalonych na potrzeby wyplacalności zrealizuje się w okresie 7 lat.

Poniższa tabela prezentuje źródła powstawania ujemnych i dodatnich różnic przejściowych na dzień 31 grudnia 2022 r.

Aktywa z tytułu podatku dochodowego	Wartość bilansowa
1. Aktywa wynikające z możliwych do potrącenia różnic przejściowych określonych zgodnie z zasadami rachunkowości związanych z:	51 504
- <i>aktywami finansowymi</i>	32 881
- <i>rezerwami i zarachowanymi kosztami</i>	18 379
- <i>pozostałymi różnicami</i>	244
2. Aktywa wynikające z nierozliczonych strat podatkowych	0
3. Aktywa wynikające z różnic między wyceną dla celów wyplacalności a wyceną dla celów rachunkowości związanych z:	1 621
- <i>rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi i aktywowanymi kosztami akwizycji</i>	270
- <i>aktywami finansowymi</i>	1 307
- <i>pozostałymi różnicami</i>	45
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dla celów wyplacalności, razem:	53 125
Kwota niewykorzystanych ulg i strat podatkowych z poprzednich lat, dla których nie uznano aktywów	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Wartość bilansowa
1. Rezerwy wynikające z możliwych do potrącenia różnic przejściowych określonych zgodnie z zasadami rachunkowości związanych z:	955
- <i>aktywami finansowymi</i>	962
- <i>pozostałymi różnicami</i>	-7
2. Rezerwy wynikające z różnic między wyceną dla celów wyplacalności a wyceną dla celów rachunkowości związanych	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dla celów wyplacalności, razem:	955

D.1.3. Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwale) wykorzystywane na użytek własny

Do celów statutowych, rzeczowe aktywa trwale wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Nieruchomości wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonej o wartość naliczonego umorzenia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Grunty własne, prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz inwestycje budowlane i zaliczki na poczet inwestycji nie podlegają amortyzacji. Prawo wieczystego użytkowania gruntu wycenia się według wartości nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Dla celów Wyplacalności II, w ramach tej pozycji bilansu Spółka ujmuje również aktywa z tytułu prawa do użytkowania nieruchomości wykorzystywanych na potrzeby własne, spełniających definicję umowy leasingu zgodnie z MSSF 16. W związku z klasyfikacją umów najmu nieruchomości jako umów leasingu operacyjnego dla celów sprawozdawczości statutowej, tego typu aktywa nie występują w bilansie sporządzonym zgodnie z Ustawą o Rachunkowości, co powoduje różnicę w stosunku do bilansu ekonomicznego.

Rzeczowe aktywa trwale obejmują środki transportu będące własnością Spółki oraz prawa do użytkowania przedmiotu leasingu. Wartość godziwą środków transportu będących własnością Spółki określa się za pomocą metody porównawczej poprzez odniesienie do obserwowalnych cen rynkowych, z uwzględnieniem współczynników korygujących. Składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania wycenia się w wartości początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Przeszacowanie rzeczowych aktywów do wartości godziwej wynosi 506 tys. zł, w tym: wzrost z tytułu ujęcia prawa do użytkowania w wysokości 430 tys. zł. oraz wzrost z tytułu przeszacowania pozostałych aktywów w kwocie 76 tys. zł.

D.1.4. Instrumenty finansowe

W poniższej tabeli zaprezentowano instrumenty finansowe, dla których wartość ze sprawozdania finansowego różni się od wartości wg Wypłacalności II:

	Wartość ze sprawozdania finansowego	Wartość wg Wypłacalność II	Różnica z wyceny
Obligacje korporacyjne i komunalne	348 150	341 272	-6 878
Listy zastawne	120 903	120 922	19
Depozyty terminowe	144 515	144 496	-19
Razem	613 568	606 690	-6 878

Różnica w prezentowanych wyżej wartościach wynika z wyceny wartości godziwej obligacji korporacyjnych i komunalnych, listów zastawnych oraz depozytów terminowych sklasyfikowanych w Sprawozdaniu finansowym jako pożyczki i należności, które na potrzeby sprawozdania finansowego wyceniono według skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Dla tych instrumentów jako wycenę godziwą przyjmuje się wycenę modelową, uwzględniającą bieżącą sytuację rynkową oraz sytuację kredytową emitenta.

D.1.5. Kwoty należne z umów reasekuracji

Różnice w założeniach i metodologii wyznaczania kwot należnych z umów reasekuracji (udziałów reasekuratora w rezerwach) w obu standardach wycień są analogiczne do różnic wskazanych w odpowiednich rezerwach brutto. Dodatkową różnicą jest konieczność uwzględnienia w najlepszym oszacowaniu rezerw korekty z tytułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez reasekuratora. Korekta ta powoduje obniżenie wartości udziałów reasekuratora w rezerwach.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale reasekuratora wyznaczone na potrzeby sprawozdań finansowych opierają się na zapisach Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, które co do zasady zakładają inną metodologię wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, niż zastosowane do wyznaczenia kwot należnych z umów reasekuracji. Różnicą wynikającą z zapisów ww. rozporządzenia jest brak możliwości uwzględnienia w większości rodzajów rezerw zmiany wartości pieniądza w czasie.

Udział reasekuratora w rezerwie składek i rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego dla celów rachunkowych wyznaczone są na pokrycie przewidywanych przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia i zawartych umów reasekuracyjnych. Udział reasekuratora w rezerwie składek dla celów rachunkowych wyznacza się jako składkę przypisaną na udziale reasekuratora przypadającą na przyszłe miesięczne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana lub w relacji do stopnia ryzyka przewidywanego w następnych okresach sprawozdawczych. Co więcej, podstawą naliczenia tej rezerwy jest wartość składki przypisanej na udziale reasekuratora. Metodologia wyznaczania rezerwy składek na udziale reasekuratora dla celów rachunkowych nie bierze pod uwagę dokładnej wartości przyszłych kosztów, odszkodowań czy regresów- pozycje te są uwzględniane przy wycenie rezerwy na pokrycie ryzyka niewygasłego na udziale reasekuratora, którą tworzy się jako uzupełnienie rezerwy składek na pokrycie przyszłych szkód, świadczeń i kosztów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia i reasekuracyjnych.

Metodologia wyznaczania kwot należnych z umów reasekuracji dotyczących najlepszego oszacowania rezerwy składek, opiera się na zdyskontowanych przewidywanych przyszłych przepływach pieniężnych wynikających z zawartych umów ubezpieczenia i umów reasekuracyjnych. Nie opiera się więc ona na rozłożeniu składki przypisanej na udziale reasekuratora w czasie, lecz na bardziej zaawansowanej metodzie modelowania przyszłych zobowiązań i kosztów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia i umów reasekuracyjnych. Konieczne jest więc przyjęcie w niej innych, bardziej szczegółowych założeń niż przy wyznaczaniu rezerwy na potrzeby sprawozdań finansowych. Istotnym czynnikiem różnicującym oba rodzaje rezerw jest przyjęcie w kwotach należnych z umów reasekuracji dla celów wypłacalności prawdopodobieństwa rezygnacji z ubezpieczenia przez ubezpieczającego i związanym z tym zwrotem składki od reasekuratora za niewykorzystany okres ochrony.

Dodatkowo w kwotach należnych z umów reasekuracji dotyczących najlepszego oszacowania rezerwy składek zostały ujęte należności i zobowiązania wynikające z posiadanych umów reasekuracyjnych, których termin płatności przypada po dacie bilansowej, a które w sprawozdaniu finansowym prezentowane są w pozycjach:

- Należności z tytułu reasekuracji,
- Zobowiązania z tytułu reasekuracji.

Dla produktów objętych umowami reasekuracyjnymi z rezerwą ubezpieczeń na życie w sprawozdaniu statutowym stosuje się co do zasady takie same metodologie jak w kwotach należnych z umów reasekuracji dotyczących najlepszego oszacowania rezerwy składek (metody aktuarialne), z tym że:

- w rezerwach dla celów rachunkowych nie uwzględnia się założeń o rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia,
- parametry dotyczące śmiertelności/zachorowalności ustalane są na wyższym poziomie ufności niż 50%,
- stosuje się jedną stopę techniczną do dyskonta zobowiązań, a nie strukturę terminową stóp wolnych od ryzyka,
- stosuje się inną metodologię wyznaczania parametrów kosztowych,
- nie uwzględnia się przyszłych wypłat z tytułu udziałów w zyskach,
- nie uwzględnia się korekty z tytułu ryzyka upadku reasekuratora.

Przyjęta metodologia wyznaczania kwot należnych z umów reasekuracji dotyczących rezerw szkodowych jest co do zasady spójna z metodami stosowanymi do wyznaczenia udziałów reasekuratora rezerw dla celów rachunkowych. Zastosowane różnice to wprowadzenie w najlepszym oszacowaniu na udziale reasekuratora uwzględnienia zmiany wartości pieniądza w czasie, które to jest niedozwolone w rezerwach na cele finansowe oraz wprowadzenie w udziale reasekuratora w rezerwie na szkody zgłoszone, lecz niewypłacone korekty z tytułu historycznego wskaźnika odmów szkód. Zmiany te powodują obniżenie wartości kwot należnych z umów reasekuracji dotyczących najlepszego oszacowania rezerw szkodowych.

Kwoty należne z umów reasekuracji dotyczące najlepszego oszacowania rezerwy składek kalkulowane są według metodologii najlepszego oszacowania brutto z uwzględnieniem zapisów odpowiednich zawartych umów reasekuracji i obejmują:

- udziały reasekuratora w odszkodowaniach i kosztach ich likwidacji,
- udział reasekuratora w przypisie składki,
- prowizje reasekuracyjne.

Kwoty należne z umów reasekuracji dotyczące najlepszego oszacowania rezerw szkodowych wyznaczane są analogicznie dla rezerw brutto, z tą różnicą, że podstawą naliczeń jest portfel objęty umową reasekuracyjną.

Kwoty należne z umów reasekuracji dotyczące najlepszego oszacowania rezerw szkodowych wyznaczane są jako historyczny współczynnik udziału reasekuratora w wypłaconych odszkodowaniach dla danej linii biznesowej i najlepszego oszacowania rezerwy szkodowej brutto dla danej linii biznesowej. Kwoty należne z umów reasekuracji wskazane powyżej korygowane są o ryzyko związane z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta. Prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez reasekuratora wyznacza się na podstawie ocen kredytowych dokonanych przez zewnętrzne instytucje ratingowe.

D.1.6. Należności

Do wyceny należności w bilansie ekonomicznym stosowana jest metoda alternatywna opisana w punkcie D.4 niniejszego sprawozdania.

Różnica w wartościach należności wykazanych w bilansie ekonomicznym w stosunku do wartości wykazanych w sprawozdaniu finansowym wynika z ujęcia części należności w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek. Przeniesieniu do rezerwy składek podlega ta część należności, która jest związana z umowami ubezpieczenia i dla których termin rozliczenia przypada po dacie bilansowej.

D.1.7. Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)

Pozostałe aktywa bilansu ekonomicznego obejmują należności z tytułu udziału reasekuratorów w szkodach ustalone jako udział reasekuratora w wartości szkody wypłaconej. Wycena należności z tytułu udziału w szkodach w sprawozdaniu finansowym jest analogiczna.

Pozostałe aktywa w sprawozdaniu finansowym obejmują poniesione wydatki odroczone zgodnie z zasadą memoriału. Wydatki, dla których postanowienia umowne przewidują zwrot kosztów w przypadku niewykonania usług lub niewykonania tych usług w umownym zakresie przeniesiono do należności i wyceniono według zasad wyceny dla należności obowiązujących w bilansie ekonomicznym. Pozostałe odroczone wydatki o charakterze bezzwrotnym podlegają wyzerowaniu w bilansie ekonomicznym.

D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

D.2.1. Różnice między zasadami i metodami wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby określenia wypłacalności a stosowanymi na potrzeby ich wyceny w sprawozdaniach finansowych

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe (dalej: RTU) wyznaczane na potrzeby sprawozdań finansowych opierają się na zapisach Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 r w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, które co do zasady zakładają inną metodologię wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych niż zastosowane do wyznaczenia rezerw na potrzeby wypłacalności opartych o przyszłe przepływy pieniężne. Różnicą wynikającą z zapisów ww. rozporządzenia jest brak możliwości uwzględnienia w większości rodzajów rezerw zmiany wartości pieniądza w czasie.

Tabela poniżej prezentuje porównanie rezerw brutto ustalonych na potrzeby sprawozdania finansowego oraz dla celów wypłacalności wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku:

Wartość wg sprawozdania finansowego (z uwzględnieniem reklasyfikacji)		Wartość wg Wypłacalność II	
Rezerwa składek, rezerwa ubezpieczeń na życie, rezerwa ubezpieczeń na życie jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	1 061 274	1 004 895	Najlepsze oszacowanie rezerw składki
Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	120 468	103 780	Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych
		10 680	Margines ryzyka
Razem	1 181 742	1 119 355	Razem

Poniższa tabela prezentuje porównanie rezerw ustalonych na potrzeby sprawozdania finansowego oraz dla celów wypłacalności w podziale na linie biznesowe wg stanu na 31 grudnia 2022 roku:

Istotne i pozostałe linie biznesowe	Wartość wg Wypłacalność II			Wartość wg sprawozdania finansowego (z uwzględnieniem rekasyfikacji)
	RTU dla celów wypłacalności	w tym: najlepsze oszacowanie	w tym: margines ryzyka	
Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe	779 374	771 961	7 413	772 957
Pozostałe ubezpieczenia na życie	339 981	336 714	3 267	408 785
Razem	1 119 355	1 108 675	10 680	1 181 742

Linia: Pozostałe ubezpieczenia na życie:

Produkty z rezerwą składek w sprawozdaniu finansowym

Rezerwa składek wraz z rezerwą na pokrycie ryzyka niewygasłego wyznaczone dla celów rachunkowych wyznaczane są na pokrycie przewidywanych przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia. Rezerwę składek dla celów rachunkowych wyznacza się jako składkę przypisaną przypadającą na przyszłe miesięczne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana lub w relacji do stopnia ryzyka przewidywanego w następnym okresie sprawozdawczym. Dla wszystkich produktów, w których wyznaczana jest rezerwa składek stosowana jest metoda tworzenia rezerwy składki w proporcji do okresu ubezpieczenia, na który przypada przypis (pro rata temporis). Co więcej, podstawą naliczenia tej rezerwy jest wartość składki przypisanej brutto niepomniejszonej o poniesione zewnętrzne koszty akwizycji. Metodologia wyznaczania rezerwy składek do celów sprawozdań finansowych nie bierze pod uwagę dokładnej wartości przyszłych kosztów czy odszkodowań – pozycje te są uwzględniane przy wycenie rezerwy na pokrycie ryzyka niewygasłego, którą tworzy się jako uzupełnienie rezerwy składek na pokrycie przyszłych szkód, świadczeń i kosztów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia.

Metodologia wyznaczania najlepszego oszacowania rezerwy składek, opiera się na zdyskontowanych przewidywanych przyszłych przepływach pieniężnych wynikających z zawartych umów ubezpieczenia. Nie opiera się więc ona na rozłożeniu składki przypisanej w czasie, lecz na bardziej zaawansowanej metodzie modelowania przyszłych zobowiązań i kosztów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia. Konieczne jest więc przyjęcie w niej innych, bardziej szczegółowych założeń niż przy wyznaczaniu rezerwy na potrzeby sprawozdań finansowych. Na potrzeby wyznaczenia najlepszego oszacowania przyjęto bardziej szczegółowy podział produktów do jednorodnych grup ryzyka niż stosowane przy określaniu rozkładów ryzyka rezerwy składek na cele sprawozdań finansowych. Istotnym czynnikiem różnicującym oba rodzaje rezerw jest przyjęcie w rezerwach dla celów wypłacalności prawdopodobieństwa rezygnacji z ubezpieczenia przez ubezpieczającego i związanym z tym zwrotem składki za niewykorzystany okres ochrony.

- Dodatkowo w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek zostały ujęte należności i zobowiązania wynikające z zawartych umów ubezpieczenia, których termin płatności przypada po dacie bilansowej, a które w sprawozdaniu finansowym prezentowane są w pozycjach: Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich,
- Należności od pośredników ubezpieczeniowych,
- Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich.

Gdyby rezerwę składek dla celów rachunkowych skorygować o wielkość naliczonych aktywowanych kosztów akwizycji, to oba rodzaje rezerwy składek różniłyby się głównie o prognozowaną wielkość przyszłego zysku Spółki wynikającego z zawartych umów ubezpieczenia po uwzględnieniu prognozowanego zwrotu składki dla ubezpieczającego w przypadku rezygnacji z ubezpieczenia.

Produkty z rezerwą ubezpieczeń na życie w sprawozdaniu finansowym

Dla produktów z rezerwą ubezpieczeń na życie w sprawozdaniu statutowym stosuje się co do zasady takie same metodologie jak w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek (metody aktuarialne), z tym że:

- w rezerwach dla celów rachunkowych nie uwzględnia się założeń o rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia,
- parametry dotyczące śmiertelności/zachorowalności ustalane są na wyższym poziomie ufności niż 50%,
- stosuje się jedną stopę techniczną do dyskonta zobowiązań, a nie strukturę terminową stóp wolnych od ryzyka,
- stosuje się inną metodologię wyznaczania parametrów kosztowych,
- nie uwzględnia się przyszłych wypłat z tytułu udziałów w zyskach.

Linia: Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe

W przypadku ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym przy wyznaczaniu rezerwy ubezpieczeń na życie w sprawozdaniu statutowym stosuje się co do zasady takie same metodologie jak w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek (metody aktuarialne), z tym że:

- w rezerwach dla celów rachunkowych nie uwzględnia się założeń o rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia,
- parametry dotyczące śmiertelności/zachorowalności ustalane są na wyższym poziomie ufności niż 50%,
- stosuje się jedną stopę techniczną do dyskonta zobowiązań, a nie strukturę terminową stóp wolnych od ryzyka,

- stosuje się inną metodologię wyznaczania parametrów kosztowych,
  - może być ujemna, co oznacza, że ujmowany jest w jej wyliczeniu cały przyszły prognozowany przepływ pieniężny związany z prognozowanym zyskiem Spółki.
- Oprócz rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia i rezerwy ubezpieczeń na życie istotną część rezerwy w sprawozdaniu finansowym stanowi w tej linii biznesowej rezerwa ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający. Tworzy się ją w wysokości wartości lokaty, dokonanej zgodnie z postanowieniami zawartej umowy ubezpieczenia na życie, co oznacza, że na jej wartość nie ma wpływu ani rodzaj, ani data przyszłego świadczenia tylko obecna wartość jednostek uczestnictwa.

Wszystkie linie biznesowe:

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych

Przyjęta metodologia wyznaczania rezerw szkodowych jest co do zasady spójna z metodami stosowanymi do wyznaczenia rezerw szkodowych dla celów rachunkowych. Zastosowane różnice to wprowadzenie w najlepszym oszacowaniu uwzględnienia zmiany wartości pieniądza w czasie, które jest zabronione w rezerwach wyznaczanych dla celów rachunkowych oraz wprowadzenie w rezerwie na szkody zgłoszone, lecz niewypłacone korekty z tytułu historycznego wskaźnika odmów szkód. Zmiany te powodują obniżenie wartości rezerw szkodowych.

Margines ryzyka

Przy wyznaczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowych nie wyznacza się w sposób jawny dodatkowego narzutu na rezerwy wynikającego z kosztów utrzymania środków własnych przeznaczonych na pokrycie wymogów wypłacalności. Rezerwy co do zasady mają być tworzone w sposób bezpieczny pozwalający na pokrycie wszystkich przyszłych kosztów i zobowiązań zakładu ubezpieczeń.

D.2.2. Zasady i metody wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby Wypłacalności II

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe odpowiadają kwocie, którą według stanu na 31 grudnia 2022 roku, Spółka musiałaby zapłacić, gdyby miała natychmiast przenieść swoje zobowiązania z tytułu ubezpieczeń do innego zakładu ubezpieczeń.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest równa sumie najlepszego oszacowania rezerw i marginesu ryzyka. Najlepsze oszacowanie zostało wyznaczone brutto, bez odliczania kwot należnych z tytułu reasekuracji. Ze względu na brak zobowiązań ubezpieczeniowych w walutach innych niż złoty polski wszystkie rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zostały wyznaczone w złotych polskich.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto na 31 grudnia 2022 przedstawia tabela poniżej (dane w tys. zł.):

Linia biznesowa	Najlepsze oszacowanie brutto		Margines ryzyka
	rezerwa składki	rezerwa szkodowa	
Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe	693 626	78 335	7 413
Pozostałe ubezpieczenia na życie	311 269	25 445	3 267
Razem	1 004 895	103 780	10 680

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale reasekuratora na 31 grudnia 2022 przedstawia tabela poniżej (dane w tys. zł.):

Linia biznesowa	Najlepsze oszacowanie brutto	
	rezerwa składek	rezerwa szkodowa
Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe	0	0
Pozostałe ubezpieczenia na życie	53	8
Razem	53	8

D.2.2.1. Segmentacja portfela do linii biznesowych

Na potrzeby wyznaczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółka dokonała segmentacji swoich zobowiązań ubezpieczeniowych do jednorodnych grup ryzyka według posiadanych linii biznesowych:

- Wszystkie produkty sprzedawane w ramach 3 grupy ustawowej działu I zostały zakwalifikowane do linii biznesowej *Ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczeń na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe*.
- Produkty strukturyzowane sprzedawane w ramach 1 grupy ustawowej działu I zostały rozdzielone na dwie linie biznesowe:
  - ✓ część opcyjna (instrument pochodny), której ryzyko inwestycyjne ponosi ubezpieczony została wydzielona i zaklasyfikowana do linii biznesowej *Ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczeń na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe*
  - ✓ pozostała część produktu została przydzielona do linii biznesowej *Pozostałych ubezpieczeń na życie*.
- Produkty oszczędnościowe sprzedawane w ramach 1 grupy ustawowej działu I zostały zakwalifikowane do linii biznesowej *Pozostałych ubezpieczeń na życie*.
- Pozostałe produkty ochronne niewymienione powyżej, sprzedawane w ramach 1, 4 i 5 grupy ustawowej, zostały zakwalifikowane w całości do linii biznesowej *Pozostałych ubezpieczeń na życie*.

Ze względu na konstrukcję produktów ochronnych niemożliwy był podział tych produktów na produkty dotyczące ubezpieczeń na życie i produkty dotyczące ubezpieczeń zdrowotnych (ryzyka są ze sobą powiązane, ponieważ wypłata szkody z jednego ryzyka zazwyczaj kończy ochronę ubezpieczeniową całej polisy).

Dodatkowo na potrzeby określenia założeń i metodologii wyznaczania najlepszego oszacowania Spółka podzieliła portfel ubezpieczeń na jednorodne grupy ryzyka ze względu na rodzaj ubezpieczonego ryzyka, zachowanie się klientów oraz ponoszone koszty związane z obsługą ubezpieczeń.

D.2.2.2. Opis stosowanych zasad i metod do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby Wypłacalności II

Najlepsze oszacowanie – metodologia

Najlepsze oszacowanie wyznacza się w podziale na:

- najlepsze oszacowanie rezerwy składek (dotyczące przyszłych zdarzeń ubezpieczeniowych),
- najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych.

Najlepsze oszacowanie – rezerwa składek brutto

Najlepsze oszacowanie rezerwy składek odpowiada ważonej prawdopodobieństwem średniej z przyszłych przepływów pieniężnych, przy uwzględnieniu zmiany wartości pieniądza w czasie (dyskonto). Najlepsze oszacowanie rezerwy składek wyznaczone jest z dokładnością do każdej polisy ubezpieczeniowej. Prognozowane przepływy pieniężne uwzględniają:

- przyszłe składki należne po dacie bilansowej,
- nieopłacone składki należne przed datą bilansową, z terminem płatności po dacie bilansowej,
- odszkodowania/świadczenia,
- koszty obsługi,
- koszty likwidacji,
- koszty akwizycji,
- koszty działalności inwestycyjnej,
- zwroty składek dla ubezpieczonych z uwzględnieniem prawdopodobieństwa upadku podmiotu pośredniczącego w sprzedaży,
- niezapłacone koszty akwizycji wynikające ze składki należnej na datę bilansową, z terminem płatności po dacie bilansowej,
- przyszłe udziały w zysku dla ubezpieczających.

Najlepsze oszacowanie rezerwy składek uwzględnia przyszłe, oczekiwane zachowania osoby ubezpieczonej dotyczące rezygnacji z polisy w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych brutto

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych Spółka wyznacza w podziale na:

- najlepsze oszacowanie dotyczące szkód zaistniałych i zgłoszonych, ale niewypłaconych,
- najlepsze oszacowanie dotyczące szkód zaistniałych, ale niezgłoszonych (IBNR).

Zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne odnoszące się do szkód zgłoszonych, ale niewypłaconych oparte są na indywidualnej informacji o wielkości zgłoszonego roszczenia, skorygowanej prawdopodobieństwem jego wypłaty i kosztocłonności procesu likwidacji dla danej linii biznesowej.

Najlepsze oszacowanie rezerw na szkody zaistniałe, ale niezgłoszone wyznacza się dla każdej linii biznesowej z dokładnością do danego produktu ubezpieczeniowego z uwzględnieniem zmiany wartości pieniądza w czasie oraz powiększa się o szacowane koszty likwidacji roszczeń. Podstawą do wyznaczania rezerwy są świadczenia należne w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego (wynikające z sumy ubezpieczenia), prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, współczynniki opisujące ujawnianie się zdarzenia ubezpieczeniowego w kolejnych miesiącach od momentu wystąpienia szkody oraz suma rezerwy ubezpieczeń na życie wyznaczonej do celów rachunkowych i rezerwy składki netto na datę bilansową. Dodatkowo dla każdej umowy, która zakończyła się przed 01.01.2022, gdzie ryzykiem ubezpieczeniowym było dożycie ubezpieczonego do końca okresu ochrony, w przypadku niezgłoszenia się ubezpieczonego po odbiór świadczenia, w ramach rezerwy IBNR zawiązywana jest rezerwa na świadczenia zapadłe niezgłoszone. Rezerwa na świadczenia zapadłe niezgłoszone jest tworzona metodą indywidualną, w wysokości kwoty należnej ubezpieczonemu w przypadku dożycia zgodnie z warunkami ubezpieczenia lub umową ubezpieczenia.

Założenia stosowane do wyznaczenia najlepszego oszacowania

Przyszłe przepływy finansowe uwzględniają wyznaczone na bazie danych historycznych Spółki opóźnienie między datą zajścia szkody a datą wypłaty świadczenia do ubezpieczonego.

Dla wszystkich linii biznesowych przyszłe przepływy pieniężne opierają się na miesięcznym prawdopodobieństwie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, prawdopodobieństwie rezygnacji ubezpieczonego z polisy oraz sumy ubezpieczenia bądź dla wybranych produktów średniej wielkości wypłaconego świadczenia.

Założenia przyjęte do wyznaczenia najlepszego oszacowania opierają się, za wyjątkiem założeń o stopach inflacji i struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka, na danych wewnętrznych.

Krzywą prognozowanej stopy inflacji dotyczącej wynagrodzeń i krzywą prognozowanej stopy inflacji dotyczącej pozostałych kosztów wyznaczono na podstawie informacji z Raportu o inflacji Narodowego Banku Polskiego. Przyjęto strukturę terminową stopy wolnej od ryzyka opublikowaną przez EIOPA według stanu na 31 grudnia 2022 roku.

Założenia kosztowe opierają się na systemie alokacji kosztów stosowanym w Spółce i są wyliczane w rozbiciu na linie biznesowe określone w stosowanym w Spółce systemie alokacji kosztów, zaś dla każdej z tej linii dodatkowo w podziale na koszty dotyczące wynagrodzeń oraz pozostałe koszty. Jednorodnie grupy ryzyka opisane w rozdziale D.2.2.1. klasyfikowane są do odpowiednich linii biznesowych systemu alokacji kosztów.

Na podstawie danych historycznych Spółki wyznaczono, w ramach jednorodnej grupy ryzyka, na poziomie ufności 50%, funkcje względnej śmiertelności/zachorowalności modyfikujące stosowane przez Spółkę tablice zachorowalności oraz tablice trwania życia za 2020 rok opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny. Dla innowacyjnych produktów, w których Spółka nie posiada danych historycznych, argumenty funkcji względnej śmiertelności zostały założone na podstawie oceny eksperckiej.

W przypadku ubezpieczeń z malejącą sumą ubezpieczenia zależną od salda powiązanego kredytu na potrzeby określenia bieżącej wartości tego salda przyjęto otrzymaną od pośredników/agentów informację o średniej stopie oprocentowania kredytów oraz długości trwania kredytu.

Na podstawie danych historycznych Spółki, dla produktów z historycznie istotnym wskaźnikiem rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia, wyznaczono krzywe opisujące prawdopodobieństwo rezygnacji osoby ubezpieczonej z dalszej ochrony ubezpieczeniowej w każdym miesiącu trwania polisy. W przyszłych przepływach pieniężnych dotyczących rezygnacji z ubezpieczenia uwzględniono, zgodnie z zapisami umów ubezpieczeniowych, częściowy zwrot wypłaconych kosztów akwizycji oraz prawdopodobieństwo upadku dystrybutora polisy.

W projekcjach przyszłych przepływów pieniężnych Ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zakładana jest zmiana wartości tych funduszy zgodna ze strukturą terminową stopy wolnej od ryzyka opublikowaną przez EIOPA według stanu na 31 grudnia 2022 roku.

W przypadku nowych produktów ubezpieczeniowych, dla których dane historyczne są niewystarczające, przyjęto założenia zastosowane przy taryfikacji produktu ubezpieczeniowego.

Przy wyznaczaniu najlepszego oszacowania nie założono przyszłych działań zarządu.

Uproszczenia

W procesie wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółka zdecydowała się na zastosowanie uproszczeń, które w ocenie Spółki mają nieistotny wpływ na ostateczną wartość rezerw.

Spółka zastosowała następujące uproszczenia w procesie wyznaczania:

a) najlepszego oszacowania rezerwy składek:

- założenie wpływu środków od/do reasekuratora z tytułu wypłaconych odszkodowań/ naliczonych składek w dacie zajścia szkody/wymagalności składki brutto do ubezpieczającego;
- podejście czynnikowe do wyznaczenia udziału reasekuratora w najlepszym oszacowaniu rezerwy składki;
- brak uwzględnienia przyszłych działań zarządu;
- brak uwzględnienia opóźnienia między datą rejestracji przez Spółkę informacji o rezygnacji ubezpieczonego z polisy a datą przelewu do niego środków z tytułu zwrotu składki za niewykorzystany okres ochrony;
- brak uwzględnienia w przepływach pieniężnych zajścia zdarzeń o charakterze katastroficznym
- deterministyczny model rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia;
- deterministyczny model projekcji przyszłych wartości aktywów ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych;

b) najlepszego oszacowania rezerwy szkodowej:

- podejście czynnikowe do wyznaczenia udziału reasekuratora w rezerwach szkodowych;

Margines ryzyka

Margines ryzyka wyznacza się jako uzupełnienie najlepszego oszacowania w celu zapewnienia, że wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiada kwocie, jaką Spółka zażądałaby za przejęcie swoich zobowiązań ubezpieczeniowych i wywiązanie się z nich. Margines ryzyka wyznacza się jako koszt kapitału dopuszczonych środków własnych odpowiadających kapitałowemu wymogowi wypłacalności, koniecznemu do pokrycia zobowiązań ubezpieczeniowych w całym okresie trwania portfela polis. Spółka przyjęła koszt kapitału równy 6%.

Margines ryzyka opiera się na wyliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności wyznaczonego formułą standardową. Spółka prognozuje wartość każdego z modułu ryzyk wchodzących w skład formuły standardowej. Metodologia wyznaczania poszczególnych projekcji podmodułów ryzyka na potrzeby wyliczenia marginesu ryzyka uzależniona jest od stopnia istotności/czasochłonności wyznaczania projekcji danego podryzyka w całej wartości ryzyk, które zgodnie z wymogami powinny zostać ujęte w wyliczeniu.

Dla produktów związanych z ubezpieczeniami na życie związanymi z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym Spółka margines ryzyka wyznacza wykonując pełne obliczenie przyszłych wymogów na każde kolejne 12 miesięcy, aż do wygaśnięcia zobowiązań ubezpieczeniowych. Przyszłe wymogi kapitałowe dla pozostałych produktów zostały wyznaczone przy pomocy uproszczeń, za wyjątkiem ryzyka wzrostu kosztów, które zostały wyznaczone dokładnie.

Ze względu na nieistotność wymogu kapitałowego związanego z ryzykiem rewizji rent ryzyko to zostało pominięte przy wyznaczaniu marginesu ryzyka. Margines ryzyka jest alokowany na poszczególne linie biznesowe przez wyznaczenie kapitałowego wymogu wypłacalności przy założeniu, że zakład nie ma innych linii

biznesowych. Następnie na bazie udziału SCR danej linii biznesowej w sumie SCR wyznaczonych dla wszystkich linii biznesowych określany jest współczynnik udziału danej linii biznesowej w marginesie ryzyka. Całościowy margines ryzyka alokowany jest na poszczególne linie biznesu zgodnie z tak otrzymanymi współczynnikami.

Opis Istotnych zmian w odpowiednich założeniach przyjętych w ramach obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego

W 2022 Spółka przeprowadziła analizę walidacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wyznaczonych na 31.12.2021 oraz analizę polegającą na weryfikacji czy nowy materiał statystyczny pozyskany przez Spółkę w sposób istotny wpływa na prognozowaną wartość przyszłych przepływów pieniężnych. W wyniku przeprowadzonych analiz dla wybranych linii biznesowych Spółka zmieniła poniższe założenia, które mają istotny wpływ na poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych:

- założenia kosztowe dotyczące kosztocłonności procesu likwidacji oraz założonych wskaźników inflacji (wzrost lub spadek wskaźnika kosztów w zależności od faktycznej kosztocłonności procesu)
- założenia dotyczące wskaźnika rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia.

Ponadto, z uwagi na obserwowaną zmienność wskaźników inflacji, Spółka wprowadziła aktualizację stosowanego dotychczas podejścia, w miejsce zakładanych stałych średnich współczynników przyszłej inflacji wprowadzając estymowaną przyszłą krzywą stóp inflacji.

Opis poziomu niepewności związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Metodologia wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przyjęta przez Spółkę wiąże się z ryzykiem niepewności szacunków ich wartości. Niepewność ta wynika w głównej mierze z ryzyka, że przyjęte założenia okażą się w przyszłości odbiegać od faktycznych parametrów. W ocenie Spółki następujące przyjęte założenia mają wpływ na niepewność szacunków:

- przyjęta alokacja kosztów do poszczególnych linii biznesowych;
- przyjęte na bazie danych historycznych prawdopodobieństwo zajścia zdarzeń ubezpieczeniowych w tym przyjęte modyfikacje tablic trwania życia/zachorowalności;
- przyjęty wskaźnik odmowy wypłaty szkody;
- przyjęte współczynniki rozwoju szkód;
- przyjęte rozkłady i wskaźniki rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia;
- niepewność prognozy zachowania się w przyszłości aktywów finansowych, od których zależą przychody Spółki;
- wpływ czynników makroekonomicznych mających wpływ na poziom rezygnacji z umów ubezpieczeniowych;
- zmiany w otoczeniu prawnym powiązane z oferowanymi produktami.

Dodatkowo przyjęte modele i uproszczenia mają wpływ na niepewność prawidłowego szacunku rezerw.

D.3. Inne zobowiązania

D.3.1. Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)

W szczególności w pozycji pozostałych rezerw wykazuje się rezerwę na niewykorzystane urlopy, rezerwy na wynagrodzenia o charakterze premii oraz rezerwy na straty z tytułu toczących się postępowań i roszczeń stron trzecich.

Do wyceny pozostałych rezerw w bilansie ekonomicznym stosowana jest metoda alternatywna opisana w punkcie D.4 niniejszego sprawozdania.

Różnica w wartości „Pozostałych rezerw (innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)” w sprawozdaniu finansowym i sprawozdaniu sporządzonym na potrzeby Wypłacalności II wynika z ujęcia części rezerw w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek. Przeniesieniu do rezerw technicznych podlega ta część rezerw na koszty, która jest związana z umowami ubezpieczenia.

D.3.2. Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników

Zasady ustalania zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników w sprawozdaniu finansowym i w bilansie sporządzanym na potrzeby Wypłacalności II są analogiczne.

Odprawy emerytalne są wypłacane przez Spółkę jednorazowo, w momencie przejścia pracownika na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. W wyliczeniach zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych zastosowano metodę liniowego nabywania uprawnień do świadczeń (Projected Unit Credit Method).

D.3.3. Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych

W pozycji zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych wykazywane są zobowiązania wynikające z umów najmu nieruchomości spełniających definicję kontraktów leasingowych zgodnie z MSSF 16. Obejmują one przewidywane płatności z tytułu umów najmu na rzecz leasingodawców, którzy nie są instytucjami kredytowymi. Do celów statutowych Spółka klasyfikuje umowy najmu nieruchomości jako umowy leasingu operacyjnego. W związku z tym, zgodnie z Ustawą o Rachunkowości, Spółka nie rozpoznaje w bilansie zobowiązań z tytułu umów leasingu (o których mowa w MSSF 16), co powoduje różnicę w stosunku do bilansu ekonomicznego.

Zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty, w tym stałych opłat leasingowych pomniejszonych o należne zachęty leasingowe, zmiennych opłat leasingowych, które zależą od indeksu lub stawki, kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej, ceny wykonania opcji kupna, jeżeli jest prawdopodobne, że zostanie ona wykorzystana oraz kar pieniężnych za wypowiedzenie leasingu, jeżeli istnieje możliwość skorzystania z takiej opcji. Opłaty leasingowe dyskontuje się stopą procentową leasingu, jeżeli można ją łatwo ustalić lub krańcową stopą procentową leasingobiorcy. Krańcową stopę leasingobiorcy wyznacza się jako sumę stopy wolnej od ryzyka.

D.3.4. Zobowiązania

Pozostałe zobowiązania obejmują w szczególności przeterminowane kwoty należne ubezpieczającym oraz innym podmiotom związanym z działalnością ubezpieczeniową (np. pośrednikom), które nie są ujęte w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych. W pozycji tej wykazywane są również zobowiązania publiczno-prawne, kwoty należne pracownikom i innym kontrahentom z tytułu usług wykonanych na rzecz Spółki.

Do wyceny pozostałych zobowiązań w bilansie ekonomicznym stosowana jest metoda alternatywna opisana w punkcie D.4 niniejszego sprawozdania.

Różnica w wartościach zobowiązań wykazanych w bilansie ekonomicznym w stosunku do wartości wykazanych w sprawozdaniu finansowym wynika z ujęcia części zobowiązań w najlepszym oszacowaniu rezerwy świadczeń. Przeniesieniu do rezerw technicznych podlega ta część zobowiązań, która jest związana z umowami ubezpieczenia i dla których termin rozliczenia przypada po dacie bilansowej.

D.3.5. Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym nie było zmian w stosowanych podstawach ujmowania innych zobowiązań lub w szacunkach.

D.4. Alternatywne metody wyceny

D.4.1. Instrumenty finansowe

W odniesieniu do aktywów finansowych, dla których nie występuje aktywny rynek zastosowano alternatywne metody wyceny opisane poniżej. Każdorazowo w przypadku wyceny z wykorzystaniem alternatywnych metod wyceny Spółka sporządza dokumentację dotyczącą założeń leżących u podstaw danej metody wyceny.

Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Europa S.A. regularnie porównuje adekwatność wyceny, poprzez kalibrowanie marży kredytowej stosowanej do wyceny na podstawie dostępnych cen rynkowych obligacji o podobnej charakterystyce oraz porównywanie wyceny godziwej z wyceną ustaloną metodą skorygowanej ceny nabycia w przypadku obligacji, listów zastawnych oraz depozytów bankowych.

Obligacje korporacyjne oraz listy zastawne

Alternatywna wycena papierów wartościowych dokonywana jest poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej krzywej rynkowych stóp procentowych powiększonych o marżę kredytową. W przypadku, gdy istnieją przesłanki do korekty pierwotnego poziomu marży kredytowej wynikającej ze zmiany wiarygodności kredytowej emitenta (np. zmiana oceny ratingowej emitenta wydana przez zewnętrzną agencję ratingową lub wewnętrzną jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za badanie ryzyka kredytowego w Spółce), Spółka może dokonać stosownej korekty odzwierciedlającej wartość godziwą wycenianego instrumentu.

Istnieje ryzyko, że z uwagi na możliwość wykorzystania alternatywnych modeli wyceny, a także zważywszy na zmienność kluczowych parametrów wyceny, takich jak stopy procentowe oraz ocena ryzyka kredytowego kontrahenta, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku w przypadku sprzedaży takich aktywów może się różnić od ceny wyznaczonej z wykorzystaniem alternatywnej metody wyceny sporządzonej przez Spółkę.

Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania

Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne wycenia się według wartości ustalonej przez fundusz inwestycyjny na podstawie wartości aktywów netto tego funduszu, przypadających na jednostkę lub certyfikat. Wyceny jednostkowe są obliczane i publikowane przez poszczególne Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych. Źródłem informacji o cenach są strony internetowe TFI i wiadomości otrzymywane od TFI, Analizy Online S.A. oraz terminal Bloomberg.

Przyjęte przez Towarzystwo zasady wyceny najlepiej odwzorowują wartość godziwą instrumentów finansowych z uwagi na fakt, iż kurs wyceny jest kursem po jakim zainteresowany inwestor może nabyć lub zbyć dane jednostki uczestnictwa od emitenta.

Towarzystwo przyjęło założenie, iż emitent, będący podmiotem podlegającym szczególnemu nadzorowi, wykorzystuje do wyznaczenia wartości godziwej jednostek uczestnictwa potwierdzone rynkowo dane.

Dodatkowo fundusze inwestycyjne są podmiotami, których sprawozdania statutowe podlegają obowiązkowemu badaniu przeprowadzanemu przez firmę audytorską oraz ryzyko wyceny minimalizowane jest poprzez niezależną funkcję kontrolną sprawowaną przez depozytariusza funduszu.

Spółka identyfikuje niepewność dokonanych wycen z uwagi na:

- możliwość przeprowadzenia błędnej wyceny przez emitenta,
- stosowanie odmiennych zasad wyceny od obowiązujących w zakładach ubezpieczeń,
- zmienności kursów walut,
- zmienności otoczenia makro- i mikroekonomicznego.

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Z uwagi na brak aktywnego rynku dla depozytów terminowych w celu ustalenia ich wartości godziwej zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej rynkowej stopy procentowej. W tym celu wyznaczone są przyszłe przepływy kapitałowe i odsetkowe dla każdego zawartego kontraktu. Następnie przepływy te są dyskontowane średnią rynkową stopą procentową, jaka możliwa jest do uzyskania na rynku w dniu wyceny dla depozytów o analogicznym horyzoncie czasowym w bankach posiadających podobną wiarygodność kredytową.

Istnieje ryzyko, że z uwagi na możliwość zastosowania alternatywnego modelu wyceny, a także z uwagi na zmienność parametrów modelu wyceny, takich jak rynkowe stopy procentowe oraz ocena ryzyka kredytowego kontrahenta, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku w przypadku zamknięcia depozytu przed pierwotnie ustalonym terminem zapadalności może się różnić od wyceny wyznaczonej z wykorzystaniem alternatywnej metody wyceny.

Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie

W celu wyliczenia wartości godziwej pożyczek kwalifikowanych jako pożyczki udzielone i należności własne wyznaczone są przyszłe przepływy kapitałowe i odsetkowe. Przepływy te są dyskontowane stopą procentową zbudowaną jako suma stopy wolnej od ryzyka na dzień wyceny (krzywa stóp wolnych od ryzyka publikowana przez EIOPA) oraz marży ustalonej w umowie pożyczki. W przypadku, gdy istnieją przesłanki do zmiany marży kredytowej wynikającej ze zmiany wiarygodności kredytowej podmiotu, któremu została udzielona pożyczka, Spółka może dokonać stosownej korekty odzwierciedlającej wartość godziwą wycenianego instrumentu.

Istnieje ryzyko, że z uwagi na całkowity brak rynku wtórnego dla pożyczek, jak również z uwagi na zmienność kluczowych parametrów wykorzystywanych w procesie wyceny, takich jak rynkowe stopy procentowe oraz ocena ryzyka kredytowego kontrahenta, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia w przypadku przedterminowej spłaty pożyczki może się różnić od ceny wyznaczonej z wykorzystaniem alternatywnej metody wyceny.

Strukturyzowane papiery wartościowe

Wartość godziwa strukturyzowanych papierów wartościowych ustalana jest na podstawie wyceny kontrahentów. Wycena strukturyzowanych papierów wartościowych wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego, otrzymywana od kontrahentów podlega weryfikacji na podstawie powszechnie stosowanych modeli do wyceny opcji (m.in. model Blacka-Scholesa) lub modelu wyceny opracowanego wewnątrznie przez Towarzystwo lub przez niezależny wyspecjalizowany podmiot zewnętrzny.

Istnieje ryzyko, że z uwagi na zmienność rynkową kluczowych parametrów wyceny, w tym w szczególności kształt krzywej stóp procentowych oraz poziom notowań zmienność aktywów bazowych wpływających na wycenę wbudowanych instrumentów pochodnych, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku wtórnym może się różnić od wyceny podanej uprzednio przez kontrahenta.

Instrumenty pochodne

Wartość godziwa opcji ustalana jest na podstawie wyceny kontrahentów (cena kupna). Wycena opcji wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego, otrzymywana od kontrahentów podlega weryfikacji na podstawie powszechnie stosowanych modeli do wyceny opcji (m.in. model Blacka-Scholesa) lub modelu wyceny opracowanego wewnątrznie przez Towarzystwo lub przez niezależny wyspecjalizowany podmiot zewnętrzny.

Istnieje ryzyko, że z uwagi na zmienność rynkową kluczowych parametrów wyceny, w tym w szczególności poziom notowań oraz zmienność aktywów bazowych instrumentu pochodnego, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku wtórnym może się różnić od wyceny podanej uprzednio przez kontrahenta.

Aktywa dla ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym

Aktywa dla ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym obejmują depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych, strukturyzowane papiery wartościowe, jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, instrumenty pochodne oraz obligacje korporacyjne wyceniane są w wartości godziwej.

Wartość godziwa tego portfela aktywów odzwierciedla cenę, po której Towarzystwo może zbyć te aktywa na rynku wtórnym, bazując na podpisanych umowach w zakresie rynku wtórnego. Istnieje ryzyko, że z uwagi na zmienność rynkową kluczowych parametrów wyceny, w tym w szczególności kształt krzywej stóp procentowych oraz poziom notowań i zmienność aktywów bazowych wpływających na wycenę wbudowanych instrumentów pochodnych, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku wtórnym może się różnić od wyceny podanej uprzednio przez kontrahenta. Niepewność ta jest zminimalizowana w przypadku jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania.

D.4.2. Pozostałe aktywa i zobowiązania

W odniesieniu do pozostałych aktywów i zobowiązań, dla których nie występuje aktywny rynek zastosowano alternatywne metody wyceny opisane poniżej.

Należności

Z uwagi na brak aktywnego rynku dla należności w celu ustalenia ich wartości godziwej zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej rynkowej stopy procentowej. Do wyceny należności krótkoterminowych stosowane jest uproszczenie polegające na pominięciu efektu dyskonta. Ze względu na krótkoterminowy charakter większości należności nie ma istotnych różnic w wycenie przy zastosowaniu powyższej metody w stosunku do wyceny w sprawozdaniu finansowym.

Niepewność wyceny poszczególnych rodzajów należności wiąże się z przyjętymi przez Spółkę, aktualnymi na dzień bilansowy, założeniami w zakresie ustalania odpisów aktualizujących, a także z ryzykiem kredytowym kontrahenta, ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej. Dodatkowo niepewność dotyczy przewidywanych kosztów windykacji i przychodów z odzyskiwania należności. Powyższa niepewność oznacza, że w przypadku zmiany otoczenia rynkowego i sytuacji kredytowej kontrahentów wartości należności ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od rzeczywistej kwoty, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.

Zobowiązania

W celu ustalenia wartości godziwej zobowiązań długoterminowych stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka opublikowanej przez EIOPA według stanu na koniec okresu sprawozdawczego. Do wyceny zobowiązań krótkoterminowych stosowane jest uproszczenie polegające na pominięciu efektu dyskonta. Ze względu na krótkoterminowy charakter większości zobowiązań nie ma istotnych różnic w wycenie przy zastosowaniu powyższej metody w stosunku do wyceny w sprawozdaniu finansowym.

Większość zobowiązań jest ustalona w oparciu o otrzymane od kontrahentów faktury lub umowy, z których wynikają kwoty do zapłaty, co powoduje, że niepewność wyceny zobowiązań jest niska.

Niepewność wyceny zobowiązań w walutach obcych oraz zobowiązań długoterminowych wiąże się z ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej. Powyższa niepewność oznacza, że w przypadku zmiany otoczenia rynkowego wartości zobowiązań ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od rzeczywistej kwoty, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami. Spółka nie posiada istotnych zobowiązań w walutach obcych oraz zobowiązań długoterminowych, w związku z tym niepewność związana z wyceną zobowiązań w walutach obcych oraz zobowiązań długoterminowych jest niska i nie ma istotnego wpływu na szacunek wyceny.

Pozostałe rezerwy

Do wyceny pozostałych rezerw w wartości godziwej zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej rynkowej stopy procentowej.

Niepewność wyceny pozostałych rezerw wiąże się z ryzykiem stopy procentowej oraz trafności przyjętych przez Spółkę założeń w zakresie prognozowanych wypłat. Powyższa niepewność oznacza, że w przypadku zmiany otoczenia rynkowego oraz przyjęcia odmiennych założeń, wartości pozostałych rezerw ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od kwoty, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.

Szacunki i założenia przyjęte do wyceny bazują na doświadczeniu wynikającym z analizy danych historycznych, danych możliwych do zaobserwowania na rynku oraz szeregu innych czynników, które zgodnie z najlepszą wiedzą kierownictwa Spółki, w danej sytuacji wydają się zasadne. Szacunki i założenia podlegają okresowej weryfikacji i mogą ulec zmianie na skutek przyszłych zdarzeń, wynikających ze zmian otoczenia. Spółka regularnie porównuje adekwatność wyceny, poprzez porównywanie rzeczywistych wypłat z wartościami wypłat przyjętymi do prognozy i nie stwierdziła istotnych rozbieżności.

D.5. Inne informacje

Wszystkie istotne informacje zawarto w punktach D.1.-D.4.

E. Zarządzanie kapitałem

E.1. Środki własne

E.1.1. Zarządzanie środkami własnymi

Celem Spółki jest gospodarka kapitałowa gwarantująca wypłacalność Spółki.

W ramach gospodarki kapitałowej Spółka koncentruje się na dążeniu do zachowania stałej wypłacalności i ciągłej zdolności wywiązywania się ze wszystkich zobowiązań poprzez utrzymywanie takiego poziomu środków własnych, który umożliwi Spółce przyjęcie na siebie nieoczekiwanej dużej szkody w określonym horyzoncie czasu i zapewni terminową wypłatę odszkodowań i świadczeń dla osób uprawnionych.

Adekwatność kapitałowa zapewniana jest poprzez posiadanie kapitałów adekwatnych do ponoszonego przez Spółkę ryzyka w szczególności poprzez realizację wymogów w zakresie pokrycia minimalnego wymogu kapitałowego oraz kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi wyliczonymi zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie Wypłacalność II oraz regulacjach powiązanych (wytyczne EIOPA, standardy techniczne, wytyczne lokalnego nadzorca).

Obowiązkiem Spółki jest posiadanie środków własnych w wysokości nie niższej niż minimalny i kapitałowy wymóg wypłacalności.

Zarząd Spółki może wyznaczyć bardziej ostrożny (wyższy) minimalny wewnętrzny poziom wskaźnika wypłacalności, niż wymagany przepisami prawa. Wewnętrzny poziom współczynnika wypłacalności określony jest w strategicznych celach i wynosi 175%. Poziom alarmowy wskaźnika określony jest w wysokości 210%.

W Spółce wyznaczone są osoby i jednostki organizacyjne odpowiedzialne w zakresie wyliczania, raportowania i monitorowania współczynników zapewniających adekwatność kapitałową, w tym zasady raportowania w przypadku ewentualnego spadku współczynnika poniżej ustalonych minimalnych poziomów.

Symulacje współczynnika wypłacalności obejmują horyzont adekwatny do okresów planowania. Wyliczając wymóg kapitałowy dla przyszłych okresów, Spółka określa przyszłe wymogi kapitałowe w oparciu o plany sprzedażowe poszczególnych produktów oraz symulację bilansu ekonomicznego. Spółka bada, co najmniej raz w roku, adekwatność kapitałową zgodnie z dyrektywą Wypłacalność II (współczynnik wypłacalności) na etapie tworzenia planu finansowego w perspektywie 5 kolejnych lat.

Podejmując rekomendacje w sprawie podziału zysku za dany rok, Spółka bierze pod uwagę konieczność zapewnienia adekwatności kapitałowej i wypłacalności Spółki w perspektywie ujętej w planie finansowym.

Przy podejmowaniu decyzji o wdrażaniu produktów ubezpieczeniowych Spółka uwzględni wymóg kapitałowy generowany przez dany produkt, zgodnie z wymogami Wypłacalność II (wyliczany jest szacowany wymóg kapitałowy według Wypłacalność II generowany przez każdy wdrażany produkt).

Spółka identyfikuje główne czynniki zagrażające zapewnieniu pełnej wypłacalności i podejmuje działania w celu ich ograniczenia poprzez ciągłe modyfikowanie i aktualizowanie procesów i procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem adekwatnie do potrzeb, zmian w organizacji i otoczeniu zewnętrznym, dostosowując się przy tym do wymagań właścicieli.

E.1.2. Struktura środków własnych

Środki własne Spółki są klasyfikowane w trzech kategoriach, w zależności od ich zdolności do absorbowania strat. Podstawowym podziałem środków własnych jest rozróżnienie na podstawowe środki własne i uzupełniające środki własne. Podstawowe środki własne składają się z nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami bilansu ekonomicznego po pomniejszeniu o dywidendę i podatek od niektórych instytucji finansowych przewidywane do zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Wykaz podstawowych środków własnych Spółki na dzień 31 grudnia 2022 roku przedstawia tabela poniżej:

Pozycja środków własnych	Razem	Kategoria 1 nieograniczona	Kategoria 2	Kategoria 3
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	621 740	569 569	0	52 171
Przewidywane dywidendy	0	0	0	0
Podatek od aktywów	-3 438	-3 438	0	0
Podstawowe środki własne, razem	618 302	566 131	0	52 171
Uzupełniające środki własne, razem	0	0	0	0
Kwota dopuszczalnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	586 057	566 131	0	19 926
Podstawowe środki własne dopuszczone na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR)	566 131	566 131	0	0

Spółka nie posiada środków własnych zaklasyfikowanych do Kategorii 1 – ograniczona.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły istotne zmiany w środkach własnych Spółki. Zmiany środków własnych w okresie sprawozdawczym przedstawia poniższa tabela:

Pozycja środków własnych na dzień	31.12.2022	31.12.2021	Zmiany w okresie
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	621 740	652 553	-30 813
Przewidywane dywidendy	0	0	0
Podatek od aktywów	-3 438	-3 965	527
Podstawowe środki własne, razem	618 302	648 588	-30 286
Uzupełniające środki własne, razem	0	0	0
Kwota dopuszczalnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	586 057	634 273	-48 216
Podstawowe środki własne dopuszczone na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR)	566 131	615 673	-49 542

Spadek dopuszczalnych środków własnych na pokrycie kapitałowych wymogów wypłacalności w okresie sprawozdawczym wynika w głównej mierze:

- z wyższej rentowności obligacji stałokuponowych, w związku ze wzrostem stóp procentowych, co miało wpływ na spadek ich wartości godziwej,
- zwiększenia środków własnych z Kategorii 3 (Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego), których uwzględnianie w dopuszczalnych środkach własnych jest limitowane.

Pełna informacja odnośnie kalkulacji środków własnych w formacie wymaganym przepisami prawa znajduje się w załączniku S.23.01.01 „Środki własne”.

Rezerwa uzgodnieniowa obejmuje wysokość nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, po skorygowaniu jej o: kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi), aktywo na podatek odroczone, nadwyżkę ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej oraz przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia.

Sposób kalkulacji rezerwy uzgodnieniowej na dzień 31 grudnia 2022 roku zaprezentowano w tabeli poniżej:

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	621 740
Akcje własne (wykazane jako aktywa w bilansie)	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia*	-3 438
Kapitał własny	-307 200
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	-6 800
Aktywa na podatek odroczone	-52 171
Rezerwa uzgodnieniowa	252 131

*Pozycja „Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia” obejmuje dywidendę oraz Podatek od aktywów przewidywane do zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Objaśnienie różnic pomiędzy kapitałem własnym ze Sprawozdania finansowego a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami w bilansie ekonomicznym przedstawia tabela poniżej. Wyjaśnienia różnic z przeszacowania poszczególnych pozycji bilansowych zamieszczone są w sekcji D niniejszego sprawozdania.

Kapitał własny ze Sprawozdania finansowego	607 558
Przeszacowanie aktywów do wartości godziwej	-46 947
Przeszacowanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	62 387
Przeszacowanie zobowiązań do wartości godziwej	363
Podatek odroczone wyliczony od różnic z przeszacowania aktywów i zobowiązań	1 621
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami w bilansie ekonomicznym	621 740

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

E.2.1. Metoda wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności

Do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności Spółka stosuje formułę standardową. W ocenie Spółki zasady wyznaczania wymogu kapitałowego według formuły standardowej są konserwatywne i zasadniczo dobrze dopasowane do profilu ryzyka Spółki.

E.2.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności

Kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2022 roku i na dzień 31 grudnia 2021 roku prezentuje tabela poniżej:

Kapitałowy wymóg wypłacalności	31.12.2022	31.12.2021
Ryzyko rynkowe	89 189	82 898
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	2 750	7 679
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	57 631	47 486
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	0	0
Dywersyfikacja	-31 014	-30 105
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	0	0
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	118 555	107 958
Ryzyko operacyjne	14 287	16 046
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	0	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	132 842	124 004

E.2.3. Pokrycie wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu wypłacalności środkami własnymi

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Spółka posiadała wystarczające środki własne na pokrycie wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu wypłacalności. Dane liczbowe prezentuje tabela poniżej:

Dostępne i dopuszczalne środki własne	31.12.2022
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	618 302
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	566 131
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	586 057
Kwota dopuszczalnych środków własnych na pokrycie MCR	566 131
SCR	132 842
MCR	33 211
Stosunek dopuszczalnych środków własnych do SCR	441,2%
Stosunek dopuszczalnych środków własnych do MCR	1704,7%

E.2.4. Uproszczenia

Przy wyliczaniu kapitałowego wymogu wypłacalności Spółka zastosowała następujące uproszczenia wynikające z zasady proporcjonalności:

W przypadku wyznaczania wielkości efektu ograniczania ryzyka dla ryzyka aktuarialnego w umowach reasekuracji i sekurytyzacji w ramach podmodułu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta Spółka nie wyznacza wartości hipotetycznego wymogu kapitałowego dla ryzyka aktuarialnego zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji przy założeniu braku umowy reasekuracji i sekurytyzacji i wymogu kapitałowego związanego z tym efektem ograniczania ryzyka. Spółka wykonała dokładne wyznaczenie wielkości efektu ograniczania ryzyka dla ryzyka aktuarialnego i otrzymała wartość nieistotną z punktu widzenia całego wymogu kapitałowego oraz wymogu kapitałowego dotyczącego ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

E.2.5. Parametry specyficzne i narzut kapitałowy

Spółka nie stosuje parametrów specyficznych dla zakładów ubezpieczeń. Ponadto, organ nadzoru nie nałożył narzutu kapitałowego na kapitałowy wymóg wypłacalności Spółki.

E.2.6. Minimalny wymóg kapitałowy – dane wejściowe

Spółka wyznacza Minimalny wymóg kapitałowy (MCR) zgodnie z artykułem 249 Rozporządzenia delegowanego.

Liniowy Minimalny wymóg kapitałowy zgodnie z formułą standardową wyznaczony został na bazie składowych zaprezentowanych w załączniku numer S.28.01.01 „Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie”.

Minimalny wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2022 wynosi:

Liniowy MCR	12 488
SCR	132 842
Górne ograniczenia MCR	59 779
Dolne ograniczenie MCR	33 211
Minimalny wymóg kapitałowy	33 211

E.2.7. Zmiany wymogów kapitałowych

Pozycja kapitałowa Spółki utrzymuje się na wysokim poziomie. W okresie sprawozdawczym odnotowano wzrost kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego, przy jednoczesnym spadku środków własnych.

Największy wpływ na podwyższenie wymogu kapitałowego ma wzrost wymogu związanego z ryzykiem ubezpieczeniowym w ubezpieczeniach na życie w podmodule ryzyka rezygnacji.

E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Spółka nie stosuje podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Spółka nie stosuje modelu wewnętrznego, w związku z tym nie występują różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym.

E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Spółka, w trakcie 2022 roku i na dzień 31 grudnia 2022 roku, nie odnotowała niezgodności z minimalnym wymogiem wypłacalności oraz niezgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności.

Spółka na bieżąco monitoruje poziom minimalnego wymogu kapitałowego i kapitałowego wymogu wypłacalności. W ramach strategicznych celów związanych z zarządzaniem ryzykiem Spółka regularnie bada zgodność i wdraża wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej (wypłacalności), dostosowując je do skali prowadzonej działalności.

E.6. Wszelkie inne informacje

Wszystkie istotne informacje zawarto w punktach E.1.- E.6.

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Artur Maliszewski
Data: 2023.04.06 10:23:03 CEST

Artur Maliszewski
Prezes Zarządu

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Marat Nevretdinov
Data: 2023.04.06 08:50:25 CEST

Marat Nevretdinov
I Wiceprezes Zarządu

Dokument podpisany przez Artur Chądzyński
Data: 2023.04.06 08:28:31 CEST

Artur Chądzyński
Wiceprezes Zarządu

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Krzysztof Morawski
Data: 2023.04.06 10:08:04 CEST

Krzysztof Morawski
Członek Zarządu

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Grzegorz Pawlicki
Data: 2023.04.06 08:57:38 CEST

Grzegorz Pawlicki
Członek Zarządu

Załączniki:

Kod formularza	Nazwa formularza
S.02.01.02	Bilans
S.05.01.02	Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych
S.05.02.01	Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju
S.12.01.02	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie
S.23.01.01	Środki własne
S.25.01.21	Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową
S.28.01.01	Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

Załączniki

S.02.01.02

Bilans

Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
C0010

Aktywa		
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	53 125
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	1 621
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	1 012 737
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	883
Udziały w zakładach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje i udziały	R0100	4 090
Akcje i udziały – notowane	R0110	4 090
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Obligacje	R0130	827 622
Obligacje państwowe	R0140	391 052
Obligacje korporacyjne	R0150	429 922
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	6 687
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	33 064
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	144 496
Pozostałe lokaty	R0210	2 544
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	695 739
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń	R0270	61
Innych niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	0
Innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	0
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	61
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	61
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	3 720
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	1 047
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	5 408
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	4 906
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	888
Aktywa ogółem	R0500	1 779 253

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

Zobowiązania

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	0
Margines ryzyka	R0550	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	0
Margines ryzyka	R0590	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	339 981
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	339 981
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	336 714
Margines ryzyka	R0680	3 267
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	779 374
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	771 960
Margines ryzyka	R0720	7 413
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	15 103
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	139
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	955
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	581
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	9 795
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	727
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	10 858
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0
Zobowiązania podporządkowane niewłączone do BOF	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane włączone do BOF	R0870	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	0
Zobowiązania ogółem	R0900	1 157 513
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	621 740

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

S.05.01.02 Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych		Linie biznesowe dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie						Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
		Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Składki przypisane										
Brutto	R1410	0	0	54 984	277 596	0	0	0	0	332 580
Udział zakładów reasekuracji	R1420	0	0	0	64	0	0	0	0	64
Netto	R1500	0	0	54 984	277 532	0	0	0	0	332 516
Składki zarobione										
Brutto	R1510	0	0	54 984	309 767	0	0	0	0	364 751
Udział zakładów reasekuracji	R1520	0	0	0	65	0	0	0	0	65
Netto	R1600	0	0	54 984	309 702	0	0	0	0	364 686
Odszkodowania i świadczenia										
Brutto	R1610	0	0	154 514	72 918	0	0	0	0	227 432
Udział zakładów reasekuracji	R1620	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1700	0	0	154 514	72 918	0	0	0	0	227 432
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
Brutto	R1710	0	0	-169 957	-5 352	0	0	0	0	-175 309
Udział zakładów reasekuracji	R1720	0	0	0	-47	0	0	0	0	-47
Netto	R1800	0	0	-169 957	-5 305	0	0	0	0	-175 262
Koszty poniesione	R1900	0	0	18 504	240 847	0	0	0	0	259 352
Pozostałe koszty	R2500									2 534
Koszty ogółem	R2600									261 885

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

S.05.02.01

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju

		Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z ubezpieczeniami na życie					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby	
			C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400								
			C0220	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0280
Składki przypisane									
Brutto	R1410	332 580	0	0	0	0	0	332 580	
Udział zakładów reasekuracji	R1420	64	0	0	0	0	0	64	
Netto	R1500	332 516	0	0	0	0	0	332 516	
Składki zarobione									
Brutto	R1510	364 751	0	0	0	0	0	364 751	
Udział zakładów reasekuracji	R1520	65	0	0	0	0	0	65	
Netto	R1600	364 686	0	0	0	0	0	364 686	
Odszkodowania i świadczenia									
Brutto	R1610	227 432	0	0	0	0	0	227 432	
Udział zakładów reasekuracji	R1620	0	0	0	0	0	0	0	
Netto	R1700	227 432	0	0	0	0	0	227 432	
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Brutto	R1710	-175 309	0	0	0	0	0	-175 309	
Udział zakładów reasekuracji	R1720	-47	0	0	0	0	0	-47	
Netto	R1800	-175 262	0	0	0	0	0	-175 262	
Koszty poniesione	R1900	259 352	0	0	0	0	0	259 352	
Pozostałe koszty	R2500							2 534	
Koszty ogółem	R2600							261 885	

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

S.12.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym			Pozostałe ubezpieczenia na życie			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Przyjęta reasekuracja	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)
				Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami		Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami			
			C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0			0			0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0			0			0	0	0

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka

Najlepsze oszacowanie

Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0		771 961	0		336 714	0	0	0	1 108 675
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0		0	0		61	0	0	0	61
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	0		771 961	0		336 653	0	0	0	1 108 614
Margines ryzyka	R0100	0	7 413			3 267			0	0	10 680

Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	0			0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0		0	0		0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0			0			0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0200	0	779 374			339 981			0	0	1 119 355

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

		Ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (przyjęta reasekuracja)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)	
			Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami				
		C0160	C0170	C0180				C0190
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0			0	0	0	
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0			0	0	0	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka RM								
Najlepsze oszacowanie								
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030		0	0	0	0	0	
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080		0	0	0	0	0	
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090		0	0	0	0	0	
Margines ryzyka	R0100				0	0	0	
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych								
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110				0	0	0	
Najlepsze oszacowanie	R0120		0	0	0	0	0	
Margines ryzyka	R0130	0			0	0	0	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0200	0			0	0	0	

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

S.23.01.01

Środki własne

		Ogółem	Tier 1 - nieograniczone	Tier 1 - ograniczone	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	307 200	307 200		0	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	6 800	6 800		0	
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	0	0		0	
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0		0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0			
Akcje uprzywilejowane	R0090	0		0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0		0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	252 131	252 131			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	0		0	0	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	52 171				52 171
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0	0	0	0
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	0				
Odliczenia						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	618 302	566 131	0	0	52 171
Uzupełniające środki własne						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0			0	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0			0	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0			0	0
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0			0	0
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0			0	0
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0			0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0			0	0
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0			0	0
Dostępne i dopuszczone środki własne						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	618 302	566 131	0	0	52 171
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	566 131	566 131	0	0	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	586 057	566 131	0	0	19 926
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	566 131	566 131	0	0	
SCR	R0580	132 842				
MCR	R0600	33 211				
Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	441,2%				
Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	1704,7%				

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

C0060

Rezerwa uzgodnieniowa

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	621 740
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	3 438
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	366 171
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	252 131

Oczekiwane zyski

Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	1 265
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	1 265

S.25.01.21

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową - Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C0090	C0120
Ryzyko rynkowe	R0010	89 189		0
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	2 750		
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	R0030	57 631	0	0
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	0	0	0
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	0	0	0
Dywersyfikacja	R0060	-31 014		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	118 555		

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto
C0100

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności

Ryzyko operacyjne	R0130	14 287
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	0
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	132 842
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	132 842

Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto
C0110

Inne informacje na temat SCR

Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

Tak/Nie
C0109

Podejście do stawki podatkowej

Podejście oparte na średniej stawce podatkowej	R0590	2 – Nie
--	-------	---------

Obliczanie zdolności odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat

		LAC DT
		C0130
LAC DT	R0640	0
LAC DT uzasadniona odwróceniem ujęcia zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0650	0
LAC DT uzasadniona odniesieniem do możliwego przyszłego zysku ekonomicznego podlegającego opodatkowaniu	R0660	0
LAC DT uzasadniona przeniesieniem strat na wcześniejsze okresy, bieżący rok	R0670	
LAC DT uzasadniona przeniesieniem na wcześniejsze okresy, przyszłe lata	R0680	
Maksymalny LAC DT	R0690	-25 240

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

S.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		C0010	
MCRNL Wynik	R0010	0	
		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
		C0020	C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	0	0
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	0	0
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	0	0
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	0	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	0	0
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	0	0
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	0	0
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	0	0
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		C0040	
MCRL Wynik	R0200		12 488

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
		C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	771 960	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	336 653	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		20 260

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		Ogólne obliczenie MCR
		C0070
Liniowy MCR	R0300	12 488
SCR	R0310	132 842
Górny próg MCR	R0320	59 779
Dolny próg MCR	R0330	33 211
Łączny MCR	R0340	33 211
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	17 423
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	33 211

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.
na dzień 31 grudnia 2022 roku

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez
Artur Maliszewski
Data: 2023.04.06 10:23:19
CEST

Artur Maliszewski
Prezes Zarządu

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez
Marat Nevretdinov
Data: 2023.04.06 08:51:02
CEST

Marat Nevretdinov
I Wiceprezes
Zarządu

Dokument
podpisany przez
Artur
Chądzyński
Data:
2023.04.06
08:28:48 CEST

Artur Chądzyński
Wiceprezes
Zarządu

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez
Krzysztof Morawski
Data: 2023.04.06 10:09:32
CEST

Krzysztof Morawski
Członek Zarządu

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez
Grzegorz Pawlicki
Data: 2023.04.06 08:57:48
CEST

Grzegorz Pawlicki
Członek Zarządu

Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.

Dane statystyczne dotyczące postępowań pozasądowych, o których mowa w rozdziale 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. poz. 1348, 1830 i 1844)

W okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku prowadzonych było z udziałem **Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.** 12 postępowań pozasądowych, o których mowa w rozdziale 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym.